YU ISSN 0040–1978

TEDNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

LETO XXXVI, ŠT. 44 Ptuj, 10. novembra 1983 CENA 11 DINARJEV

IZ VSEBINE:

Osnutek občinske resolucije 1984 (stran 2)
Svet skupnosti podravskih občin (stran 3)
Dolenjc – naturaliziran Haložan (stran 4)
Umetnik in portret (stran 5)

Preskus pripravljenosti in usposobljenosti

VAJA „PTUJ 83"

V soboto, 5. novembra je bila na območju občine Ptuj pomembna vojaška vaja. Njen cilj je bil preskusiti pripravljenost in usposobljenost občinskega vodstva in vodstev v krajevnih skupnostih in TOZD za izvajanje mobilizacije v najtežjih pogojih.

V KS Majšperk pa so mobilizacijo izvajali tudi praktično z namenom, da preskusijo pripravljenost in usposobljenost vsega prebivalstva za izvajanje koncepta SLO in družbene samozaščite v danih pogojih.

Že v pripravah na vajo so v ptujski občini sprejeli nekatere pomembne dogovore, ki so pokazali izredno pripravljenost delovnih ljudi in občanov za sodelovanje v obrambnih pripravah.

Med drugim so se dogovorili in dosledno tudi izvedli, da je bil v soboto, — na dan vaje, prostovoljni delovni dan, kar je brez dvoma prispevalo tudi k stabilizacijskim naporom. Vse dejavnosti in strukture, udeležene v vaji, so nosile tudi svoj del stroškov vaje. S tem so omogočili, da se je tako pomembna vaja z velikim številom udeležencev izvedla z minimalnimi stroški. Na različnih funkcijah je namreč v vaji sodelovalo čez 3000 ljudi.

Evakuacija učencev iz OŠ Majšperk je potekala pod ognjem »modrega«, ki ga je zaščitna enota TO uspešno zadržala. **foto: I. kotar**

Več o vaji preberite na 3. strani.

PREDSEDSTVO OK ZKS ORMOŽ

Zamujeno bo težko nadoknaditi

Kazalci ormoškega gospodarstva v zadnjih štirih letih so ugodni, razvoj pa žal kljub temu ni takšen, da bi pripeljal to manj razvito občino v klub razvitih. Nasprotno, razkorak je vedno večji in kot vse kaže, ga v doglednem času ne bo moč zožiti. Skupnih ciljev razvoja v Podravju nismo uresničevali tako, kot je bilo dogovorjeno, so dejali člani predsedstva ormoškega občinskega komiteja Zveze komunistov. Podatki kažejo, da so povezave ormoških organizacij združenega dela z asociacijami izven regije rodile večje sadove in za primer navedli Slovin, Drogo in Mercator.

Kje so vzroki, da ni prišlo do uresničevanja sicer trdno dogovorjenih razvojnih nalog? V Ormožu menijo, da jih je manj na njihovi strani kot na strani razvitih območij v Podravju. Vedno so si prizadevali za odprto razvojno politiko, saj so le v tem videli poroštvo za lastni razvoj. Očitajo si le premajhno angažiranost lastnega znanja, premajhno izkoriščenost domačih potencialov — zemlje in ljudi. Premalo je bilo smelih naložb, kar seveda postavlja ormoško gospodarstvo v slab položaj in povzroča počasnejši razvoj. Seveda ni moč trditi, da naložb ni bilo. Toda nove investicije se v sedanjem času žal izražajo predvsem v obliki visokih izgub, ki so letos v primerjavi z enakim lanskim obdobjem večje kar osemkrat ali drugače povedano — indeks izgub je 780, kar uvršča ormoško gospodarstvo med rekorderje na tem področju. Zaskrbljujoče je, da so izgube v tistih organizacijah združenega dela, ki same nanje ne morejo vplivati v tolikšni meri, da bi jih popolnoma odpravile, saj so predvsem posledica naše cenovne politike.

Člani predsedstva so na seji, ki je bila usmerjena v uresničevanje skupnih ciljev družbenega razvoja Podravja glede na dolgoročni program gospodarske stabilizacije, ocenili tudi gradivo za sejo medobčinskega sveta ZKS Podravja, ki je bila prejšnji četrtek. Menili so, da so sicer teze, ki opredeljujejo naloge komunistov na tem področju dokaj dobre, vendar naloge niso časovno opredeljene. Strinjali so se, da je potrebno izdelati akcijski program, da je treba spodbuditi nosilce razvoja k večjemu angažiranju sredstev na manj razvitih območjih in tako dalje. Hkrati pa so opozorili, da je bilo že doslej izdelanih mnogo akcijskih programov, sklenjenih mnogo čvrstih dogovorov, uresničenih pa bore malo. Obenem so poudarili, da medobčinska gospodarska zbornica za Podravje namenja osrednjo pozornost mariborskim organizacijam združenega dela, tiste iz ostalih občin Podravja pa so zgolj na obrobju njene aktivnosti. Zato bi morali komunisti v zbornici usmeriti delo te in ostalih medobčinskih institucij na področje enakomernejšega regionalnega razvoja, kot je to zapisano v raznih dokumentih od republiških do medobčinskih.

Ormožani pa so opozorili na pomanjkljivost gradiva, saj je v njem zelo skromno omenjeno področje družbenih dejavnosti, ki je v izredno težkem položaju, medtem ko v zaključkih teh dejavnosti sploh ne omenjajo. Zato so v tem smislu podali tudi pripombe na seji medobčinskega sveta ZKS Podravja.

N. Dobljekar

TRNOVSKA VAS

Dela na cesti so se začela

Bilo je v ponedeljek, 24. oktobra 1983, ko so ogorčeni krajani Trnovske vasi s kmetijskimi stroji zaprli cesto proti Lenartu in ob tem zahtevali, da se jim 12-letne obljube končno izpolnijo. Tiste, ki govore o asfaltu, o asfaltu skozi krajevno središče, s čimer bi bilo omogočeno znosnejše življenje ljudem, ki ob tej cesti živijo v neprestanem prahu — ali na kratko v nevzdržnih razmerah, s čimer so tudi opravičevali to svoje dejanje. Kako je z uresničevanjem obljub sedaj — po tej akciji, o kateri je pisala in govorila vsa slovenska javnost, je bilo vprašanje, ki smo ga zastavili predsednici skupščine krajevne skupnosti Trnovska vas Mariji Kovačičevi.

»Zadnjega zbora krajanov, ki smo ga imeli v zvezi z omenjeno cesto se je med drugimi udeležil tudi podpredsednik skupnosti za ceste SR Slovenije Marjan Krajnc. Takrat smo se skupaj z najvidnejšimi občinskimi predstavniki dogovorili, da se bodo začela dela na odseku te ceste še v letošnjem letu, če bodo ugodne vremenske razmere. Gre za kilometer tega cestišča v najbolj naseljenem delu naše krajevne skupnosti, ostalo pa bi uvrstili v prioritetni program republiške SIS za ceste v kolikor bodo vsi dogovori v okviru Slovenije to omogočili. To bi za nas pomenilo, da bi bila cesta v celoti asfaltirana še v tem srednjeročnem obdobju. Kot delež krajevne skupnosti pa bi bil — tako smo krajani sklenili, da brezplačno odstopimo vsa zemljišča.

Začetek dela je bil sicer planiran že za 2. november, vendar ta obljuba ni bila v celoti realizirana.

Zaradi tega je bilo v kraju ponovno nezadovoljstvo, ki pa se bo kot kaže poleglo, saj so v ponedeljek prvi stroji že krenili na pot.

Na skupnosti za ceste občine Ptuj smo se pogovarjali tudi o našem deležu, ki ga bomo morali nekoliko razširiti. Poleg tega, da smo se odpovedali odškodnini za morebitno odvzeto zemljišče, bo to verjetno premalo in potrebni bodo nadalnji dogovori o sofinanciranju, ki bi bilo možno le z dodatnim prispevkom krajanov, s pogodbami. Zavedamo se, da bo v sedanjih razmerah to zelo težko.

V kolikor bo naša cesta resnično uvrščena v prioritetni program republiške SIS za ceste, bo iz tega vira steklo tudi financiranje, v kolikor pa bi se situacija spremenila v našo škodo pa bo perspektiva modernizacije te ceste odvisna od občinskih možnosti.«

mš

Dvajset tisoč ton sladkorja

ORMOŽ

V ormoški tovarni sladkorja v teh dneh zaključujejo s predelavo letošnjega pridelka sladkorne pese. Družbene kmetijske organizacije in zasebni kmetovalci so pridelali letos nekaj nad 150 tisoč ton sladkorne pese, v tovarni pa bodo proizvedli okoli 20 tisoč ton sladkorja.

Že večkrat smo poročali o količinsko nekoliko slabši letini, takšna je tudi končna ocena, ki smo jo slišali v Ormožu. Po drugi strani pa je kvaliteta pridelka letos med najboljšimi doslej. Nekatere organizacije so dosegle zelo dobre rezultate. Med temi TOZD Kmetijstvo iz Ormoža, ki je dosegla nad 43 ton pridelka po hektarju, povprečna sladkorna — stopnja pa je bila 16,95 odstotka. Med zglednimi kmetijskimi organizacijami omenjajo tudi kmetijsko zadrugo Ptuj s povprečno stopnjo sladkorja 16,40 pa tudi količinsko so dosegli dober pridelek.

Glede na dobro kakovost sladkorne pese so tako v ormoški tovarni sladkorja iz količinsko manjšega pridelka proizvedli toliko sladkorja kot lani, kar je nedvomno uspeh našega kmetijstva.

V času, ko bodo v tovarni opravljali vzdrževanje in pričeli s pripravami na naslednjo kampanjo, je potrebno narediti vse za čim boljši pridelek v naslednjem letu tudi na poljih. Prihodnje leto bi naj zasebno in družbeno kmetijstvo posejalo peso na okoli 5.500 hektarih. Vse te hektare je potrebno jeseni temeljito globoko preorati in pognojiti z mineralnimi gnojili. Le tako bo spomladanska setev uspešna. V teh prizadevanjih pa bo poleg kmetijskih delovnih organizacij sodelovalo okoli 4 tisoč kmetov-kooperantov.

JB

V PTUJU BO JUTRI VESELO MARTINOVANJE

Jutri ob 16. uri bo na parkirnem prostoru pri pošti, v neposredni bližini novega predelovalnega centra Slovenskih goric veliko Martinovo slavje, ki je za ptujske kletarje in vinarje gotovo najpomembnejši datum, ki na najbolj neposreden način obeležuje njihovo celoletno delo. Ptujčani in ostali obiskovalci bodo lahko ob veselih zvokih ansambla Toneta Kmetca na neposredni način doživeli slovesni krst moštva, poleg tega pa si ogledali še vinarsko zbirko na prostem, ki jo je ob velikem prizadevanju celotnega kolektiva Slovenskih goric in nekaterih turističnih dejavnikov v občini uredila dr. Štefka Cobljeva.

Kljub temu, da razstavljeni predmeti ne bodo mogli nadomestiti nekdanje vinarske zbirke v grajski žitnici, ki je trenutno zaprta, bo celotni kompleks ob Vodnikovi cesti pomembno prispeval k sami ureditvi nekoč zelo neuglednega vpadnega dela mesta, ohranil pa tudi del bogate vinogradniške preteklosti z nekaterimi eksponati in značilnim poslopjem ter njegovo notranjo opremo.

Ob jutrišnjem MARTINOVANJU v Ptuju organizatorji obljubljajo, da dobrega mošta ne bo zmanjkalo, pa tudi za druge dobrote bodo v izobilju skrbeli. Pečeni kostanji so že ena takih dobrot, ki najbolj sodi k dobremu mlademu vinu.

mš

Vinarska zbirka na prostem nastaja pod pridnimi rokami zidarjev, tesarjev, mizarjev in pokrivačev. Foto: M. Ozmec

Kdo komu kaj daje?

Člani medobčinskega sveta zveze komunistov Podravja so na seji, ki je bila prejšnji četrtek, namenili razpravo uresničevanju družbenega in gospodarskega razvoja regija. Predstavniki manj razvitih občin so opozorili na neuresničevanje dogovorov o pospeševanju skladnejšega razvoja manj razvitih, posebej še predstavniki občin Ormož, Slovenska Bistrica in Ptuj. Ugotavljali so, da je regijsko povezovanje in sodelovanje še najbolj zaživelo na področju družbenih dejavnosti, čeprav teh v gradivu za omenjeno sejo skorajda ne omenjajo. Toliko več je zato napisanega o sodelovanju na področju materialne proizvodnje, vendar z vsebino vsi niso bili zadovoljni.

Predstavniki omenjenih občin so z ogorčenjem ugovarjali trditvi, da mariborsko združeno delo, skoncentrirano v samem mestu, manj razvitim območjem več daje kot od njih dobiva. Opozorili so na bližnjo preteklost, ko so manj razvite občine „dale" Mariboru delovno silo, ki je pomagala ustvariti gospodarski potencial v Mariboru. V zameno manj razviti niso dobili dovolj, so dejali. To trditev so utemeljevali z zaprtostjo mariborskega združenega dela, s premajhno pripravljenostjo za investiranje na manj razvitih območjih, poleg tega pa so organizacije, povezane v asociacije v Podravju, manj uspešne od tistih, ki so povezane izven regije.

Niso zanikali, da je iskati vzroke na obeh straneh. Tudi sami se zavedajo, da so bili na manj razvitih območjih mnogokrat zaprti v ozke občinske meje, premalo smeli pri načrtovanju lastnega razvoja in neučinkoviti pri skupnem dogovarjanju. Vendar so hkrati očitali Medobčinski gospodarski zbornici Podravje, da se ukvarja predvsem z organizacijami združenega dela v Mariboru oziroma v mariborskih občinah, ostale občine pa so bolj na robu.

Predstavniki zbornice so take trditve delno zanikali, čeprav je res, da bi lahko zbornica storila mnogo več pri skladnejšem regionalnem razvoju. So pa povedali, da so pri vključevanju v razvoj manj razvitih mnogokrat naleteli na odpor v posameznih občinah ali pa odziva sploh ni bilo. Trenutno je težava v tem, der v občinah oziroma njihovih organizacijah združenega dela, ni nobenih konkretnih razvojnih programov, ki bi naj prispevali k prestrukturiranju gospodarstva v naslednjih dveh letih.

Člani medobčinskega sveta so se dogovorili, da je treba predvsem poenotiti aktivnost komunistov na vseh nivojih in zagotoviti uresničevanje sklenjenih dogovorov. Poleg tega so zavezali komuniste v medobčinski gospodarski zbornici da pripravijo akcijski program uresničevanja skupnih ciljev, skupaj z medobčinskimi znanstvenimi in razvojnimi institucijami ter z nosilci razvoja. Skupni razvojni cilji pa morajo biti tudi podlaga za oblikovanje razvoja Podravja do leta 2000.

N. Dobljekar

KMETIJSKI KOMBINAT PTUJ

Oljna repica na 305 hektarih

Na poljih kmetijskega kombinata Ptuj ima oljna repica pomembno vlogo tako imenovane »rastline ugodnice«. Oljna repica namreč pušča v zemlji veliko koreninsko osnovo, poleg tega jo lahko sejejo na manj rodovitno zbito zemljo, ki jo rastlina razrahlja.

Traktor z brano, široko 9 m kakovostno potlači zemljo, na to je treba zemljo poškropiti in pripravljena je za setev oljne repice. Posnetek na njivi KK Ptuj pri Kidričevem.
Foto: K. Zorec

V preteklosti so sejali repico predvsem za podor, v zadnjih letih pa za zrnje, saj je dobra oljarica, v zrnju je kar okoli 40 odstotkov olja. Oljno repico uvajajo v kolobar povsod tam, kjer zemlja ni primerna za setev sladkorne pese. Pomembna pa je tudi za živinorejo, saj so oljne tropine odlična živinska krma.

Lansko jesen so posejali na poljih kmetijskega kombinata oljno repico na 100 hektarih in dosegli ob letošnji žetvi izredno dobre pridelovalne rezultate. Na hektar so pridelali okoli 3.200 kilogramov zrnja, kar je pridelek na evropski ravni. Dober pridelek in precejšnje površine, neprimerne za pridelovanje sladkorne pese so tudi vzrok za setev oljne repice letošnjo jesen na 305 hektarih.

IZ DOBREGA MOŠTA — DOBRO VINO

Jutri bomo v Ptuju, pa tudi v vseh vaseh in mestih, kjer ima vinogradništvo pomembno mesto, slavili vinskega patrona Martina. Danes še lahko torej pijemo mošt, od jutri dalje pa vino. Ker je znano, da je kvaliteta letošnjega mošta odlična, bo dobro tudi vino. Grozdje je letos vsebovalo precej sladkorja — od 17 pa celo do 25 odstotkov. Letos bo vina sicer nekoliko manj kot lani, bo pa zato v njem precej več alkohola — od 11,5 do 12,5 odstotka in ga bo torej potrebno uživati zmerno, sicer utegnemo imeti težave.

Zaradi precej nizkih stopenj kisline v vinu je potrebno letos še posebno pozorno kletarjenje. Takoj ko mošt odvre, ga je zato potrebno pretočiti, potrebno je normalno žveplanje, torej žveplenico na 100 litrov mošta oziroma vina. Če pa je vino nagnjeno k porjavenju, kar opazimo, če ga za določen čas izpostavimo zraku, je potrebno žveplati nekoliko izdatneje. JB

DO HIKO OLGA MEGLIČ

Režijci delajo v neposredni proizvodnji

V delovni organizaciji so soglasno odločili, da vse delovne sobote do novega leta, režijci delajo v neposredni proizvodnji. Poleg tega bodo neposredni proizvodnji pomagali tudi s »solidarnostno« soboto, za delo na ta dan ne bodo sprejeli osebnega dohodka.

Prve sobote so pokazale, da je bila odločitev pravilna. Delavci iz režije so se kar hitro navadili dela v neposredni proizvodnji! MG

Tudi žaganje drv sodi v pomoč neposredni proizvodnji
Foto: L. Kotar

Ekonomski položaj trgovine se slabša

MIP PTUJ

V ptujskem Mipu imajo podobe težave kot vsa slovenska trgovina, saj večji promet izkazujejo le skozi povečanje cen. To pomeni, da so količinsko prodali približno toliko, kot v preteklem letu. Poviševanje cen pa ni vplivalo na povečanje dohodka trgovcev, saj so maržje od leta 1971 zamrznene. Vmes je bilo sicer nekaj sprememb, posebno lani, ko se je položaj trgovine nekoliko izboljšal. Vendar zaradi zamrznjenege marže trgovina nima dovolj sredstev za zagotavljanje trajnih obratnih sredsev. Kljub temu pa so rezultati trgovine v primerjavi z rezultati slovenskega in občinskega gospodarstva še kar zadovoljivi, predvsem to pokaže primerjava v dohodku na delavca, sredstev za reprodukcijo po delavcu, pa tudi osebnih dohodkov. V Mipu so se poprečni osebni dohodki delavcev že približali poprečju slovenske trgovine.

,,Ekonomski položaj trgovine je sedaj kljub temu slabši kot pred štirimi petimi leti," pravi pomočnik direktorja DO Franc Zadravec." To se najbolj odraža v trgovini na drobno, torej pri osnovni oskrbi. Trgovci že dalj časa predlagamo da bi odpravili absolutne marže, to je dinarske pribitke, ki jih imamo za nekatere artikle že iz leta 1971. Trgovini bi morali dati možnost nekoliko večje akumulacije, ki bi jo vlagali v naročeno proizvodnjo — predvsem hrana. V sozdu to danes delno že delamo, vendar bi morali vlagati v večjem obsegu. Poleg tega bi morali imeti več sredstev za posodobitev prodajaln. To velja tudi za našo občino, saj imamo precej prodajaln hrane z zastarelo tehniko. Poleg tega bi potrebovali več sredstev za boljšo založenost. Torej marže ne bi pomenile več denarja za osebne dohodke."

Kako je z investicijami?

,,Že po sedanjih predpisih smo investicijsko popolnoma nesposobni. Po zakonu o zagotavljanju obratnih sredstev pa se ta naša investicijska nesposobnost še poveča. Če bodo ti predpisi ostali nespremenjeni, v prihodnjih letih ne bomo mogli investirati. Iz sredstev za amortizacijo bomo lahko le zamenjali dotrajano opremo. Pa še tu se poraja vprašanje, koliko sredstev bomo lahko zbrali."

Podatki o poslovanju povedo tudi, za katero blago potrošimo kupci največ denarja. Ali se letošnji podatki precej razlikujejo od lanskih?

,,Ugotavljamo, da je realizacija v maloprodaji in v veleprodaji glede na lanskih devet mesecev porasla za 37 odstotkov. Vendar so znotraj posameznih blagovnih skupin precejšnje razlike. Občani trošijo precej več za prehrano, saj je v maloprodaji indeks 167, v tekstilu je tudi visok 149, vendar je to odraz cen, šele na tretjem mestu je tehnična stroka. Podobno je v veleprodaji, kjer sta prehrambena in tekstilna blagovna skupina v porastu, poleg tega pa je porast v kooperaciji. V Zaščiti smo količinsko in vrednostno povečali proizvodnjo v usnjenem programu, na novo pa smo pričeli z izdelavo tekstilne konfekcije za izvoz. Tako lahko razberemo, da občan letos porabi precej več sredstev za prehrano, nekoliko manj za tekstil, še manj pa za tehnično blago, ki pa ga na tržišču tudi ni dovolj."

Tudi v trgovini so prizadevanja za zmanjševanje stroškov. Seveda so mnogi taki, na katere trgovci nimajo vpliva, pa vendar je nekaj uspehov. Predvsem si prizadevajo, da bi stroške obdržali na lanski ravni." To nam je uspelo predvsem pri večjih stroških," pravi Franc Zadravec. ,,Naj omenim transportne stroške, ki so veliki predvsem v tozdu Veleprodaja. Z nekaterimi ukrepi, predvsem z racionalnimi prevozi, smo jih v devetih mesecih tega leta uspeli zadržati na lanski ravni. Pri pisarniškem materialu imamo večje težave. Stroške sicer obvladujemo, čeprav so med najvišjimi, posebej drag je računalniški papir, ki ga potrebujemo v velikih količinah. Izredno naraščajo tudi cene zavojnega materiala, kar se pozna v maloprodaji, kjer se potrošnja ne da zmanjšati. Izredno smo varčevali z električno energijo, saj je bil strošek za devet mesecev za 15 odstotkov manjši kot v lanskem enakem obdobju. Nekoliko več smo potrošili za tekoča popravila, saj imamo precej dotrajanih osnovnih sredstev. Tudi sredstva za malice so porasla, saj se je kolektiv nekoliko povečal, delavcem v neposredni proizvodnji pa smo namenili tudi nekoliko močnejši obrok.

Izredno visoki so tudi PTT stroški, saj mnogo bolj uporabljamo telefon in manj hodimo na teren.

Omenil bi še področje združevanja sredstev za samoupravne interesne skupnosti in za razne druge namene. Pristopili smo k večini sporazumov in svoje obveznosti tudi redno plačujemo. To so precejšnja sredstva in v nekaterih tozdih beležijo glede na lani indeks 190 pri plačevanju teh obveznosti. Obremenjujejo nas tudi obresti, ker imamo slabo strukturo obratnih sredstev in moramo najemati tudi kratkoročna posojila."

V Mipu so torej z osebnim prizadevanjem vsakega zaposlenega precej vplivali na stroške in na ustvarjanje dohodka. Celotni prihodek v delovni organizaciji je večji za 37 odstotkov, materialni stroški so bili večji kar za 78 odstotkov, dohodek pa za 54 odstotkov. Najnižji porast imajo v maloprodaji, najvišji pa v tozdu Zaščita, predvsem zaradi novih zmogljivosti. Poprečni osebni dohodek je v delovni organizaciji znašal 14.400 dinarjev, kar je v primerjavi z lanskimi devetimi meseci za 28 odstotkov več. Kljub temu pa imajo v Maloprodaji še vedno najnižje osebne dohodke — okrog 13.300 dinarjev. Zato razmišljajo o večji racionalizaciji dela v tem tozdu, morda tudi o zmanjšanju števila zaposlenih.

Iz vsega je razbrati, da trgovina resnično ni v ugodnem položaju. Pa vendar pravijo, da si bodo prizadevali za dovolj dobro oskrbo potrošnikov, kar bodo lahko uresničili s pomočjo sestavljene organizacije Mercator.

N. Dobljekar

Osnutek občinske resolucije 1984

Člani izvršnega sveta skupščine občine Ptuj so že obravnavali osnutek resolucije o politiki družbenega in gospodarskega razvoja občine v prihodnjem letu. Temeljni cilji razvoja v letu 1984 izhajajo iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Tako si bomo v prihodnjem letu prizadevali za dinamično rast proizvodnje, za zmanjševanje inflacije in povečevanje produktivnega zaposlovanja. Letošnji rezultati bodo nad resolucijskimi predvidevanji, kar je podlaga načrtom za leto, ki je pred nami.

V osnutku resolucije je predvidena 3,5-odstotna rast industrijske proizvodnje, 5-odstotna rast kmetijske proizvodnje in 2,5-odstotna rast družbenega proizvoda. Izvoz bi naj povečali za 20 odstotkov. V izvršnem svetu ocenjujejo, da bo takšne rasti mogoče doseči, razen na področju izvoza, kjer bo nekoliko težav.

»Največja izvoznika — TGA in Perutnina — ne načrtujeta tako visoke rasti izvoza,« pravi predsednik izvršnega sveta Janko Bezjak.« Zato se bodo morale vključiti v izvozna prizadevanja ostale organizacije združenega dela, saj vse možnosti še niso izkoriščene. Doseganje planirane rasti izvoza je nujno, če hočemo uresničiti 10-odstotno rast uvoza, ki jo načrtujemo v resoluciji. Logično je, da se ne moremo zanašati le na omenjena nosilca izvoza v občini, saj sta tudi med največjimi uvozniki. Da vse možnosti vključevanja v izvoz niso izkoriščene priča tudi naš skromen delež izvoza v družbenem proizvodu, ki je za polovico nižji kot je poprečje v republiki.«

V osnutku resolucije je predvidena 1,5-odstotna rast zaposlovanja, kar je za pol odstotka več kot v republiški resoluciji. To pomeni, da bi naj prihodnje leto na novo zaposlili okrog 230 delavcev, ob tem pa predvidevajo še zaposlitev 550 delavcev na izpraznjenih delovnih mestih. Ob tem je v resoluciji predvideno povečanje števila brezposelnih, ki je že sedaj visoko. Investicije v gospodarstvu so sicer v tem letu večja za 65 odstotkov, vendar gre za takšno investiranje, ki ne prinaša novih delovnih mest. Te investicije — vlaganje v zemljo oziroma v pridelavo hrane — se bodo nadaljevale še v prihodnjem letu.

Proti koncu leta bi naj pričeli tudi s prvo fazo modernizacije proizvodnje primarnega aluminija, ki prav tako ne pomeni odpiranja novih delovnih mest. Glede na število brezposelnih v občini prav gotovo te investicije ne pomenijo bistvenega premika na bolje. Vendar se je treba zavedati, da so investicije izrednega družbenega pomena in so pozitivna za nacionalno gospodarstvo.

Glede na hitrejšo rast proizvodnje od rasti števila novo zaposlenih, bi naj produktivnost porasla za 1,3 odstotka. S tem bi dosegli prirast družbenega proizvoda za okrog 50 odstotkov. V izvršnem svetu menijo, da bo produktivnost torej takšna, kot v tem letu.

O osnutku resolucije, ki v nekaterih postavkah precej presega predvidene rasti v republiki in Jugoslaviji, bodo na sejah, te bodo še v mesecu novembru, razpravljali tudi delegati zborov občinske skupščine. Povedati velja, da je združeno delo načrtovalo precej višjo rast. Tako na primer predvideva 4,5 odstotno rast industrijske proizvodnje in več kot 6-odstotno rast kmetijske proizvodnje, le izvoz bi naj po načrtih združenega dela rasel počasneje kot predvideva osnutek resolucije. Izvršni svet skupščine občine Ptuj je načrtoval manj optimistično, čeprav še vedno smelo, pač glede na izkušnje iz preteklih let. N. Dobljekar

Vnovič prikazana prizadevnost ribiške družine Ptuj

Žal v zadnjih letih vse pogosteje po sredstvih javnega obveščanja zvemo za davek civilizacije, ki ga plačuje ribji živelj v domačih vodah in drugod po svetu. Iz dneva v dan znanstveniki objavljajo nova in nadvse grozljiva poglavja o bioloških, fizikalnih in kemičnih lastnosti voda. Opozarjajo, da je življenjsko okolje rib in ostalega vodnega prebivalstva čedalje bolj zoženo. Naraščajoča industrializacija ne pozna milosti zunaj tovarniške ograje. Kolikokrat smo bili priča ob prikazovanju prizorov ob pomoru rib. Seveda smo ob tem samo neme priče s skeptičnim priokusom tolažbe; češ bo nekdo že odgovarjal na to. Žal ob organizaciji kolektivne odgovornosti ne moremo pokazati s prstom na »njega«.

Vsi smo enotnega mneja, da se bodo in se morajo uvajati strožje sankcije zoper storilce. Ko pa se zopet pojavi črn madež človeštva v obliki pomorjenih rib, se znova zavedamo, da je brezupno sedeti ob radijskem sprejemniku in poslušati nadvse opozarjajočo pesem Mrtva reka. Prav nič se ne smemo zanašati na dejstvo, da so za varstvo narave za to usposobljeni strokovnjaki in delavci ki so zato plačani. Vsi, prav vsi vemo, da nam zelene planjave in obrežja rek in voda čedalje bolj razžira »moderni« sivi beton. Naša zavest mora kljubovati, moramo razumeti življenje v naravi, kateri toliko odvzemamo in tako malo vračamo. Vračamo, kolikor je v naših močeh.

Eno od teh moči že dobro poznamo — Ribiška družina Ptuj. S svojim požrtvovalnim delom znova in znova dokazuje, da se da kljubovati še tako brezčutnemu odnosu do narave. Prizadevni ptujski ribiči so se znova izkazali pri izpolnjevanju ribiško gojitvenega načrta RD Ptuj. Tokrat so se izkazali v organizaciji odlova rib v gojitvenem ribniku v Pacinju. »Zadnji sak« je pokazal, da je preko vage »preplavalo« več kot 6 ton rib. Največ je bilo amurjev, krapov in linjev. Nekaj so jih prodali takoj po odlovu, večj del pa je bil vložen v ribolovni okoliš, ki ga ima v upravljanju Ribiška družina Ptuj. Ob organizaciji odlova in prevoza so sodelovali tudi delavci tozda Riba Agrokombinat Maribor.

Tudi mi se potrudimo, da nam RD Ptuj ne bo edina iskra upanja za ohranitev vodnega življenja v vodah ptujske obine. Skupaj občudujmo naravo in vodna obrežja. Pomagajmo po svojih močeh in veliko lažje nam bo.

Besedilo : S. Vičar

Člani RD Ptuj pri delu v gojitvenem ribniku v Pacinju

Sredstva iz samoprispevka za gradnjo šolskega prostora

Odbor za spremljanje izvajanja samoprispevka za sofinanciranje programa gradnje šolskega prostora v občini Ptuj je zborom občinske skupščine na zadnjem zasedanju predložil informacijo o prilivu, porabi in stanju sredstev drugega občinskega samoprispevka za gradnjo šolskega prostora v ptujski občini za obdobje od 1. januarja do 30. septembra 1983.

Iz poročila izhaja, da je bilo v devetih mesecih letošnjega leta zbrano nekaj nad 45,8 milijona dinarjev, skupno s sredstvi iz prejšnjih let pa 133,3 milijona din. To predstavlja približno polovico v referendumskem programu predvidenih sredstev.

V letošnjem letu je priliv sredstev le iz treh virov, to je: samoprispevek delovnih ljudi, ki predstavlja 77 odstotkov, prispevek OZD po sporazumu (15,7 %) in lastna sredstva SSC Ptuj (3,4 %). Republiških sredstev letos ni. V devetih mesecih je bil letni načrt priliva sredstev uresničen 77-odstotno in stvarno kaže, da bo do konca leta v celoti dosežen.

Prispevek po sporazumu z OZD tudi letos nekoliko zaostaja. Sredstva bi morala biti v celoti odvedena do konca maja, saj gre za obveznost po zaključnem računu za leto 1982, vendar vse OZD te obveznosti niso izpolnile, to so: Intes TOZD Mlini Ptuj, Peko Tržič, AGIS — TOZD Orodjarna, Vzdrževanje, Komerciala in Kovinska predelava, Sava TOZD Gumarna in GP Drava Ptuj.

Za gradnjo II. faze je bila določena predračunska vrednost objektov 109,845.435 din, struktura je naslednja: gradbeni objekti 65,103.702 din, oprema 35,053.570 din, ureditev okolja 3,468.000 din, investicijsko-tehnična dokumentacija 5,520.163 din in energetski prispevek 700.000 din.

Objekti učilnic in delavnic so v glavnem končani. Do 30. septembra je bilo porabljenih sredstev za 106,252.478,90 din. Po oceni bodo nastopile nekatere podražitve, za 9,056.813 din. Podražitve so nastale pri ureditvi okolja, opremi in gradbenih delih, pokriti pa jih nameravajo v glavnem iz samoprispevka (okoli 8 mio din), ostalo pa iz sredstev SSC. Gradbeni odbor je na seji, 7. oktobra te podražitve potrdil in predlagal vire za njihovo pokritje.

Po predvidevanju, da je navedena predračunska vrednost dokončna, bi pri investitorju ostalo še 6,190.964,70 din za nadaljnjo gradnjo srednješolskega centra.

Izobraževalna skupnost Ptuj bo pripravila program nadaljnje gradnje šolskega prostora v skladu z referendumskim programom. Pri tem bo morala upoštevati sedanje zakonske omejitve pri financiranju gradnje investicijskih objektov in se odločiti za fazno gradnjo.

- u

V Ormožu več lastnih dohodkov

Bilanca prihodkov in odhodkov občine Ormož za 9 mesecev letošnjega leta kaže vidno povečanje prihodkov predvsem od davkov na premoženje in premoženjske pravice ter od davkov od prometa proizvodov in storitev. Ta povečan priliv prihodkov bo omogočil, da bodo lažje nadoknadili izpad dopolnilnih republiških sredstev, ki jih od letošnjega polletja dalje ormoška občina več ne dobiva. Ugodno proračunsko bilanco pa pomaga ustvarjati tudi varčno trošenje sredstev, ki se kaže v manjši porabi. Presežek ob tričetrtletju daje realno zagotovilo, da tudi letne proračunske bilance ne bodo zaključili z izgubo. -u

Občinsko vodstvo je hitro ukrepalo

POTEK VAJE „PTUJ 83"

Naj uvodoma povemo, da se v tem poročilu omejujemo na delo občinskega vodstva, njegovih organov in služb. Nekatere naloge so izvajali tudi v posameznih krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela, večinoma bolj fiktivno, to je namišljeno.

Občinsko vodstvo je v soboto zjutraj ob sprejemu ukaza o splošni javni mobilizaciji na kratko ocenilo stanje z opisom vzrokov za objavo splošne javne moblizacije.

Vodstvo je hitro reagiralo in angažiralo vsa tehnična in druga sredstva za seznanjanje prebivalstva z novonastalimi razmerami in z nalogami vsakega občana. Prav tako so bile poklicane ustrezne službe, ki so aktivirale ostale organe, organizacije, skupnosti in službe, predvsem pa oboroženе sile in druge prednostne dejavnosti, tehnična sredstva itd. V kratkem času so bili aktivirani mobilizacijski in obrambni načrti za delovanje občine, družbeno političnih organizacij in drugih v novih razmerah.

Prvi se je sestal občinski komite za SLO in družbeno samozaščito, ki je že dobro uro po objavi splošne javne mobilizacije ocenil razmere, ki so zelo resne in lahko „modri" vsak trenutek izvrši agresijo. Zato je tudi sprejel ustrezne ukrepe za čim hitrejši prehod na novo organiziranost in delovanje vseh struktur v skladu z oceno vojaško-političnih in varnostnih razmer. Sočasno je predsedstvo občinske skupščine sprejelo ustrezne odloke, ki so bili v razmeroma kratkem času tudi objavljeni.

Tako so vsi dejavniki in strukture v občini, vzporedno z izvajanjem lastne mobilizacije, izvajale tudi že vse načrtovane naloge, to je: pospešena mobilizacija ljudi in materiala z upoštevanjem načrtovanih prednosti, okrepili in intenzivirali so politično delo in informativno-propagandno dejavnost. S tem so seznanjali prebivalstvo z nastalimi razmerami, ukrepi in nalogami. Pripravljali so se za nadaljevanje mobilizacije, če treba tudi v najtežjih razmerah, za usposabljanje vseh struktur in družbeno-političnega sistema za delovanje v najtežjih razmerah, zagotovili in zaščitili rezerve za boj in odpor in izvajali druge nujne naloge.

Pokazalo se je, da je bila ocena občinskega komiteja za SLO in družbeno samozaščito pravilna, saj je že nekaj ur za objavo splošne javne mobilizacije „modri" začel agresijo. Občina se je znašla v položaju, da je morala nadaljevati mobilizacijo v pogojih stalnih bombnih in raketnih napadov ter delovanju nekaterih prikritih diverzantsko-terorističnih in izvidniških skupin „modrega". Na območju občine je bilo izvedenih tudi več helikopterskih desantov, s ciljem, da bi preprečil ali vsaj oviral mobilizacijo in oslabil našo obrambno sposobnost.

Take in podobne namišljene predpostavke so se nadaljevale v naslednjih urah vaje vse do najtežjih pogojev, da zavzete, učinkovite obrambe in zadajanja udarcev napadajočemu „modremu" reševanja življenj in premoženja, pa vse do priprav za učinkovito delovanje na začasno zasedenem ozemlju.

Po vaji je občinski komite za SLO in DS skupno z vodstvom vaje kritično ocenilo priprave in sam potek celotne vaje. Ocena bo prav gotovo dobro napotilo, kaj je treba v naših obrambnih in mobilizacijskih načrtih izpopolniti, dopolniti, s čim vse seznaniti izvajalce načrtov, prebivalstvo in podobno.

FF

SVET SKUPNOSTI PODRAVSKIH OBČIN

O inšpekcijskem nadzoru, toči in drobnem gospodarstvu

Minuli teden je v Ormožu zasedal svet skupnosti podravskih občin. Delegati so najprej razpravljali o aktualnih vprašanjih inšpekcijskega nadzora v Podravju. Odgovorni so to vprašanje predstavili z dveh vidikov: problematike organiziranja in možnosti delovanja inšpektorjev in predstavitve problemov posameznih inšpekcij. Ob tem so razpravljalci tudi skušali odgovoriti na vprašanje, ali so inšpektorji dovolj učinkoviti dejavniki stabilizacijskih prizadevanj v naši družbi? Poseben problem so kadrovski problemi, dalje tehnična opremljenost in tudi nagrajevanje inšpektorjev.

V zaostrenih pogojih ne moremo širiti inšpekcijski nadzor. Nujno se je dogovoriti, da se nadzor usmeri v okolje, kjer so večje kršitve in kjer obstoja širši družbeni interes. Prav tako še niso izkoriščene vse možnosti podružbljanja inšpekcijske problematike.

Delegati so se seznanili tudi z vzroki neuspešnosti posameznih akcij obrambnega sistema proti toči v letu 1983. Razprava je bila ostra, saj si takih napak v prihodnjem letu več ne moremo dovoliti. O teh problemih smo na straneh Tednika že pisali, zato stvari ne bomo ponavljali. Razprava je izluščila, da je potrebna večja doslednost in zavzetost subjektivnega faktorja poleg tehnične opremljenosti. Podobno je razpravljal tudi ptujski delegat Branko Voljč, ki je poudaril, da se je potrebno tako organizirati, da bo sistem brezhibno deloval in da ne bo strokovnega voluntarizma. Precej vprašanj je bilo tudi o vključitvi letal v ta sistem. Mi se tega ne poslužujemo, čeprav drugje po svetu najbolj uporabljajo ta sistem.

Poseben problem je financiranje skupnosti. Svet je predlagal, da se razširi krog podpisnikov. Program obrambe pred točo za leto 1984 je potrebno pripraviti že v letu 1983, je eno izmed stališč sveta skupnosti podravskih občin.

Z nekateri dopolnili je svet skupnosti podravskih občin potrdil skupne naloge pri pospeševanju drobnega gospodarstva v Podravju. Ob tem so delegati načeli vrsto konkretnih vprašanj. Vse pa v prizadevanjih, da enkrat že realiziramo cilje razvoja drobnega gospodarstva.

Zavedati se je potrebno, da drobno gospodarstvo problemov jugoslovanske ekonomije ne bo rešilo. Kljub temu pa ima le-to še veliko rezerv. Družbeni sektor obrti praviloma stagnira. Drobnemu gospodarstvu tudi ne delamo usluge, ko poudarjamo, da je vir novih zaposlitev. Drobno gospodarstvo mora biti zanimivo zaradi novih programov in ničesar drugega. Vedeti pa tudi moramo, da bomo celotno moč industrije, gospodarstva, okrepili z malim gospodarstvom. V drobnem gospodarstvu si moramo zagotoviti kakovostnega partnerja za industrijo in to ne glede na sektor obrti. Gre tudi za političen odnos do tega vprašanja.

Sprejete skupne naloge pa morajo biti usklajene z aktivnostmi posameznih izvršnih svetov. Če tega ne bomo dosegli, so odveč vsi visoko doneči sklepi, predlogi, priporočila in ne vem še kakšne resolucije ter drugi papirji. Potrebno pa je spremeniti tudi družbeno klimo, družbeni odnos do malega gospodarstva. Tu še vedno gre za globoka ideološka nasprotja.

MG

DRUŠTVO KMETIJSKIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV

JUTRI DRUŠTVENO SREČANJE

Jutri se bodo sestali člani ptujskega društva kmetijskih inženirjev in tehnikov v motelu Podlehnik na tradicionalnem društvenem srečanju. V uradnem delu srečanja si bodo ogledali diapozitive o strokovni ekskurziji v Makedonijo in se pogovorili o delu društva v naslednjem letu. V nadaljevanju pa bodo razpravljali o prispevku kmetijstva k izvajanju programa gospodarske stabilizacije. V tem pogovoru bo sodeloval tudi Milan Kneževič, predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Srečanje bodo zaključili s tovariškim srečanjem, združenim z martinovanjem.

JB

ORMOŽ

Občni zbori naj ne bodo formalnost!

Tako je zaključilo predsedstvo občinskega sveta ZSS Ormož na seji, 4. novembra. Dopolnila pa razprava na posvetu predsednikov osnovnih organizacij in konference osnovnih organizacij, ki je bil 7. novembra. Predsedstvo je imelo pripombe na rokovnik. Ormoški sindikati ugotavljajo, da so imeli dobro utečen sistem, ki se z novim rokovnikom ruši. V bodoče predlagajo, da bi republiški svet upošteval mnenja in izkušnje posameznih občinskih svetov.

Težave bodo pri kadrovanju, ljudje se vse bolj otepajo raznih funkcij. To je tudi razumljivo, saj je delo sindikata v sedanjih razmerah izredno težko in odgovorno. Niso bili redki primeri, ko so vodstvo sindikalne organizacije zaupali mlademu delavcu oziroma delavcu, ki je šele začel delati.

Pri kadrovanju je potrebno sodelovanje vseh družbeno-političnih organizacij, svojo nalogo pa mora opraviti tudi koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja in volitve. Da bodo težave pri kadrovanju za vodstva sindikatov, je ugotovil tudi mariborski posvet 2. in 3. novembra. Sindikaliste je že zajelo malodušje, ker se skoraj nič več ne da rešiti. rešiti.

Tudi v vodstvu občinskega sveta ZSS Ormož bo prišlo do kadrovskih sprememb. O novem sindikalnem vodstvu bo potrebno razmišljati v obdobju kadrovskih priprav na občne zbore osnovnih organizacij sindkata in konferenc osnovnih organizacij sindkata.

Predsedstvo je razpravljalo tudi o aktivnostih ZSS in OS pri uresničevanju dolgoročnega programa stabilizacije in se omejilo na pet glavnih točk delovanja sindikatov. To je povečanje realnega dohodka, uresničevanje socialističnega samoupravnega načela delitve po delu in rezultatih dela, samoupravna organiziranost združenega dela z vidika uveljavljanja dohodkovnih odnosov ter samoupravnega združevanja dela in sredstev. Zagotavljanje socialne varnosti delavcev in njihovih družin na temelju ustavne pravice dela in prispevku k rezultatom dela, socialistične solidarnosti ter vseh pravic na tej osnovi in zmanjševanje vseh oblik neproduktivne režije v vseh sektorjih družbe.

V okviru te točke dnevnega reda je predsedstvo razpravljalo tudi o težkem položaju ormoške vzgoje in izobraževanja. O tem poročamo posebej.

Glede delovnega časa je predsedstvo menilo, da je ob septembrskem prehodu, zatajila vsa družbena odgovornost in da so razvodeneli vsi spomladanski sklepi glede novega delovnega časa. Stališče sindikata je, da se pozimi prične delati ob 7. uri in da ni razloga, da bi delali ob 6. uri. Sindikat tudi zahteva, da se sprejeta stališča, priporočila in dogovori o delovnem času v celoti in dosledno spoštujejo.

MG

Izjava Rafaela Razpeta, vodja vaje Ptuj '83

Vodstvo vaje se je zavestno odločilo za splošno mobilizacijo v najtežjih pogojih. Na vasi smo preverili usposobljenost in organiziranost mobilizacijskega sistema vseh struktur družbeno političnih skupnosti.

Čeprav bo vaja terjala še dodatne temeljite analize, pa že danes zagotovo lahko trdimo, da je bila uspešna. Ponovno je pokazala veliko zavzetost, visoko zavest in pripravljenost vseh nosilcev obrambnih priprav. Posebno so se izkazala družbeno politična vodstva in mladina, ki je s svojimi izvirnimi rešitvami in pobudami prispevala k uspehu vaje."

Nastop ljudskih pevcev, godcev in plesalcev

V soboto, 19. novembra bo v avli srednješolskega centra v Ptuju nastop ljudskih pevcev, godcev in plesalcev. Nastop pripravljata Folklorno društvo Ptuj in sekcija Anton Štrafela iz Markovec, posvečen pa je 45-letnici sekcije in 15-letnici delovanja folklornega društva Ptuj.

Na prireditvi, ki bo začela ob 18. uri, bodo nastopili ljudski pevci iz Brstja, Borovec, Prvencev, Sobetincev, Stojnc, Bukovc, Nove vasi, Markovec, Zabovec, Kicarja, Maribora ter Korene.

Obeta se torej še en zanimiv folklorni nastop.

MG

V Majšperku med mobilizacijo in agresijo

Po sprejemu ukaza za mobilizacijo so v KS Majšperk hitro ukrepali in objavili izredni ukrep. Zbrali so se člani komitejev za SLO in DS, zavarovali so vse pomembnejše ustanove, objekte, prometnice, močno povečali budnost, na pot so krenili kurirji — začelo se je!

V proizvodnih obratih je delo kljub vpoklicem šlo naprej. Tako je bilo tudi v TVI Majšperk, kjer so doživeli bombni napad, zagorelo je v obratu Volnica. Pripadniki in pripadnice CZ ter gasilsko-tehnične enote so takoj stopili v akcijo. Enota za prvo medicinsko pomoč je poskrbela za ranjene in poškodovane, gasilci pa so se spoprijeli z ognjem, ki jih je v notranjosti prisilil k uporabi posebnih zaščitnih sredstev.

Težavne razmere so narekovale ustrezne ukrepe. Tako so v krajevni skupnosti po že vnaprej pripravljenih seznamih in postopkih uvedli racionalizirano prehrano — živilske karte ter občane obvestili o delilnih mestih. V trgovinah so krajani osnovna živila lahko dobili le s potrošniškimi kartami, ki so jih razdelili glede na potrebe vsakega krajana, od otrok do težkih fizičnih delavcev.

V zgodnjih jutranjih urah je bilo najbolj živahno na sedežu krajevne skupnosti. Prihajali in odhajali so kurirji, na dolžnosti so prihajali posamezni nosilci nalog, zavarovanje pa je v prostore spustilo le tiste, ki jim je to bilo dovoljeno. Podobno je bilo pri vseh pomembnejših objektih, kjer so takoj opravili zatemnitev in močno povečali budnost. Mobilizacija je potekala v težkih pogojih, pod bombnimi in raketnimi napadi modrega in ob aktivnostih njegovih diverzantskih in izvidniških skupin. Tako so pri Stanečki vasi napadli vojaške obveznike, ki so bili na poti v svojo enoto.

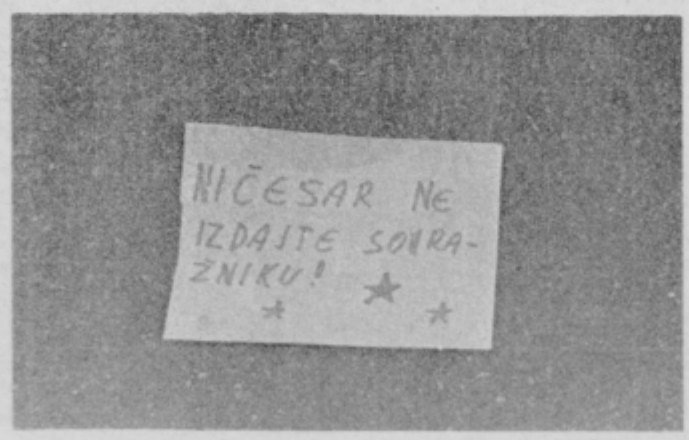

»Modri« je že takoj v začetku začel s propagandno in psihološko dejavnostjo, da bi tako ob vojaških akcijah preprečil uspešno izvedbo mobilizacije. Na območju krajevne skupnosti so se pojavili letaki s sovražno vsebino, ki pa so jih mladi poiskali in izročili na pravo mesto — za uničenje. Medtem pa so učenci raztrosili letake z domoljubno vsebino in izobesili plakate.

Tudi v tako težkih razmerah se je delo nadaljevalo, tako v proizvodnji, vrtcih, ustanovah in šolah. Vendar tudi učencem osnovne šole ni bilo prizanešeno. Napad diverzantske skupine je povzročil požar, otroci in učitelji pa so se med bojem zaščitne skupine z napadalci umaknili na varno, kjer so zavarovali skrivna mesta in poskrbeli za ranjene.

Tekst in foto: I. kotar

Dober dan! En lep delegatski no vinski pozdrov van pošilan. Jutri, v petek, pravzapruv že nocoj opulnoči, te je pre vura strahov, bode naš vinogradniški no vinski patrun Martin mošteka v vino spremena. To je za nas vinogradniške kruhoborce vejki proznik ob punih polovjokih. Pjebi, resen mamo letos tokšno kapljico, ke bi jo še engelci no na smrt boleni pili. Saj tudi more biti, če pa je s toto trtico tejko dela. Na spomlod jo obrežemo, potli plejemo, kopljemo, vežemo, večkrot špricamo, vršičkamo, božamo, gledamo, vmes storo vino pijemo no švicamo, če nega mraza no toče beremo, pute nosimo, prešamo, polovjoke vmivlemo, pretočemo no ga nazodnjo še pijemo. Vidite: kejko je to samo besed no guča, kejko pa je še dela. Gorica no trseki v njoj so kak mala deca, ki ti fort naprej delo dojo. Saj vete kak poje tista pesem: „Rodile so me haloške no prleške gorice, pomladni veter božal je moj cvet, jesensko sonce me je žgalo v lice in žar jesenski me je spremljal v klet . . .!" Tota pesem je resen zlo lepa no se jo sploča zapuniti.

Pa vete kak de letos sveti Martin guča gdo bode mošt krstija: „Vinogrodniki so te pridelali, družbeni no privatni kšeftarji so te poceni odkupili, gostinci te bodo mastno podražili, mi preljubi vinski bratci pa te bomo častili no pili . . ." Pa naj še kdo reče, da neje tak resen.

Ke ne bi slučajno gdo misla, da jaz delan reklamo za vina no alkoholizem, van moren tudi to povedati, da je mesec november mesec boja proti alkoholizmi.

Če ga zmerno piješ, je naš preljubi vinček provo zdravilo, če pri tem ne poznaš mere pa si provi duševni no telesni revež, škodljivec svoje družine ali drugih najbližjih kak tudi neše celotne delovne no družbene skupnosti. Zato van rečen tudi, da alkoholično prestrošeni ne vozite, avta, traktora ali drugega delovnega ter prometnega vozila. Pijanemu še šajtrg ne priporočam voziti. Kak pa se naša tržna politika proti alkohozmi bori: Tak, ke je en glažek jabolčnega soka boj drogi kak vinski špricar."

Srečno! VAŠ VINSKI LUJZEK

Zajedalec, sovražnik čebel varroa ne miruje

ČEBELARJI — POZOR!

V nedeljo, 23. oktobra je Zveza čebelarskih društev Ptuj v osnovni šoli »Tone Žnidarič« Ptuj, predvajala poučni čebelarski strokovni film od priznanega, mednarodnega strokovnjaka, avtorja dr. Volfganga Rittera iz Oberusla v ZR Nemčiji z naslovom: »Pošast v čebeljem panju«. Ogleda filma se je udeležilo lepo število čebelarjev iz čebelarskih društev občine Ptuj. Zahvala za predvajanje in prikaz filma gre predvsem HP »Medexu« iz Ljubljane in SIS skupnosti za požarno varnost občine Ptuj, prvemu, ki je ta film nabavil in drugemu, ki je omogočil, da so si ga čebelarji društev lahko ogledali. Ugotavljamo, da si filma niso ogledali ostali čebelarji, ki bi bili potrebni znanja za borbo proti varroi, kljub temu, da je bilo objavljeno po radiu Ptuj.

V filmu je bilo prikazano, kako zatirati, uničevati parazita, zajedalca pršico Varroo jacobson. Zatirali jo bomo na dva načina in sicer biološko in kemično. Prikazan je bil sam postopek, kako sam čebelar najhitreje odkrije in kaj vse mora podvzeti za uspešno preprečevanje kužne bolezni. Lepo se je videlo, kako škodljivec uničuje čebeljo zalego in odrasle čebele. Videli smo, kako samica varroe skače na komaj izvaljeno mlado čebelo in ji ne da miru. Kako poškoduje ličinko mlade čebele v sami celici satja, da se pozneje izvali defektna mlada čebela, ki ni sposobna živeti. To je samo nekaj opozoril čebelarjem, kako nevaren je ta zajedalec. Film je trajal 40 minut in je zaželjeno, da bi si ga v prihodnje ogledalo čim več čebelarjev tudi tistih, ki niso člani čebelarskih društev.

V Sloveniji so se čebelarji, do sedaj dokaj uspešno borili proti kužni bolezni -varroi. Iz drugih republik smo dobili sporočila, da se je ta bolezen ponovno močno razmahnila. Oslabljene čebelje družine tako ne bodo prezimile in dočakale pomladi.

V letošnjem letu je bil v Budimpešti 29. mednarodni čebelarski kongres »APIMONDIE«. Največ referatov je bilo posvečenih prav zajedalski čebelji bolezni varoatozi in o rezultatih borbe proti njej. Ugotovljeno je bilo, da je bila povzročena velika materialna škoda, ki je nastala z uničenjem celo do 50 % čebeljih družin na območju posameznih držav. Na Poljskem so raziskovalci te bolezni sporočili, da so mnogi čebelarji v dveh, treh letih ostali brez čebel, ker niso uspešno ukrepali za zaščito čebel proti varroi. Ugotovitve brazilskih, jugoslovanskih, madžarskih, češkoslovaških in poljskih znanstvenikov so, da se varroa hitro širi, kljub temu, da so na Madžarskem in Češkoslovaškem poskušali preprečiti širjenje z likvidacijo, uničenjem prvih okuženih čebeljih družin in okoli njih. Raziskave M. Perautke iz Češkoslovaške so potrdile, da so družine, v katerih je od 100 čebel 60 napadenih po varroi, da niso sposobne prezimiti in dočakati pomladi. Stopnja okužbe gnezda v eni družini je mnogo večja kot pa okužba odraslih čebel.

Zato smo se po ogledu filma zmenili, da bo potrebno predvajati in prikazovati film na občnem zboru ZČD — Ptuj in po občnih zborih čebelarskih društev občine Ptuj. Razvoj čebelarstva v občini in boj proti varroi bo uspešen samo takrat, če se bomo vsi čebelarji zavedali nevarnosti, ki preti našim čebelam. Parazit varroa pa širi še drugo nevarno bolezen, hudo gnilobo čebelje zalege, ki je v naši občini ponovno prisotna na območju krčevine pri Vurberku in v Halozah na območju Zg. Leskovca.

Le čebelarji, usposobljeni s pridobljenim znanjem, zaščitnimi sredstvi in sodobnimi čebelarskimi potrebščinami bomo kos nalogam, ki stojijo pred nami, zato obiščite poučne strokovne filme in predavanja, ki vam jih nudijo vaša čebelarska društva.

S. R.

Dolenjc — naturaliziran Haložan

Prelepi hribi haloški
v srcu ste najdražji mi,
tu vinska trta je doma,
ki voljo moč nam da!

Prelepi hribi haloški! Da, zares ste lepi! Že sama besedica Haloze zadostuje, da začutim v sebi nek nemir, ki me nezadržno žene v ta svet gozdov, vinogradov, nepopisnih barv, toplih domačij in svobodnega prostranstva. Prostranstva, ki se ne konča na sosednjem bregu, temveč se kot valovito morje razprostira z vrha na vrh, dokler se ne izgubi v daljnih meglicah. Oko se ustavi, ni mu dano čez meglice. A duša, polna toplih čustev, ta se ne ustavi, čez meglice pojde, se razlije po vrheh in grabah ter jih vsrka vase kot sliko neminljive lepote. A je že tako na tem svetu, da tudi lepota terja svoj davek, če se hočeš vanjo naseliti, jo zajemati in uživati nje prelestne barve.

S trdim, skoraj surovim delom se je tukaj treba preživeti sredi neukrotljive strmine z znojem zaliti vsak trs zase, laporju in goščavi z žulji iztrgati sleherno betvo njivice, jo obdelati, zasaditi in se bati za pridelek. Tudi za pitno vodo je težko. Pa še kako težko! Vsako kapljico je treba varovati in trepetati zanjo, da se dragocena kot kri, ne razlije v prazno. Odmaknjenost od sosedov in krajevnih središč, se sčasoma, zlasti pri starejših, sprevrže v hudo osamljenost, otopelost, malodušje in brezizhodnost. Ko so bili mladi, je haloška zemljica žejno pila njihove življenjske moči. Vsrkavala jih je, dokler jih docela ni vsrkala vase, da so pognali korenine; trde, grčave kot samorastniško drevo, ki osamljeno sredi travnatega pukla kljubuje vsem viharjem, dokler se utrujeno ne izsuši. Ko so se ovedli, niso več mogli vstran. To je plačilo, je žrtev, ki je haloška narava zahteva za ponujene lepote in tisto skromno prgišče jesenskih radosti ob mladem vinu. O zemljica, veliko zahtevaš, a malo daješ! Toda tukajšnji ljudje so se tega sčasoma navadili. Tako pač je in tako pač mora biti ter doživljali Haloze takšne kot so — z vsemi njihovimi dobrimi in slabimi lastnostmi. V dolini — v grabi tako in tako ne more biti nič boljše. Le kaj bodo tam? Od česa bodo živeli, saj dela še za dolinske ni.

A so se časi spremenili. Po vojni porajajoča se industrija je zahtevala delavce — mlade ljudi. Možnosti za zaposlitev in zaslužek je bilo več kot dovolj. Graba je vabila! Nič več ne bo treba oteputi siromaščine, se spoprijemati s skopo haloško zemljo, ki je s svojimi sokovi bolj naklonjena gorici in sadju kot poljščinam. Mladim se je svet na široko odprl in življenje v Halozah se jim je nenadoma zazdelo kot kazen. Začeli so odhajati, se zaposljevati in ostajati v grabi. Haloške domačije so se praznile in sčasoma popolnoma opustele. A so nekateri vendarle vztrajali in ostali.

Take in podobne misli so me obhajale tisto prvo jesensko nedeljo, ko me je pot po dolini Dravinje, tik ob vznožju Haloz, vodila proti Vabči vasi. Skozi Narapljje sem se bil namenil v žetalski konec, a me je pri Polucah čez potok Jesenica kar samo potegnilo na desno — na ožjo cesto proti Jelovicam. Zgodnje dopoldansko vreme je bilo kislo, megleno in vlažno — pravo jesensko. Čez noč je deževalo in bal sem se, da bi mi preveč razmočena cesta ne dovolila na vrh. Pa je bila bojazen odveč. Nič hudega ni bilo in kaj kmalu me je katrca po vijugasti, v pobočje vrezani cesti pripeljala na manjšo ravnino, ki nudi svoj prostor, verjeli, ali ne . . . nogometnemu igrišču. Pravijo, da je to najvišje ležeče igrišče v ptujski občini. Pa bo najbrž res tako, saj leži okoli

Milan Novina: »Vino in slivovko za prodajo, ostalo pridelamo za domačo porabo«

500 m visoko in pomeni edino shajališče ter razvedrilo mladih iz osmih zaselkov, ki se kot venec spletajo okoli Jelovic (624 m)

Štirinajst let je tega kar sem bil prvič tukaj. Peš je bilo treba navkreber, saj o cesti takrat ni bilo ne duha ne sluha. In štirinajst let je moralo preteči, da sem prišel v drugo. A med tem časom se je tukaj veliko spremenilo. Nekaj se jih je odselilo in zapustilo domove, drugi spet prišli in zgradili nekaj počitniških hišic. Nekateri pa so za večno zapustili ta svet. Med njimi tudi zgovorna in osamljena mežnarica Treza. Več kot osemdeset jih je štela, ko jo je položila bolezen in če bi ne bilo dobrih sosedov, bi se ji slabo pisalo. A majhne cimprane s slamo krite domačije kraj stare cerkve s pokopališčem, nikakor ni hotela zapustiti. Tudi takrat ne, ko jo je socialna delavka vabila dol — v grabo kjer da bo preskrba zanjo mnogo lažja in boljša.

„Ne, to pa ne", je dejala še vedno živahna Treza. „S tega špampeta, ki ga je naredil moj ranjki, ne grem nikamor. On je na njem umrl pa naj še jaz. Ne bojim se ne hudiča ne vraga, ne škofa in ne župana . . . dol v grabo pa ne grem"! In tako je tudi bilo. Na Trezino zjutraj — na njeno godovno — so jo našli v špampetu . . . mirno in onemelo. Zvon, ki ga je več kot šestdeset let poganjala v slovo slehernemu Jelovčanu, je tokrat zvonil njej.

Toda življenje teče dalje . . . tudi tukaj . . . na Jelovicah! Sicer ne tako hitro, tako sunkovito kot v mestih, teče pa vendarle. Tiho, mirno, počasi, ustaljeno in brez večjih pretresov. Zdi se, da mu daje ritem le narava s svojimi večno se spreminjajočimi letnimi časi. In kdor ga zna ujeti . . . ta ritem . . . da postane njegovo bistvo, da se zaje vanj tako da mu duša zapoje v večni pesmi narave, zmore tudi laporju izceditи življenjske sokove ter jih spremeniti v kruh in vino. Kdor to zmore, ta je srečna haloška korenina. In zdi se mi, da me je k takšnemu srečnežu tudi prineslo.

Lepi zidani hiši, obkroženi z gozdovi na eni in z vinogradi na drugi strani, se je poznalo, da so ji šele pred kratkim prenovili fasado, da se je kar bleščalo. Okolica lepo urejena. Nad vrati napis: Jelovice 18, kmečki turizen, višina 497 m. V zraku je dišalo po svežem, po grozdju in moštu. Tu so torej doma Novinovi. Želel sem gospodarja Milana, a razen gospodinje, ni bilo nikogar. Vsi so bili v vinogradu na Plateh, čeprav je vreme bilo neprijazno, megleno in vlažno. Celo rahel dež se je ponujal. Bila je prva jesenska nedelja. Čas letošnje zgodnje bratve. Pa pojdem na Plate, saj ni daleč. Tu so si Novinovi poleg nove gorice in stare kleti, postavili majhno hišico, ki jo imenujejo vikend. Rabi pa jim za spravilo orodja, za krajši počitek ob južini in kot pribežališče pred slabim vremenom. In tukaj sem ga našel . . . Milana Novino. Po tolikih letih sva si zopet segla v roke. Prav nič se ni spremenil v tem času. Tak je kot sem ga ohranil v spominu: srednje postave, bolj suhljat kot ne, napetih mišic, raskavih dlani in toplih oči. Tudi govorica . . . da tudi njegova govorica se prav nič ni spremenila in še vedno ga izdaja, da ni iz naših krajev.

Milan Novina je Dolenjc, a ga je vojna vihra kot partizana zanesla v Štajersko. Pri Šmartnem ob Paki so ga Nemci ujeli in vtaknili v kazensko taborišče v Rogatcu. Zverinsko so ga mučili, da bi povedal kje so bratje in kje ostali njegovi tovariši. Pa ni povedal! A še preden so ga utegnili izmučiti do kraja, so jih prehiteli osvoboditelji. Svoboda! Veselje je bilo nepopisno. Začelo se je obdobje drugega dela revolucije: obnova domovine. Milan je šel najprej med miličnike, nato pa sta z ženo odprla pekarno. Čeprav se je pekovskega poklica izučil že pred vojno, ni dolgo ostal v pekovskem „cehu". Mikala ga je zemlja in vabila gorica. 1948. ga že srečamo na Jelovicah, kjer sta z ženo kupila srednje veliko posestvo s kmečko hišo vred. Narava Jelovic je bila takrat prav takšna kot danes — lepa in veličastna. Le da je življenje bilo še veliko težje od današnjega. Ni bilo niti prave ceste, razen tiste, ki si jo je volovska kar zaljubil vanj. Vedel je, da bo moral veliko garati, da bo preteklo veliko let, če bo hotel spremeniti okolico v podobo, ki jo je nosil v sebi. Najprej sta iz grabe z volmi navozila ves potrebni gradbeni material, nato pa podrla staro iz kamenja in blata zgrajeno preprosto haloško hišico, ki se je z enim svojih vogalov že nevarno nagibala. Vodo za gradnjo sta nosila od dvesto metrov oddaljenega soseda, če pa je je zmanjkalo, sta jo vozila iz grabe. O mešalcu, ki ga danes vidiš skoraj pri sleherni hiši, takrat ni bilo ne duha ne sluha. Vso potrebno malto, ali beton je bilo potrebno pripraviti ročno. Končno sta se vselila.

Leta so tekla in povojne življenjske razmere so se povsod izboljševale. Tudi na Jelovicah. Leta 1961 je elektrika zamenjala petrolejko. Veselje je bilo nepopisno. Novinovi, ki so stremeli za napredkom, so sedaj potrebovali le še vodo. Ne le tisto občasno, ki pride z dežjem, iz mlak, ali kapnic, temveč stalno pitno vodo zase in za živino. Nekako pred štirinajstimi leti je bilo, ko si je Milan rekel, da voda tukaj vendarle nekje mora biti. S sinom Marjanom, ki mu — prav tako kot očetu ne manjka volje do dela in ljubezni do haloških hribov — sta jo začela iskati na gozdnatem bregu nad hišo. In ne zaman. Našla sta jo. Bil je to droban, tenak curek, izvir enega tistih majhnih brezimnih potočkov, ki se pri Narapljah zlivajo v potok Jesenica. Poglobila sta ga, zagradila in vodo do hiše speljala po dve sto metrov dolgi plastični cevi. Za Novinove se je tako končala najhujša skrb. Čez čas so njihovemu zgledu sledili še ostali tako, da so danes domala vse domačije na Jelovicah opremljene z vodovodom. In kaj pomeni voda v Halozah, ve samo Haložan. Okoli leta 1970 so na Jelovice vrezali še pravo pravcato cesto. Bolj ozko sicer, makadamsko pa vendar cesto, ki je kot pravijo domačini, prevozna skozi vse leto. Lani so jo od zaselka Plate podaljšali do Grdine in s tem do Stoperc. Svet se je odprl in postal dostopnejši. K hišam je sedaj prišla kmečka mehanizacija in celo avtomobil. Tudi k Novinovim, ki se izključno ukvarjajo le s kmetijstvom.

Kar štirinajst hektarjev površin že imajo danes: nekaj vinogradov, gozdov, njiv in pašnikov. Vendar kaže, da je gorica Milanova ljubezen. Povsod jo postavi na prvo mesto. Kar štiri tisoč trsov mu rase in daje vince na enem hektarju — nekaj vrstno, nekaj terasasto obdelanega vinograda. Za gozdne Jelovice, kjer vinogradništvo ni več v tistem razcvetu kot nekoč, prav gotovo ogromna površina! A mu vina nikoli ne ostane, saj ga že več kot dvajset let prodaja vedno istemu gostilničarju. Veliko cvenka mu primakne tudi slivovka — pravzaprav veliko slivovke in nato še živina, ki jo izključno goji le za razplod. Seveda tudi svinj ne manjka. Krompir, koruzo pa tudi pšenico, vse to Novinovi pridelajo sami in sicer na njivah, ki so si jih vrezali v strmine svojega okolja. Vsak, tudi laik, zlahka presodi, da je tukaj mogoča obdelava le z volmi ne pa s traktorjem. Pa vendar pri Novinovih zmorejo tudi to. Nekaj iznajdljivosti sina Marjana je bilo potrebno in premagana je bila tudi ta težava. Na traktorjevo kardansko os je montiral vitlo, na njo pritrdil en konec žične vrvi, drugega pa na plug, frezo, ali brano. Tako prirejen traktor postavijo na vrh njive, ali vinograda, na spodnji konec pa plug. Poženo traktor, vitla se zavrti, napne žično vrv, ta pa za seboj v hrib potegne plug, ki ga je treba sedaj le voditi. Milan pravi, da lahko tako obdelajo vse površine sami in da jim je sedaj „ljudska" pomoč le malo potrebna. Pred nedavnim so se pri Novinovih lotili še kmečkega turizma. Za sedaj so ga bolj namenili najavljenim skupinam planincev kot pa slučajnim gostom, kajti pri njih je ena izmed postojank haloške planinske poti z oznako KT 8. Tu se lahko planinci odpočijejo, zaužijejo nekaj tople hrane, se vpišejo v knjigo in naposled tudi prespijo, če jih prav tukaj zaloti noč.

Petinšestdesetletni Milan je danes srečen človek; predvsem zato, ker lahko še vedno dela kot vsak mlad človek. V življenju pa je dosegel tisto glavno kar je želel: čudovito razumevajočo družino, s katero je zgradil svoje kraljestvo v Halozah.

Se bi se lahko tisti dan pogovarjala, a sonce, ki se je prikazalo izza oblakov in zasijalo s polno močjo, da so barve kar zažarele, je bilo močnejše. Vabilo ga je v gorico — k bratvi. Poslovila sva s stiskom rok in vrsto prijaznih besed o zdravju ter izpolnitvi vseh želja.

Besedilo in foto: I. C.

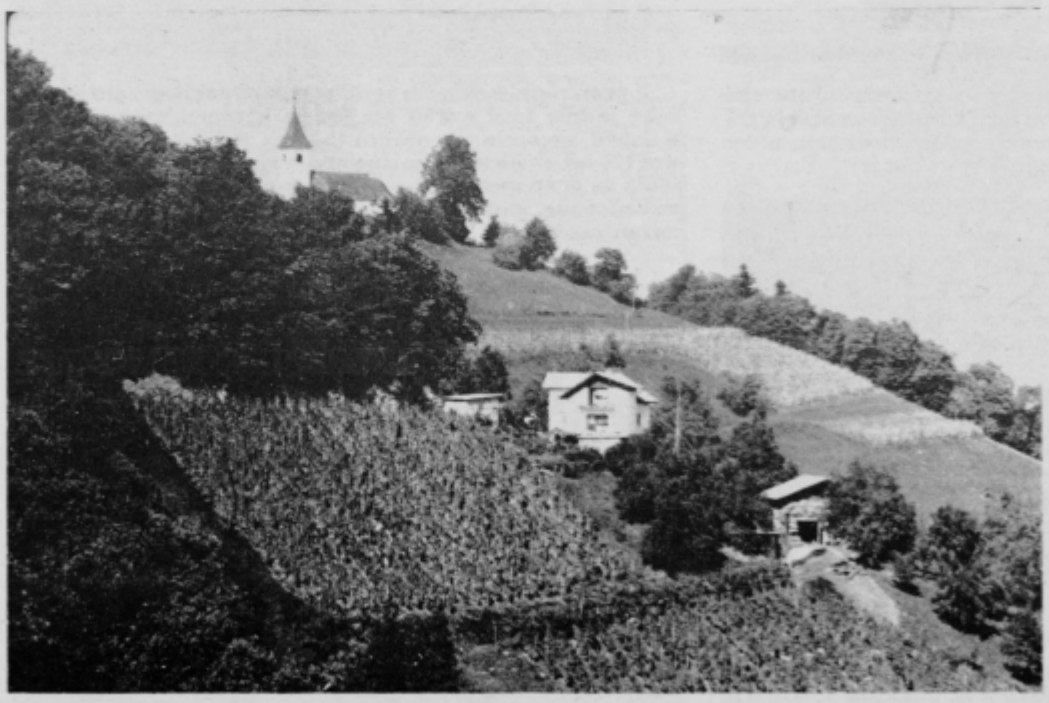

Haloško »kraljestvo« družine Novina na Jelovicah, levo cerkvica Sv. Bolfenka (539 m), zidana 1649

POGOVOR Z VIKTORJEM GOJKOVIČEM

UMETNIK IN PORTRET

Rojen 24. 6. 1945 v Ptuju. Leta 1971. diplomiral na oddelku za kiparstvo pri prof. D. Tršarju. Študij nadaljeval na specialki za restavratorstvo in konservatorstvo pri prof. M. Šubicu. Zaposlen kot restavrator — specialist pri Zavodu za spomeniško varstvo v Mariboru. Je član Društva likovnih umetnikov Maribor. Tako na kratko je predstavljen akademski kipar Viktor Gojkovič v katalogu, ki spremlja razstavo njegovih portretov in grafik akademskega slikarja Franca Curka. Videli smo jo v Mariboru, obiskala bo še Slovenj Gradec in Zagorje. Seveda so v katalogu omenjene, kot se spodobi, dosedanje samostojne razstave, ki jih je imel v zadnjih desetih letih, naštete so nagrade: 1967. leta je prejel Prešernovo nagrado za študente, 1969 nagrado Politike na simpoziju Kamen in zvoki v Arandjelovcu. Naštete so skupinske razstave doma in v tujini. Našteti so kraji, kjer stoje njegovi javni spomeniki in spominska obeležja. Podatki, ki govore o tistem delu njegovega ustvarjanja, ki ga vidimo obiskovalci razstav . . .

„Zakaj sem se odločil za portret, me vprašujete? Portret je zanimiv in z njim se ukvarjam že deset let. Na razstavi, ki jo omenjate, so portreti, nastali v tem letu. Portretiranci so moji ožji prijatelji, znanci . . . Vprašljivo je, koliko so dobri. Nekateri so, drugi niso . . . nasploh mislim, da so kar v redu," pravi Viktor Gojkovič. Pa stvar sploh ni tako enostavna. Posebej še zato ne, ker je Gojkovič, posebno pri zadnjih portretih, izbral kočljiv material — mavec. Vendar je očitno, da mu je ta material blizu, da z njegovo obdelavo zmore izraziti to, kar sicer portret naj izraža. Intimno vez med umetnikom in portretirancem, vez, ki jo je morda s tem materialom lažje prikazati, saj mu ne

Viktor Gojkovič v svojem ateljeju. (foto OM)

dopušča predaha, ne daje časa za premislek, preoblikovanje zasnove. Torej velja ponoviti besede Mete Gabršek-Prosenc, ki je med drugim zapisala: „Na razstavi so zbrani portreti, nastali v letošnjem letu. Kot da kiparju, ki ga časovno omejujejo najrazličnejše obveznosti, predstavlja srečanje z modelom trenutek odmora, trenutek, ko lahko z vsem svojim temperamentom oblikuje izbrani material. Tokrat je to mavec, zaradi hitrega sušenja relativno zahtevna snov, ki pa je blizu umetniku, ki ne pozna obotavljanja."

Res je, da umetnik pri svojem delu ni obotavljiv, je pa toliko bolj, ko govori o svojem delu, o samem sebi. Da dela v kleti bloka kjer stanuje in še to pretežno ob večerih, prikrajšan za dnevno svetlobo, pomembno sooblikovalko portreta in vsakega umetniškega dela, je omenil bolj mimogrede. Zato pa s toliko večjim zanosom in veseljem omenil gradnjo lastne hiše, kjer bo imel dovolj prostoren in svetel atelje. Gradi s posojili, ki jih je dobila žena in ki jih je dobil sam — vse torej brez kakšne širše družbene podpore. Pa kaj, ko je kulturni dinar tako pičel, da od tam ni pričakovati pomoči, pravi Gojkovič. Čeprav domačin, z dolgoletnim uspešnim delom, ki je poneslo prek meja tudi ime Ptuja, ni nič zagrenjen. Z vitalnostjo, pridnostjo, s humorjem, z neugnanim delom dokazuje, da ga nič ne vrže s tira. Stalna zaposlitev je gotovo tudi pripomogla k temu, čeprav se zanjo ni odločil zgolj zaradi eksistence — predvsem, pravi, zaradi družinske tradicije.

„Ukvarjam se tudi z zunanjo plastiko, s spomeniki. Zadnje delo je spomenik padlim športnikom Branika v Mariboru, otvoritev je bila letos maja. Trenutno pripravljam osnutek obeležja delavskemu gibanju v Mariboru. Vse skupaj je še v zasnovi, rezultati bodo vidni prihodnje leto . . ."

Načrtov in dela je dovolj, tudi družinskih obveznosti, tako da je njegov dan izpolnjen do zadnje minute. Pa kljub temu najde čas za sprostitev, v kolikor ni zanj sprostitev predvsem portretiranje. Umetnik in portret, ki nastaja pri umetni svetlobi v kletnem ateljeju. Pa temu portretu ni kaj očitati, poznavalci so ga ocenili kot enakovredni delež njegove kiparske ustvarjalnosti. In, kot sam pravi, mu bo ostal zvest.

N. Dobljekar

TEKMOVANJE ZA NAJBOLJŠE KRMLJENJE PTIC

Že tretjič pokal OŠ Franc Osojnik

Vse hladneje postaja in v naravi je vse manj pogojev za naravni izvor hrane za naše pernate prijatelje. V ptujskem društvu za varstvo in vzgojo ptic se tega dobro zavedajo, saj so že minuli teden pričeli z novo akcijo za krmljenje ptic v zimskem času. V četrtek, 3. novembra je bila namreč v prostorih OS Franc Osojnik krajša slovesnost, na kateri je Alojz Tovornik, predsednik društva izročil prehodni kristalni pokal za najboljše krmljenje ptic v sezoni 82 — 83. pionirjem te šole. Ob tem jim je dejal:

»To naše tekmovanje je postalo že tradicionalno in zanj kažejo po osnovnih šolah iz letav leto več zanimanja. V Ptujski občini se je v minuli sezoni udeležilo tekmovanja 9 osnovnih šol in mirno lahko rečem, da so vse sodelujoče šole imele zares vzorno urejena svoja krmišča za ptice. Naša komisija za oceno teh krmišč je tudi tokrat odločila, da dodelimo kristalni pokal vaši šoli, ki je že tretjič zapored pokazala zares največ v tem tekmovanju.

Priznati moram, da je bila odločitev težka, saj so tudi pionirji ostalih šol pokazali veliko. Predvsem izstopajo v OŠ Leskoved, Markovci, OŠ Maksa Bračiča v Cirkulanah in OŠ Tone

Pionirji OŠ Franc Osojnik, že tretjič zapored dobitniki prehodnega kristalnega pokala za najboljše krmljenje ptic v zimskem času.

Žnidarič Ptuj. Skratka pri vseh je bil viden napredek pri krmljenju ptic.

Vam, dragi učenci želimo, da bi tudi letos pokazali veliko, kajti krmljenje ptic je naloga vseh nas in zima je že pred vrati. Prepričani smo, da bo sodelovanje med našim društvom in vašo šolo še naprej tako dobro, kar je predvsem zasluga vašega mentorja tovariša Cvetka. Prav tako pa smo veseli uspeha vašega biološkega krožka. Posebej se pri tem zahvaljujem tovarišici Petrovičevi za uspešen prikaz močvirskih ptic v avli vaše šole. Še naprej vam želim dobrih učnih uspehov in vam iskreno čestitam ob tretji zaporedni osvojitvi tega kristalnega pokala.«

Ob tem naj dodamo, da se tekmovanje za najboljše krmljenje ptic v zimskem času nadaljuje tudi v tej sezoni. Prijavijo se lahko še pionirji iz ostalih šol, ki do sedaj se niso sodelovali pri tem. Vabljeni! Prijave pošljite na naslov: Društvo za varstvo in vzgojo ptic, Alojz Tovornik Ziherlova ploščad 15 62250 Ptuj. Člani društva sicer imajo svoje prostore, vendar med tednom v njih nihče ne dežura, zato se obračajte k predsedniku.

M. Ozmec

ZAHTEVA ORMOŠKIH SINDIKATOV

Narediti carski rez

Dediščina preteklosti tepe delavce v vzgoji in izobraževanju ormoške občine. Nesmisel je, da bolj ko gospodarstvo cveti, manj ostaja za to dejavnost. Sindikat zahteva, da se sredstva usmerijo na področje vzgoje in izobraževanja, da ne bo nazadovanja.

Kot je povedala Darinka Rakuša, predsednica občinskega odbora delavcev v vzgoji in izobraževanju, so vodilni delavci v osnovnih šolah doslej imeli v povprečju 20 tisoč dinarjev, povprečje učitelja pa je 14 tisoč dinarjev. Taki osebni dohodki dejansko destimulirajo. Razumljivo je, da se sredstva oziroma prispevna stopnja za vzgojo in izobraževanje znižujejo; pri tem pa imajo delavci v vzgoji in izobraževanju smešno nizke osebne dohodke.

O tem vprašanju je bila vroča razprava na družbeno-političnem zboru SO Ormož, ki je zasedal 3. novembra in je izkristalizirala zahtevo, da se naredi carski rez in da se sredstva, ki so na voljo v skupnosti, ne vračajo nazaj v združeno delo. Združeno delo, ki napaja to sfero, zahteva, da se iz viškov sredstev popravijo osebni dohodki delavcev v vzgoji in izobraževanju.

Izvršni svet je sindikat zadolžil, da ob podpori občinskega odbora sindikata delavcev vzgoje in izobraževanja, poišče rešitev. Našli so jo drugje. Rok za uresničitev zahteve je mesec dni. Sindikat pa v tej svoji zahtevi ne sme biti osamljen, podpreti ga morajo vse družbeno politične organizacije.

Zveza sindikatov je dolžna preprečevati nadaljnje padanje realnih osebnih dohodkov in omogočiti, da osebni dohodki realno rastejo v odnosu na rast dohodka, čistega dohodka in reproduktivne spodobnosti združenega dela. Sindikat mora uresničevati naloge pri zagotavljanju socialne varnosti zaposlenih.

MG

Oglejte si razstavo ptic!

Člani ptujskega društva za varstvo in vzgojo ptic so že pred mesecem dni pričeli s temeljitimi pripravami na letno društveno razstavo ptic, ki so jo danes zjutraj odprli v prostorih Kluba mladih v Ptuju. Obiskovalcem so na ogled številni kanarčki raznih vrst in barv, prav tako različne vrste papig in najpogostejše vrste naših zunanjih ptic. Razstavo ptic tudi tokrat poživlja razstava likovnih izdelkov pionirjev iz devetih osnovnih šol v ptujski občini in članov likovne skupine pri Klubu mladih v Ptuju, ki so ustvarjali na temo ptice in jaz.

Vsa dosedanja prizadevanja članov društva za varstvo in vzgojo ptic so tako rodila željene sadove. S prostovoljnim delom in lastnimi sredstvi so sami izdelali razstavne kletke in s tem prihranili veliko denarja. Kljub temu so iz srca hvaležni vsem tistim, ki so na kakršenkoli način pomagali k uspehu te razstave. Najbolj pa bodo veseli seveda množičnega obiska. K ogledu vabijo vsak dan od osme do devetnajste ure in v nedeljo, 13. novembra do sedemnajstih, ko bodo razstavo zaprli.

Posebej vabijo pionirje osnovnih šol k skupinskemu ogledu, pa tudi malčki iz vrtcev si bodo verjetno želeli ogleda te nadvse zanimive in nevsakdanje razstave. Pridite in oglejte si vaše pernate prijatelje!

M. Ozmec

NA OBISKU PRI ALEKSANDRU BLAŽU — IZDELOVALCU KURENTOV

KURENT, KI GA NI

Za Aleksandra Blaža pravijo in to drži, da je najboljši izdelovalec kurentov. Izdelovati jih je pričel že pred 20-timi leti. Rodil se je v Ljubljani, Ptujčan pa je že 30 let. Čeprav ni z njim povezan od rojstva, kurenta kljub temu najbolje izdela, vdihne mu največ življenja.

Začetek je bil naključen. Videl ga je in v njem je dozorela odločitev, da ga bo sam naredil. Velikokrat ga je zavrgel; koš se je kar polnil. Prvi, ki je v resnici odšel od doma je bil tisti, ki ga je nesel naš zdomec iz bližine Cirkulan v Nemčijo. Kupec je bil zadovoljen, izdelovalec pa ne.

Od takrat do danes jih je naredil nekaj sto. Vsak mu vzame 30 do 40 ur in ni mu žal. V vsakem je pustil del življenja. Zanj je izdelovanje doživetje. Če ga ne „zgrabi", se izdelave ne loti. Ne dela za denar, gre mu le za užitek. Kaj je lepšega, kot pohvala, da si nekaj dobro naredil? In to je za Aleksandra Blaža največja nagrada.

Velikokrat se zgodi, da pride naročnik in želi kurenta. Tovariš Blaž mu pove, da ga lahko dobi, vendar mora počakati, da pride pravi trenutek in da prične delati. Drugače vpiše interesenta na seznam.

Spominja se, da je pred leti hotel imeti pravo oceno svojega izdelka. Napotil se je k profesorju Haslu. Začetek je bil „strašen", izdelek je skrituiral, čisto na koncu pa pristavil, da bi ga kupil, če bi ne bil predrag. Tudi to je svojevrstno priznanje njegovemu delu. Nehote utrne misel, da ni prav, da o njem ne ve širša javnost, vsaj, kar se tiče družbenih priznanj. Poznajo pa njegovega kurenta širom po svetu. Ima ga naš rojak na Harwardski univerzi, je pri Karpovu, njegov kurent je bil prisoten pri krstitvi ladje Maribor na Japonskem nesla ga je občinska delegacija v pobrateno občino Arandjelovac; v Kanadi je par v narodnih nošah. Za Franca Leskoška-Luko je izdelal kurenta s sedmimi zvonci. Nanje lahko zaigraš na Planincah. „Vidite, tudi to si privoščim . . .", pove tovariš Blaž.

Frajtonarica je stalni uvodni spremljevalec njegovega dela. Zakaj uvodni? Zato, ker običajno pred delom po dve uri igra. To je sprostitev enoličnosti, ki spremlja njegovo delo v stikalnici. V njej dela že 28 let. Ob pogledu njegovih rok, postavite vprašanje, zakaj so potem roke tako žuljave, hrapave, ko pa je njegovo delo lepo . . . To dela kurent . . . .

Da doseže njegov demonski prikaz, je potrebno veliko. „Ne boste verjeli, koliko se z „njim pogovarjam", poskušam mu vdihniti življenje, želim, da je originalen in da ljudem pove, kar mora . . . ," nadaljuje Aleksander Blaž.

Danes je že težko z materialom, kljub temu stremi, da je izdelek originalen. Za kožuh je potrebna prava koža. Še največ je dobi od krznarja iz Čakovca.

Kakšna je slika „njegovega" kurenta? Opis je sestavljen iz dveh delov. Najprej je grenka podoba o časih, ko so po kurentu teptali, potem lepša . . . „Še zdaj ne vem, če smo ga sprejeli iz srca . . ."

Kurent je predstavnik dežele, okolice Ptuja. Kurent je „last" kmečkih fantov. Njegova roka je trda, delovna; to ne more biti roka kirurga. Kurentijo si obleče kmečki fant, ta zasvojenost traja nekaj dni. Ko se „strezni", je njegov obraz nekje vmes med smehom in jokom.

„Najraje delam kurenta, ki odloži masko. Takrat se mi zdi, da lahko največ povem. Vsaj mislim, da z odkrito glavo veliko več povem, kot sicer," zatrjuje Aleksander Blaž.

S skupino kurentov se bo predstavil tudi na prvi razstavi turističnih spominkov, ki bo od 15. novembra do 1. decembra letos. Organizira in pripravlja jo turistično društvo Ptuj oziroma njegova komisija za turistične spominke.

Ta najmanjšega kurenta iz te skupine, so v družini Blaževih poimenovali z „otrokom", želijo, ga doma.

„Rad bi naredil še več spominkov. Najbolj so mi poleg kurentov pri srcu veliki pari v narodnih nošah in sicer gorenjskih. Rad bi naredil pravega Slovenca s frajtonarico. Saj ne rečem, da takih spominkov ni, so, vendar gre v glavnem za kič. Za oblečeno polivinilasto pupo, ki jo obrneš in reče mama . . . . Kaj vse ne naredimo za denar . . . , zaključuje tovariš Blaž.

MG

Aleksander Blaž pri izdelavi kurenta, foto: M. Ozmec

Skupina kurentov, s katero se bo predstavil na prvi razstavi turističnih spominkov foto: L. Kotar

DR. FRAN BRUMEN

DIABETSKA POLINEUROPATIJA

2. nadaljevanje in konec

Dokaj pogosten je pojav takoimenovanih razjed (ulcus), ki nastajajo na tistih mestih podplatov, najpogosteje na petah, ki so najbolj izpostavljena pritiskanju med hojo in stojo z značilnimi znaki odebelevanja kožne povrhnice in izsuševanja kože, na katerih nastajajo razpoke, ki se rade prisadijo in zagnojijo. TUDI V TEH PRIMERIH MORA BOLNIK VESTNO OPAZOVATI NASTAJAJOČE SPREMEMBE in jih čimprej prijaviti zdravniku. Pogosto prihaja namreč iz včasih neznatnih začetkov do zelo resnih posledic, kajti odpornost sladkornega bolnika je zelo okrnjena.

Strnimo nekatere NAJOPAZNEJŠE ZNAKE, ki jih bolnik lahko sam opazi: zelo značilne so nekakšne neutemeljene spremembe v frekvenci delovanja srca, ki jih ni mogoče pojasniti z drugimi vzroki; najčešče pospešeno utripanje srca, ki ni v zvezi s povešanjem telesnega ali duševnega napora; že omenjen tihi infarkt brez značilnih bolečin; nepojasnljivo znižanje krvnega tlaka; občutek ohromelosti požiralnika, želodca in črevesja, posebno opazna ohromelost sečnega mehurja; zmanjšanje ali izginotje občutka bolečnosti pri pritiskanju na moda; motnje v izločanju znoja; razjeda na nogah, pa tudi podkožno otekanje. Posebno opazna je takoimenovana EREKTIVNA IMPOTENTNOST (prenehanje možnosti otrdevanja moškega spolnega uda), ki se pojavlja pri diabetikih mnogo zgodneje, nego pri ostalih moških. Značilno je, da želja po spolnem izživljanju ostaja ohranjena. Nočne erekcije med spanjem izključujejo diabetično posledico in tako stanje pomeni najverjetneje psihično zavoro.

Izgledi možnosti ozdravitve opisanih komplikacij so milo povedano problematični. Le v redkih primerih uspevamo doseči bolj ali manj izdatna izboljšanja. Pri zdravljenju je mnogo odvisno od zgodnjosti ugotovitve. Bolnik se mora pač sam opazovati in čimbolj izčrpno posvetovati s svojim zdravnikom. Včasih uspeva pri bolnikih, ki so se poprej zdravili z dieto in tabletami, prehod na zdravljenje z injekcijami insulina.

Vzročno zdravljenje (tako, da bi naj odstranilo vzrok) običajno uspeva in preostaja LE BLAŽILNO LAJŠANJE TEGOB!

Naj zaključimo s stavkom, da je polineuritida zelo pogostna posledica sladkorne bolezni, ki močno prizadeva diabetikovo življenje; vendar je ne smemo sprejeti z obupom; potrebno je tudi v takšnih stiskah poskusiti z zdravljenjem in upati. Trdna volja po ozdravitvi je pri vsaki bolezni najtrdnejši steber, na katerega se opirajo tisti, ki bi radi pomagali.

Ob koncu želim še enkrat povdariti pomembnost zavedanja in iz njega izhajajočega smotrnega sodelovanja z zdravnikom!

(Prirejeno po publikaciji raziskovalnega instituta diabetičnih obolenj univerze v Düsseldorfu, ki ga vodi prof. Dr. med. F. Arnold Gries.)

MLADI V KIDRIČEVEM

Danes često kritiziramo mlade v Kidričevem, da premalo delajo, da bi današnja mladina morala bolj posnemati dejavnost tistih, ki so tam delali pred desetimi leti. Resnica je najbrž v tem, da bi danes mladina prav tako delala, če bi jo kdo znal organizirati in spodbuditi za skupne akcije.

Besedilo in posnetek: Konrad Zorec

Mladinci in mladinke po eni od delovnih akcij pred desetimi leti. Marsikateri od teh ima danes že družino.

Mrzlo v avtobusu

Zgodovinsko društvo Ptuj je v soboto, 22. oktobra 1983 organiziralo izlet iz Ptuja v Selško dolino z ogledom mesteca Železniki, Dražgoš, Krope in Begunja s poudarkom na znamenitostih teh krajev. Vse lepo in prav, samo zeblo nas je. Certus nam je dal slab avtobus brez gretja. Bilo je lepo jutro, vendar mrzlo. Ko smo se pripeljali do Pragerskega, nas je pošteno zeblo in smo šoferja Ludvika Majhna prosili naj vklopi grelne naprave, on pa pove, da ne delajo.

Vprašujemo podjetje Certus Maribot TOZD Potniški promet Ptuj, kako morajo takšen avtobus dati za izlet na tako dolgo pot, saj nas je bilo večina starih ljudi. Najlepše je bilo poslušati profesorico Ljubico Šuligoj, ki nam je razlagala o vseh mestih, kako so v prejšnjih stoletjih morali v teh krajih živeti. Res lep izlet, samo Certusov avtobus ni bil v redu. Pohvalo in priznanje je treba izreči šoferju avtobusa, ki nas je varno vozil po ozkih planinskih cestah. Delovni organizaciji in njenemu direktorju izrekam grajo, pristojni inšpekciji pa predlagam, da taka vozila izloči iz prometa.

Starejši udeleženec izleta

Sodelovanje lovskih družin

Člani zelene bratovščine iz LD Ptuj in LD Suhe krajine iz Dolenjskega že drugo leto uspešno sodelujejo na področju gojitve in varstvo divjadi v naravnem okolju. Lovce LD Ptuj zanima gojitev velike divjadi, kot je jelenjad in divji prašiči, ker le teh ni v nižinskem in ravninskem lovišču LD Ptuj. Za lovce LD Suha krajina pa gojitev poljskega zajca, fazana in jerebice, ki je dokaj zadovoljiv stalež v lovišču LD Ptuj.

Članstvo obeh LD si nadvse prizadevata, da se člani obeh družin med sabo čimbolj spoznajo. Ker le s tesnejšim povezovanjem in tovariškimi odnosi bo njuno sodelovanje še bolj uspešno na vseh področjih in pri krepitvi SLO in DSZ, ker ne smemo tega pozabiti, da so lovci oboroženi in dobro poznajo vsak kot lovišča na svojem območju.

Dne 30. oktobra 1983 je bil skupni lov, ki ga je organizirala LD Ptuj v svojem lovišču.

Lovci LD Ptuj pa se bodo udeležili lova pri LD Suha krajina na Dolenjskem, 20. novembra 1983.

Po končanem lovu je bilo tovariško srečanje v lovskem domu LD Ptuj v Mestnem logu v Ptuju. Predsednik LD Suha krajina Jože Zajc in predsednik LD Ptuj Slavko Jerenko sta med drugim poudarila, kako so pomembni dobri medsebojni odnosi pri sodelovanju med obema LD. Med drugim sta poudarila, da bi naj s takšnimi srečanji nadaljevali, si izmenjali love ter še bolj utrdili še dosti dobre tovariške odnose med lovci obeh LD. Člani obeh LD so predloge obeh predsednikov. Z dobrim tovarištvom med obema LD bodo naloge lovcev uspešnejše, katere jih čakajo.

Vsekakor pa sodi sodelovanje med obema LD za vzgled tudi drugim lovskim družinam.

Zlatko Novak

Ščuka, ki je v Pragerskih ribnikih ni najti primere

Ribniki na Pragerskem so že vrsto let privlačna točka mnogih ribičev tako iz občine Slovenska Bistrica pa tudi iz občine Ptuj. Zelo radi pa sem zahajajo tudi ribiči iz oddaljenejših krajev, saj kot kaže tukaj ulov največkrat odplača potrpljenje in čas, ki ga ribiči porabijo ob njih. Seveda je veliko zadovoljstvo že to, da človek iz vsakodnevnih skrbi in hrupa prav ob ribnikih najde tako željeni mir. Takšno čakanje na plen pa daje veliko časa tudi za razmišljanje o stvareh, za katere nam v kruti

vsakdanjosti že kar zamnjkuje časa. Zato se ni čuditi, da v družbi ribičev pridejo na dan tudi mnoge že kar pribljubljene „ribiške". Riba na fotografiji pa kljub vsemu ni tista neprava „ribiška", saj je dokumentirana, medtem ko nemalokrat ribiči v družbi svoja pripovedovanja dokazujejo samo z razprtimi rokami.

Pred dnevi se je član RD Slovenska Bistrica Erihu Pelku zares nasmehnila ribiška sreča. V pragerskih ribnikih, kjer je značilnost prav lov na ščuke in krapa, se je skoraj dvajset minut mučil, da je iz vode potegnil za te ribnike kar nenavaden ulov. Na blestivko in vrvico 0,40 je uspel izvabiti skoraj 11 kg težko in prek meter dolgo ščuko.

Za Eriha Pelka, ki je član RD že dvajset let, je to doslej najlepša in tudi največja trofeja. Prav gotovo pa je ta ščuka tudi rekorder med doslej ulovljenimi ščukami na območju RD Slovenska Bistrica. Z ulovom, kot je ta pa bi se prav gotovo ponasal vsak ribič, kaj se ne bi tudi srečni Erih.

Besedilo in posnetek: Viktor Horvat

Težave ljudi na Rodnem vrhu

Tisti, ki poznajo Rodni vrh le kot rekreacijski del Haloz, vedo malo o stvarnih težavah človeka, ki živi v tem kraju, ali bolje povedano — životarijo. Še vedno ljudje najbolj kritizirajo to, da je bila pred leti ukinjena trgovina. Danes morajo po več kilometrov daleč pešačiti v Podlehnik, če si hočejo kupiti kruh in druge vsakodnevne potrebščine. Trgovcem se prodajalna tam gori ne izplača, ker prodajalec ne bi bil polno zaposlen., tudi vzdrževanje lokala je drago, druge rešitve pa odgvorni ne znajo najti. Najbrž jim je vseeno, kako živi Haložan v teh hribih.

Nekateri tudi kritizirajo KS Podlehnik, ne samo zaradi ukinjene trgovine, temveč tudi zaradi ceste, ki vodi na Rodni vrh. Govorijo, da je to cesto dolžna vzdrževati krajevna skupnost, kako je dejansko, ljudje niso obveščeni. Vejo le, da so pred leti videli na tej cesti cestarja KGP ptuj, ki je cesto vsaj za silo vzdrževal. Danes pa je cesta v zelo slabem stanju. Kljub temu, da je na Rodnem vrhu šola, da tam živijo ljudje, se tudi za vzdrževanje ceste nihče ne briga, čeprav bi nekaterim bila to dolžnost.

Franc Drobnič

KANARČKI TUDI POZIMI ZUNAJ

Če kdo sporočilu v naslovu ne bi verjel, se lahko sam prepriča na Bregu pri Ptuju, Mariborska cesta (pri avtobusnem postajališču), kjer ima lovec Franc Muzek lepo urejeno veliko kletko na prostem. Kanarčki so navajeni na zunanjo temperaturo, zato jih ne sme dati v zaprti prostor, zunaj ostanejo tudi čez zimo. V kletki pa kanarčki niso sami, družbo jim delajo bele grlice, med njimi pa je tudi lepotec — zlati fazan, ki je sicer izgubil svojo družico, sicer bi mu bilo življenje v kletki še lepše, vendar se zelo dobro razume z ostalimi pernatimi sostanovalci. Prepričajte se in oglejte si to zanimivost.

Besedilo in posnetek: Konrad Zorec

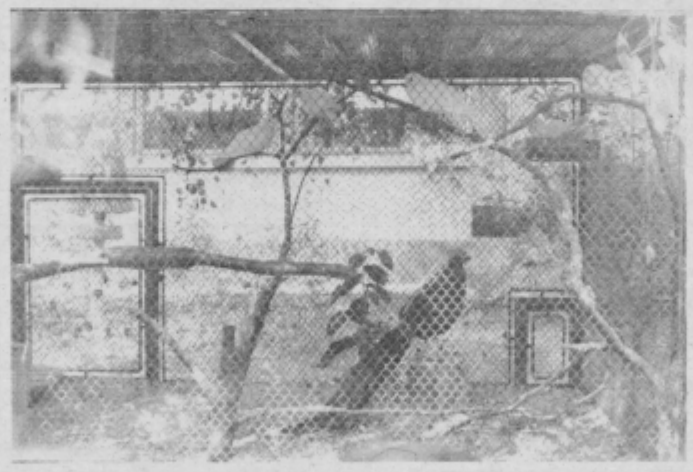

Pogled na kletko in njene stanovalce

Tinje na Pohorju

Po več letih vztrajnih prizadevanj prebivalcev pohorske krajevne skupnosti Tinje, v občini Slovenska Bistrica, jim je uspelo obnoviti in razširiti prodajne prostore trgovine na Tinju. Pridobitev je pomembna, saj so morali prebivalci teh pohorskih predelov po nakupih v oddaljeno občinsko središče Slovenska Bistrica, kar jim je odvzelo veliko dragocenega časa ob mnogih kmečkih opravilih, kjer so na kmetijah ostajali že tako samo starejši.

S preureditvijo imajo novi trgovski prostori na Tinju 52 prodajnih in 58 kvadratnih metrov skladiščnih prostorov. Za razširitev trgovine so krajani dali tudi svoj prispevek v denarju in gradbenem lesu. Obnovitvena dela je opravilo Obrtno podjetje Gradbeni servis iz Slovenske Bistrice, medtem ko je bil investitor delovna organizacija Preskrba TOZD Planika Slovenska Bistrica. Vrednost investicije pa je 2,545.000 dinarjev.

Tako so na Tinju dobili samopostrežno trgovino. Ob povečanju skladiščnih prostorov pa se je v veliki meri povečala tudi preskrba prebivalcev pohorskega predela, ki so ga v veliki meri zapuščali mladi.

Viktor Horvat

Mali nogomet v KS Turnišče

V nedeljo, 30. oktobra so se ljubitelji malega nogometa še zadnjič v tem letu zbrali na novo zgrajenem igrišču pri gradu Turnišče in odigrali nekaj prijateljskih tekem med seboj. Kajti po tej nedelji bobo z igrišča pospravili gole in jih shranili tako, da jih dež in sneg čez zimo ne bosta najedla. Tega zaključka nogometne sezone v KS Turnišče so se udeležili: ekipa Mladih, Pionirji, NK Turnišče-78. Gost turnirja pa je bila ekipa iz Pobrežja. Na tem rekreacijskem turnirju je igral vsak z vsakim. Ob koncu srečanja je bil vrstni red sledeč: Pobrežje NK Turnišče-78, Pionirji in Mladi.

Po turnirju je bil na vrsti še nogometni piknik, na katerem so se zbrali ljubitelji malega nogometa in ob jedači in pijači spregovorili o tem in onem. Sklenili so, da spomladi začnejo z ligo malega nogometa v sami KS udeležilo bi se pet ali šest ekip samo iz KS Turnišče. S tem želijo mladi v KS Turnišče opozoriti naše in druge KS, kakor tudi samo ZTKO občine Ptuj, da bi se organizirala občinska liga v malem nogometu. Upajmo, da bodo v tem tudi uspeli.

ZB

Zanimivost z otoka Brača

Naša domovina skriva v sebi polno raznih znamenitosti in posebnosti. Ena takšnih je tudi ta, ki jo prikazuje naša fotografija, posneta ob zaključku letošnje turistične sezone v Povlji, idiličnem turističnem kraju na otoku Braču.

Na sliki vidimo mogočni bor, ki tajinstveno varuje streho hotela Galeb v Povlji. Nekdo bi ob pogledu nanj pomislil, da se bo mogočno deblo, zdaj, zdaj zrušilo na streho, saj ga več kot polovica dobesedno visi le dober meter nad streho.

Njegove korenine pa ga trdno in varno držijo „pokonci" in kljub močnim vetrovom, ki prihrumijo preko Biokovega in sinjega Jadranskega morja kljubuje viharjem in raste dalje. Le od časa do časa z njegovih mogočnih vej pade na streho kakšen debel storž, ki nosi v sebi seme in novo življenje.

Tam smo videli še mnogo drugih dreves, ki so dobesedno padala, vendar še danes stojijo in bodo stala še mnogo desetletij in tega so se načrtovalci gradnje hotela prav gotovo dobro zavedali, zato ga tedaj, ko so hotel gradili, pač niso posekali. Temu bi sicer lahko dejali, da je kot starec, ki se je njegovo tělo po teži let že močno upognilo, pa še kljub temu hoče živeti dalje . . .

Tekst in foto:
Franjo Hovnik

Mednarodna razstava psov vseh pasem v Ljubljani

V soboto in nedeljo, 15. in 16. oktobra je bilo ljubljansko Gospodarsko razstavišče v znamenju pasjega laježa. Na mednarodno razstavo psov vseh pasem, ki jo je organizirala Kinološka zveza Slovenije, so pripeljali lastniki psov iz osmih držav čez osemsto štirinožcev na ocenjevanje njihove lepote.

V soboto so sodniki ocenjevali 563 športnih in službenih psov sedemdesetih pasem. Naslov kandidata za mednarodnega prvaka CACIB je dobilo 85 psov, naslov kandidata za jugoslovanskega prvaka CAC pa 63 psov. V nedeljo se je pomerilo v lepoti 226 lovskih psov šestintridesetih pasem, naslov CACIB je prejelo 36 psov in naslov CAC 30 psov.

Medtem ko so nekateri psi že stopali pred stroge sodniške oči in so imeli predvsem manj treme kot njihovi lastniki, so drugi čakali na

Nemški ovčar najbolj razširjena pasma pri nas; na sliki nemški ovčar Ajaks.

svojih pet minut v boksih. Da jim okolje le ne bi bilo preveč zoprno, so jim prireditelji pripravili tudi pravo pasje stranišče, s smrekami in grmovjem seveda.

Na dopoldanskem in popoldanskem nastopu šolanih psov se je zbralo tudi do 3000 gledalcev. Člani Kinološkega društva Ljubljana in enote milice so jim predstavili celoten program šolanja. Nastopili so letošnji tečajniki in tekmovalne vrste z vodniki lavinskih psov in psov reševalcev. Nastop, ki je pokazal, kaj vse lahko dosežemo so požrtvovalnim delom s psom in kako koristni človekovi spremljevalci so lahko psi, so gledalci pozdravili z navdušenim ploskanjem. Razstavo je vsak dan obiskalo okrog deset tisoč ljudi.

Takšnih velikih in malih razstav je v Sloveniji veliko skozi celo koledarsko leto. Kinološka društva prirejajo razna tekmovanja in ocenjevanja psov vseh vrst. Vsako leto je tudi na Ptuju sodniško ocenjevanje psov, ki ga organizira Kinološko društvo Ptuj.

ZB

Mesec požarne varnosti v KS Središče ob Dravi

Celotna aktivnost v mesecu oktobru je bila usmerjena predvsem v preventivno-propagandno dejavnost. Z akcijo smo želeli predvsem predstaviti povzročitelje, ki so iz leta v leto isti — malomarnost človeka, njegovo neobvladanje osnovnega znanja samozaščite pred požarom, skratka požarna kultura je na nizki ravni.

Tako sta si zadali naloge gasilsko društvo Središče in Obrež, ki delujeta na območju KS Središče obveščanje prebivalstva na področju kmetijstva, saj nam podatki povedo, da tudi pri sedanjem načinu življenja kmečkega človeka nevarnost požara je še vedno velika vendar drugačna. Danes le redko uporabljamo petrolejke ali podobno rasvetljavo z odprtim plamenom. V prejšnjih časih je bilo gorivo petrolej ali plamen sveče pogosto vzrok požara, danes požare čisto povzročajo poškodovane električne naprave, za mehanizacijo v kmetijstvu je potrebno lahko vnetljivo in zelo nevarno pogonsko sredstvo. Izvor požara in eksplozije pa so tudi različne vrste umetnega gnojila in tudi druge kemične snovi, nič manjšo nevarnost nam ne predstavljajo večje količine žita, slame, sena zložene v kopol ali spravljene v manjših prostorih. Pogosto so vzroki za požar napačno grajene različne stavbe in lahkomiselni postopki ljudi.

Druga večja naloga društev je bila osveščanje šolske mladine. Na OŠ Središče deluje društvo mladi gasilec, katero je pomemben subjekt pri usposabljaniu in obveščanju pionirjev s požarnovarnostno kulturo. Da bi bilo delo mladih gasilcev popolno je gasilska zveza Slovenije izvedla v mesecu požarne varnosti republiško tekmovanje mladih gasilcev in likovnikov na temo „Preprečujemo požare," ki je bilo v Titovem Velenju. Tega tekmovanja so se iz občine Ormož udeležile le tri ekipe in sicer Središče, Velika Nedelja in Tomaž, kar dokazuje, da bo potrebno še veliko truda preden bo dejavnost prešla na vse OŠ.

Pionirji iz občine Ormož v Titovem Velenju

Tretja naloga gasilcev je bila speljati mokro vajo v KS Središču in tako preiskusiti gasilsko pripravljenost. Vaja je potekala v vasi Šalovci, ki spada pod gasilsko društvo Obrež, ta vas leži delno v hribovitem delu, skoznjo teče majhen potok, tako bi v primeru požara potrebno bilo dovajati vodo iz večje oddaljenosti. Tako so društva Središče, Obrež in Kog-Vitan izvedle vajo in se spoznale s terenom in razmerami v tem kraju.

Besedilo in posnetek
Slavko Tkalec

Iz retrospektive slikarja Maksa Kavčiča

V četrtek, 10. novembra bo ob 17. uri v paviljonu Dušana Kvedra ob Dravi otvoritev razstave del slikarja Maksa Kavčiča, s katero bo v našem razstavišču gostovala mariborska Umetnostna galerija. Razstava bo obsegala izbor del iz velike retrospektive, ki jo je konec lanskega leta priredila Umetnostna galerija Maribor v spomin na deseto obletnico slikarjeve smrti.

Ime slikarja Maksa Kavčiča zveni domače tudi mnogim Ptujčanom, saj je bil na Ptuju čest gost. Pod njegovim čopičem je nastala vrsta del z motivi iz Ptuja in okolice, udeležil pa se je tudi prve slikarske kolonije Poetovio — Ptuj leta 1969. Prav to je bil razlog, da uvrščamo v program razstavo njegovih del in se tako tudi mi spominimo slikarja, ki že deset let ne ustvarja več.

Avtorica razstave je umetnostna zgodovinarka Gordana Spremo, kustodinja iz mariborske Umetnostne galerije, ki je napisala tekst za katalog in bo na otvoritvi tudi predstavila umetnika. V kulturnem programu bo nastopil moški komorni zbor pod vodstvom tov. Franca Lačna.

Razstava zajema vsa obdobja Kavčičevega ustvarjanja. Začenja seveda z leti po končanem študiju, ko je Kavčič leta 1937 diplomiral v Zagrebu pri profesorju Tartagliu skupaj s slovenskimi rojaki Pregljem, Omerso, Šušmeljem in Golobom. Iz Zagreba se je vrnil v Maribor, kjer je preživel svojo mladost in je temu mestu ostal zvest do konca življenja. Kot slikar je Kavčič ves čas spremljal novosti in jih vgrajeval v svoje delo. Že profesor Tartaglia ga je znal pritegniti k barvi kot poglavitnemu izraznemu sredstvu. To nagnjenje je razvijal in plemenitil z novimi smermi v slikarstvu. Izredno velik vtis je napravil nanj slikar Mušič, prav tako tudi Pregelj. S Pregljem in Miho Malešem se je leta 1950 prvič predstavil ljubljanskemu občinstvu na veliki razstavi v Moderni galeriji.

Sliko Po cestah Prekmurja (o. pl.) iz leta 1955 poseduje Pokrajinski muzej Ptuj (inv. št. G 407 s)

Kavčičevo slikarstvo zgodnejših let bi lahko označili z izrazom barvni realizem. Mnogo je slikal krajine, ki jih je v 50. letih poživil s figuraliko. Hkrati je začela v njem naraščati potreba po deformaciji oblik, ki se vse bolj racionalizirajo v osnovne geometrijske like. Barvne lise objemajo temne konture, ki ustvarjajo strukturalno parcelacijo, značilen mozaični sestav. Vendar tu še ni bilo konec Kavčičevega razvoja. Po prvi veliki retrospektivni razstavi, ki mu jo je leta 1969 ob šestdesetletnici priredila Umetnostna galerija Maribor, je sledilo še eno ustvarjalno obdobje. Kavčič je naslikal niz kompozicij v smelih kontrastnih barvah, ki jih je nanašal na platno v pastoznih potezah. V času, ko je že slutil bližajočo se smrt, pa je preživel še najbolj tragično obdobje svojega ustvarjanja. Ko se je zdravil po bolnišnicah, sta nastala ciklus pretresljivih ekspresionističnih risb in nedokončani avtoportret.

Kavčičevega ustvarjanja pa ne bi smeli ocenjevati zgolj skozi slikarstvo. Po vojni je bil med prvimi organizatorji mariborskega kulturnega življenja in ves čas ena vodilnih osebnosti v likovnem utripu severovzhodne Slovenije. Bil je pedagog in je vzgojil več generacij učiteljev likovnega pouka. Ukvarjal se je tudi z restavratorstvom in ustanovil restavratorski oddelek pri mariborski Umetnostni galeriji, ki je tam deloval do leta 1958, ko se je preselil v na novo ustanovljeni Zavod za spomeniško varstvo. Pred propadom je rešil prenekatero umetnino in izpod beleža odkril mnogo fresk. Od vsega naštetega pa je verjetno najvažnejša njegova vloga v scenografiji. Oblikoval je nešteto predstav, predvsem v mariborski in ljubljanski operi. Za to delo, ki strokovno še vedno ni dovolj obdelano in ovrednoteno, je leta 1949 prejel zvezno in leta 1956 Prešernovo nagrado.

Razstava del slikarja Maksa Kavčiča bo odprta do 20. novembra vsak dan od 8. do 11. in od 15. do 17. ure, v soboto in nedeljo pa od 10. do 12. ure. Vabljeni!

Marjeta Ciglenečki

IZ MUZEJSKE FOTOTEKE

Ob zgodovinskih virih je navzočnost legije XIII Geminae v Ptuju izpričana tudi z raznimi napisi, ki jih najdemo na žigosanih opekah, na posvetilnih in nagrobnih spomenikih in navsezadnje tudi na napisnih ploščicah, ki so si jih vojaki in stotniki pritrjevali na svojo vojaško opremo. Žigi z napisom legije XIII Geminae najdemo na tegulah in tlakovcih, ki so jih izdelovali v legijskih opekarnah. V napisih na posvetilnih in nagrobnih spomenikih se navadno vojaki legije omenjajo kot posvetitelji ali pokojniki. Iz njih tudi izvemo, kdo je bil pokojnik, kje je bil rojen, v kateri starosti je umrl, kje je pokopan, o njegovih funkcijah in napredovanjih za časa življenja.

Bronasta ploščica centuriona legije XIII Geminae, iz druge polovice 1. stoletja.

B. Jevremov

Zelo zanimiva je tanka pravokotna bronasta ploščica, v velikosti 14 cm x 13 cm, ki je bila odkrita leta 1955 na Zg. Bregu. Po vsej verjetnosti je bila pritrjena na vojaško opremo centuriona (stotnika), kateri si jo je sam kupil. Iz ohranjenega napisa se da razbrati, da jo je nosil L(ucii) CO(RNELLI) MAE(cia) CI(LONIS) (centurionis) LEG(ionis) XIII G(E)M (inae). Glede na način pisave in oblike črk je ta napisna ploščica iz druge polovice I. stoletja.

Lažje bo delo v lastnih prostorih

Ljubiteljska kultura v ptujski občini je minulih nekaj letih segla takorekoč v vse pore našega življenja in dela kar zgovorno potrjujejo številne sekcije in društva, ki združujejo v svojih vrstah mladino, delavce, kmete — občane vseh poklicev in starosti, ki jim je delo v pevskih zborih, raznih ansamblih in orkestrih, gledališču, folklori in ostalih sekcijah ne samo v razvedrilo in sprostitev, ampak jim pomeni že nekaj več — vsakodnevno potrebo. Omejitve v porabi bencina in njegova visoka cena so sicer tudi na to področje posegle z nekaterimi negativnimi učinki. Še vedno pa ljudje s svojo iznajdljivostjo in voljo premagujejo tudi to. Ponekod so s skupno akcijo uspeli tudi v urejanju dvoran, opremljanju odrov in pomožnih prostorov, drugje pa še vedno delajo v zelo težkih prostorskih pogojih.

V današnjem zapisu bi radi nekoliko več pozornosti namenili likovni sekciji DPD Svoboda v Ptuju, ki se je v preteklem letu okrepila z dvema novima članoma tako, da jih danes aktivno dela enajst. Njen predsednik Julij Ošlovnik, ki je gotovo eden med najaktivnejšimi slikarji — amaterji v ptujski občini nam je delo sekcije takole predstavil:

„Tudi v prihodnje si bomo prizadevali, da svoje vrste ptujski likovniki še okrepimo in tako še bolj aktiviramo delo sekcije in posameznih članov. V zadnjem obdobju se lahko pohvalimo s skupinsko razstavo, ki smo jo imeli v paviljonu Dušana Kvedra, v mesecu juniju pa smo imeli slikarsko kolonijo na Gorci in nato še razstavo v hotelu Poetovio.

V samem delu likovne sekcije doslej ne bi mogli govoriti o posebno dobrih pogojih. Imamo sicer sobico, kjer se sestajamo, vendar pa je za svoje delo ne moremo uporabljati, ker nas v tem prostoru gostuje več sekcij Svobode. Obetajo pa se nam vendarle nekoliko boljši časi. Kot je zapisala dr. Štefka Cobljeva v prejšnji številki Tednika, so nam delavci tozda Elektro Ptuj ljubeznivo odstopili stare transformatorske prostore v ptujskem parku, ki jih bomo po izpraznitvi uredili v manjšo galerijo oziroma razstavni prostor. Tako bo naša sekcija prišla do lastnih prostorov kar je velika spodbuda za še večjo aktivnost v njej in tesnejše povezovanje z likovniki, ki delujejo v okviru PD Alojz Arnuš na Rogoznici. Več nas bo, lažji bo izbor kvalitetnejših del za razstave in tudi pogosteje se bomo lahko predstavili.

Pri našem delu v sekciji nam veliko pomagajo posamezni člani žirije, ki tudi izbirajo dela za razstavo in akademski slikar prof. Albin Lugarič, ki smo mu za vsa prizadevanja in dobro voljo iskreno hvaležni. Sicer pa imamo v sekciji še tri likovnike — predmetne učitelje, ki imajo tudi več znanja in osnov za delo.

Med našimi prihodnjimi načrti je najprej ureditev tega malega paviljončka, nato pa razstava v TGA Boris Kidrič Kidričevo, ki jo bomo pripravili v počastitev njihovega tovarniškega praznika in odprli 21. novembra."

mš

ČUDNI FOTOGRAFI

Na naših šolah že nekaj let opažajo pojave, ko gre dejansko za manipuliranje s čustvi staršev otrok. Po šolah se namreč često pojavljajo »fotografi«, ki niso bili naročeni, fotografirajo otroke, fotografije tudi izdelajo in jih hočejo potem otrokom drago prodati. So primeri, da mora potem otrok za svoj, često tudi slabo narejen posnetek v črnobeli tehniki odšteti kar 300 dinarjev. Otrok tako fotografijo prinese domov in marsikateri od staršev to tudi plača, ker pač ne bi rad prizadel svojega otroka. So pa tudi taki, ki odločno zahtevajo, da otrok odnese fotografijo nazaj.

Ob tem bi se najbrž bilo treba vprašati, kaj k takim primerom pravijo vodstva šol in učitelji, cena pa bi najbrž bila zanimiva tudi za tržne inšpektorje.

mš

Luknjica pri luknjici — vodo drži [1]

V vrsto jesenskih hišnih opravil in popravil na podeželju spada tudi popravilo slamnate strehe, kjer jo pač še imajo. Slama, eden izmed najstarejših gradbenih materijalov, je razširjena tudi na našem območju (današnje občine Ptuj) nekje bolj, drugje manj. Po zelo splošni presoji lahko rečemo, da je danes, ko se že bližamo koncu 20. stoletja, v Slovenskih goricah, Ptujskem in Dravskem polju ter v Halozah še presenetljivo dosti hiš s slamnatimi strehami. To je prav gotovo tesno povezano s prevladujočo obliko gospodarstva (kmetijstvo) in tudi s strukturo prebivalstva (tako starostno kot socialno in poklicno). Nekdaj je bila oblika hiš, način gradnje in uporaba značilnega gradbenega materijala dosti bolj pogojena z geografskimi in klimatskimi pogoji. Vendar pa se je ta odvisnost z gospodarsko rastjo, uvedbo novih gradbenih materijalov in ne nazadnje tudi socialnih sprememb in pravnih odredb čedalje bolj izgubljala. Sprva je prihajalo v tem pogledu do vse večjih sprememb med mestom in vasjo (V 18. stoletju so Ptuj prizadeli številni požari: »dne 8. oktobra 1705 je pogorelo vse mesto razen obeh samostanov in štirih meščanskih hiš. Vse požare sta nepoškodovano preživela edino le oba samostana in mestna cerkev, sicer pa so pogoreli vsi važnejši mestni objekti vsaj po enkrat.«)[2]. Prvotno lesene in s slamo krite hiše so zamenjale zidane ter z opeko krite hiše. Ta razvoj, oziroma spreminjanje stavb pa je bil dosti počasnejši na podeželju. Tako je prelomnico pomenila šele 2. svetovna vojna, pa še ta ni bila povsod v enaki meri odločilna. V južnem delu Slovenskih goric, kjer je danes morda še največ s slamo kritih, ohranjenih hiš na ptujskem območju, so začeli šele nekako po letu 1952 prekrivati hiše, sprva z opeko, kasneje pa s salonitnimi ploščami, ki so se povsod zelo razširile.

Tako le redko še srečamo pokrivače slame ali »slamnate može« kakor jim tudi pravijo. Do 2. sv. vojne je imela skoraj vsaka vas 2-3 pokrivače slame, ki so prekrili celo streho, če je bilo treba ali pa tudi le zamenjali del preperele slame z novo.

Danes se s prekrivanjem slame ukvarjata v J delu Slovenskih goric le še Simon Visenjak doma iz Hlaponcev, star 64 let in Franc Roškar doma iz Rotmana, star 69 let; do nedavnega pa je prekrival slamnate strehe tudi Jakob Mikša, doma iz Kukave, prav tako star 69 let, ki pa ga je bolezen prisilila, da se je odpovedal tej svoji dolgoletni dejavnosti. Simon Visenjak opravlja svoje delo že nad 45 let, Jakob Mikša je prekrival strehe čez 40 let, medtem ko jih Franc Roškar prekriva že 55 let. V času stare Jugoslavije, ko so začeli kot mladi fantje prekrivati slamnate strehe, jim je bil vsak zaslužek dobrodošel. Zaslužiti pa je bilo dosti težje kot danes. Tako je Franc hodil s svojim očetom in mu pomagal ter se od njega naučil te umetnosti. Simon pa se je pridružil nekemu starejšemu mojstru in mu sprva le podajal škope na streho, sčasoma pa se je tudi sam podal na streho in prijel v roke »špreklo« ter pridno »peglal« slamo, da se je enakomerno razporedila. Na dan je zaslužil 12 din, hlače pa so takrat stale 20 din, žemlja 2 din, liter vina v gostilni pa 4 din. Če je bilo treba prekriti vso streho na novo je odšlo štiri do pet pokrivačev skupaj. Za srednje veliko hišo porabijo okoli 1000 škop (na 1m² pride 5 do 6 škop), kar sta prekrivala dva pokrivača pet dni. Delajo ves dan. Pred vojno so delali po dva, tri dni v tednu, ostalo pa so morali delati na svoji kmetiji. Če je bila sila je doma najel in plačal človeka, ki mu je delal na kmetiji, sam pa je šel prekrivat streho. Vendar je bilo to vseskozi le sezonsko, priložnostno delo, zaslužek pa postranski. Večinoma so prekrivali strehe od avgusta (po žetvi in mlačvi) do vseh svetnikov (1. november), ko je že mraz pritisnil. Prekrivali so največ v svojem okolišu: Hlaponci, Polenšak, Polenci, Bratislavci, Savci, Strejaci, Juršinci, Kukova, Mostje, Moškanjci, Dornava, včasih tudi v Halozah in na Ptujskem polju. Plačilo za opravljeno delo je bilo različno: včasih denar, včasih protiusluga, včasih pa tudi živila. Po osvoboditvi so plačani večinoma v denarju. Če je šel prekrivat znancem pa so mu dali drva ipd. Čim dlje so šli, več so računali.

Vest o njih se je širila od ust do ust. Uspešno opravljeno delo — lepo izgotovljena slamnata streha, je bila najboljša reklama. Ljudje, ki so jih potrebovali, so jih prihajali prosit na dom ali pa kar na mesto, kjer so popravljali oz. prekrivali streho.

Material — slamo je imela vsaka hiša s slamnato streho doma. Tako še danes, kjer imajo slamnate strehe, vsako leto posejejo nekaj rža. Mlatijo ga s cepci, da slama ostane lepo ohranjena. Rž zraste do dva metra visoko in je najprimernejši za kritino. Pred 2. sv. vojno pa so krili tudi s pšenico — »bavarsko« in »staro pšenico«, ki je zrasla čez en meter visoko. Slamnata streha zgubi barvo po dveh do treh letih. Če je dobro narejena drži čez trideset let.

Danes le redko na novo prekrijejo vso streho s slamo. Večinoma so to vikendi ali pa stare hiše, kjer bi bilo potrebno zamenjati vse ostrešje (»ruš«), če bi hoteli kriti z opeko ali salonitkami, ker so le te dosti težje od slame, bil pa bi dosti večji strošek. Edina velika slabost slame je njena velika gorljivost, saj so ljudje prav v strahu pred požarom na novo prekrivali strehe z bolj varnimi materiali. Sicer pa vsak kmet dobro ve, da se najlepše suši meso na »dilah« — podstrešju, ki je krito s streho iz slame.

Postopek prekrivanja strehe s slamo poteka nekako tako, da najprej pritrdijo na ostrešje vzdolžne dolge palice — »rajice«, ki pozneje držijo škope. Pokrivač rabi pri svojem delu tri priprave: »(adamovo) rebro« — to je podolgovata, zaobljena lesena priprava v obliki rebra s katero privzdiguje »rajice«, da lahko zatika škope; »hlapca« — majhna zaobljena lestev z dvema ali tremi prečkami ter železno ostjo na enem koncu — na njega se mož opira oz. na njemu stoji, ko je na strehi s tem da zarine ost v slamo, sam pa stopi na eno izmed prečk; tretja priprava pa je »špreklа« — krajša deska z vrezanimi žlebovi, ki ima prav tako na eni strani železno ost. S »špreklo« pokrivač slamo enakomerno ravna, gladi — »pegla«. Ost pa ima zato, da jo lahko zapiči v streho, ko je na rabi.

Ko so »rajice« pritrjene je nadaljne delo zatikanje škop in ravnanje le teh. Na slemenu pokrivač škope zveže v kite. Ko je streha gotova se niti ne opazi, kje so zataknjene škope. Simon si je naredil orodje sam, Francu pa ga je naredil mizar.

Nedavno sta popravila streho vikendašu v bližini Juršincev in kmetu v Kukavi; čakalo ju je še nekaj streh, vse do 1. novembra, ko sta za letos prenehala s to staro umetnostjo — prekrivanjem slamnatih streh.

Ralf Čeplak

OPOMBE:

[1] Žal je prispevek osiromašen, ker manjkajo fotografije, ki sem jih poslal na terenu v Kukavi. Pa je prišlo do neljubih tehničnih motenj.

[2] Curk Iva in Jože. Ptuj. Lj. 1970. str. 120.

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE (126)

Primerjalni vezniki kakor, kot, ko

„V Delu ste 3. junija t. l. objavili zapis „Lаž(j)e bi ga nosil ko(t) poslušal". V tem zapisu se oblik ‚ko' oz. ‚kot' sploh niste dotaknili. Prav besede ‚ko, kakor in kot' pa me posebno zanimajo. Prešeren v primerah rabi ‚ko', ne ‚kot'; Levstik je v Martinu Krpanu izražal primerjavo dosledno samo z besedama ‚kakor' in ‚ko', niti enkrat s ‚kot'; tudi Kersnik (Agitator) je izražal primerjavo s ‚kakor', lastnostni pa ‚kot' je primerjalni ‚ko' pogovoren, ‚kot' pa ‚bolj samo knjižen', torej ‚kakor' navaden. C. Kosmaču je primerjalni veznik ‚kakor', lastnostni pa ‚kot' (Govorim ti kakor tvoj oče proti Govorim ti kot tvoj oče). Slovar slovenskega knjižnega jezika pa je besedi ‚kakor' in ‚kot' povsem izenačil, tako da bi bilo po SSKJ povsem prav reči ‚Kakor oče je manj strog kot kakor učitelj'. In tako ni čuda, da se je, bolj samo knjižni' **kot uveljavil** vsestransko in da sedaj lahko beremo vsakodnevno novinarske fraze ‚kot se je zvedelo' ali strokovna pojasnila, kakor je naslednje: ‚da je kWh **kot** obračunska enota za (el.) energijo primernejša **kot** džul **kot** enota mednarodnega sestava SI'. (Iz dopisa univ. prof.)

Ste se pa res potrudili, kakor kak vesten jezikoslovec. Vidi se, da se zavzemate za to, da bi se **kot** uporabljal samo pred samostalnikom v vlogi t. i. povedkovega prilastka, npr. ‚vsi ga poznajo **kot odličnega govornika,** ne pa tudi v primerjalnih zvezah, kakršna je npr, ‚bela **kot sneg**' Za primerjalni **ko** se menda strinjate s SKJ J. Toporišiča in s SSKJ, ki oba pravita, da je primerjalni **ko** pogovoren, zato se nanj vnaprej ne bomo več ozirali. SP 1962 primerjalnemu **ko** pripisuje vzporednici **kot** in **kakor**, primerjalnemu **kot** pa **ko** in **kakor**, (tako da samo **kakor** nima takih — boljših menda — sopomenk). SSKJ je v nasprotju SKJ in SP 1962 tudi stilno izenačil vrednost primerjalnih **kot** in **kakor**, ne pa tudi lastnostnega **kakor,** kot zatrjujete Vi, saj mu je pravilno pripisal oznako ‚starinsko', zato slovarju delate krivico, ko pravite, da je „pomen besede ‚kakor' razširil tudi na izražanje funkcije, položaja (primer: jaz kakor dekletov varuh)".

Pri primerjalnih veznikih se boste torej morali sprijazniti tako s **kakor** kakor tudi s **kot**. Take dvojnice včasih prav pridejo (prim. tudi **in, pa, ter** v isti, tj. vezalni vlogi), da se izognemo stilni puščobi, tj. ponavljanju iste besede na premajhni razdalji. Vaš primer iz strokovnega besedila stilno gotovo ni dober, saj je za take primere prav zapovedan sopomenski izraz, torej: ‚je kWh **kot** obračunska enota primernejša **kakor** džul **kot enota** . . .

Zanimivo je, da je Breznik lastnostni **kot** imel za romansko-nemški vpliv v ‚pismenem' jeziku, češ da ljudstvo v takih primerih veznika sploh ne uporablja. — Veznika **kot** in **ko** sta se sicer razvila iz **kakor,** kot je prepričljivo dokazal Škrabec že 1. 1878. V naši razsodbi smo s pisavo **ko(t)** hoteli nakazati le variantnost, tj. razliko med starejšim **(laže ko** in novejšim **(lažje kot).**

Tudi v jezikovnih zadevah ne smemo siliti k preozkim rešitvam, ki jeziku škodijo.

— — —

Morebitne predloge, kritike in opozorila v zvezi s slovenščino v javni rabi pošiljajte na naslov:

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Ljubljana, Komenskega 7.

DAN MRTVIH

Na dan mrtvih smo okrasili mnoge grobove in spomenike. Na ta dan se spominjamo padlih borcev in svojih sorodnikov. Prižgali smo svečke in položili mnogo različnega cvetja. V šoli smo okrasili spomenik Tone Žnidarič. Ob sindikalnem domu smo obiskali spominsko ploščo Franca Krambergerja. Na dan mrtvih se vsi ljudje spominjajo svojih umrlih sorodnikov.

Simona Turnšek,
3/c OŠ Tone Žnidarič,
Ptuj

NAŠ RAZRED

Hodim v peti razred osnovne šole Tone Žnidarič Ptuj — podružnica Vinko Jurančič Vitomarci. V razredu je 22 učencev. Od tega je trinajst deklic in devet dečkov. Naša učiteljica je Anica Kostanjevec. Smo zelo živahen in nagajiv razred. Posebno nagajivi so dečki, deklice pa se ne pustimo zafrkavati, zato je včasih v razredu preglasno.

Darja Pignar, OŠ Vitomarci

PROMETNA NESREČA

Vsak dan lahko beremo ali pa slišimo, da se je zgodila prometna nesreča.

Nesreče zahtevajo veliko žrtev ali pa ljudje ostanejo celo življenje invalidi. Tudi jaz sem videla nesrečo, ko smo se peljali v Maribor. Avto je zadel pešca. Bil je lažje poškodovan. Odpeljali so ga v bolnišnico. Kriv je bil pešec, ker je stekel čez cesto.

Suzana Dobnik,
2/a, OŠ Ivan Spolenjak,
Ptuj

V TRGATVI

V petek zjutraj smo se odpravljali v vinograd. Peljali smo se v s traktorjem in prikolico. Ko smo prispeli v Haloze, smo odšli v gorico in pričeli z delom. Bilo nas je mnogo in kljub temu smo ves dan hiteli, da smo potrgali grozdje.

Vreme je bilo lepo, zato je bilo še boljše razpoloženje. Grozdje je bilo precej sladko. Zelo sem se ga nazobala in mi je bilo slabo. Ko smo se otroci utrudili in nismo več mogli trgati grozdja, smo se šli lovit, skrivat in druge igre. Tudi po kostanje smo hodili in kmalu je prijetno zadišalo po pečenih kostanjih. Pojedli smo vse kostanje.

Starejši so prepevali razne pesmi. Ko je bilo grozdje obrano, so začeli stiskati grozdje v stiskalnici. Vso noč so v stiskalnici prepevali, tekel je mošt in bili so veseli.

Drugo jutro smo vstali in se pripravljali na odhod. Kmalu smo se zapeljali proti domu.

Nataša Hrga, 5/a,
OŠ Franc Belšak,
Gorišnica

MOJ DOM

Imamo novo hišo. Pred hišo je stala stara hiša. Nove hiše še nimamo ometane. Je visokopritlična. Stoji na hribu ob cesti. Za hišo imamo majhen hlev. V hlevu imamo tri prašiče. V hiši imamo štiri sobe, kuhinjo, jedilnico, kopalnico, stranišče. Moj najljubši kotiček je otroška soba. Tam se učim in delam naloge. Včasih se igra z mano brat Željko.

Nada Žmauc,
OŠ Vitomarci

Ogledali smo si delavnico

Obiskujem 3. razred. V šoli se učimo od česa živimo v domačem kraju. Tovarišica nam je povedala, da je tu kmetijsko področje. V zadnjih letih se je razvila tudi zasebna obrt.

Obiskali smo ključavničarsko delavnico Hanželič Franca. To je očka naše sošolke Karmen. Tam smo si ogledali delavnico, v kateri izdelujejo peči za centralno kurjavo in kolesa za trosilnice.

Najprej so nam pokazali stroj za rezanje železa. Okrog stroja so padale iskre. Pri tem delu ni treba uporabljati zaščitnih očal. Potem smo šli k stroju za poliranje in si ogledali kako deluje. Videli smo tudi aparat za varjenje. Vsak od nas je lahko pogledal skozi zaščitna očala, ki se uporabljajo zaradi močne svetlobe. V pisarni smo videli peč, kakršne izdelujejo.

Tovariš Hanželič nam je še povedal, da dela v delavnici osem delavcev. Karmen nam je razdelila prospekte, kjer je naslikana peč, ki jo izdelujejo v očetovi delavnici. Po končanem ogledu so nas pogostili s keksi. Skupaj smo se fotografirali. Bili smo zadovoljni, saj tako prijaznega sprejema nismo pričakovali. Vrnili smo se v šolo, kjer smo naslikali svoje vtise.

Manica Klenovšek 3. a
OŠ „dr. Franja Žgeča"
Dornava

DELOVNI NAČRT PH (PIONIRSKE HRANILNICE)

OSNOVNE ŠOLE OLGA MEGLIČ PTUJ

September

Razpis del in nalog v PH.
Zbor vlagateljev in izvolitev sveta PH.
Sestanek sveta PH o načinu varčevanja in poslovanja v letu 83/84.
Sestanek z blagajniki RS.
Delovni načrt za KMB — PE Ptuj.
Ureditev prostora PH na šoli.

Oktober

Vključitev učencev 1. razredov med mlade varčevalce: svečan sprejem, hranilna knjižica z začetno vlogo, darilce.
Priprava oddaje po radiu o dnevu varčevanja.
Zbiranje likovnih in literarnih prispevkov za ureditev razstave pri KBM — PE Ptuj v oddelku za mladinsko varčevanje.
Sestanek sveta PH.
Akcija zbiranja odpadnih surovin.
Izdaja glasila ob dnevu varčevanja.

November

Tekmovanje v varčevanju med razredi oz. oddelki.
Pregled uspešnosti poslovanja in problemi.
Literarni in likovni prispevki za glasilo Pikapolonico.

December

Udeležba na zboru mentorjev PH.
Prenos poročila sveta PH — z zbora mentorjev.
Pregled uspešnosti tekmovanja — medrazredna tekmovanja.

Januar

Pregled poslovanja za I. polletje.
Sestanek sveta PH.

Februar

Udeležba na natečaju, ki ga razpisuje KBM z literarnimi in likovnimi prispevki.
Obresti PH — predlogi za razdelitev.

Marec

Ureditev prostora v PH.
Namensko varčevanje za šolske izlete.
Medrazredna tekmovanja.

April

Sestanek sveta PH.
Predlogi za podelitev Musijeve značke delavcem PH.
Akcija zbiranja surovin.

Maj

Razdelitev glasila Pikapolonica.
Letno poročilo o delu PH.
Razglasitev najuspešnejše razredne skupnosti v varčevanju.

Junij

Zbor varčevalcev: letno poročilo o delu PH, nagrade delavcem PH.
Pregled dela: pregleda tovarišica za mladinsko varčevanje pri KBM — PE Ptuj.
Med stalne naloge delavcev PH so še mesečna poročila za KMB — PE Ptuj in mesečni obračuni za malico.

mladi dopisniki
mladi dopisniki
mladi dopisniki
mladi dopisniki
mladi dopisniki

md

DOBILI SMO PSIČKA

Avgusta smo dobili psička. Ko smo ga dobili, je bil star en mesec. Imamo ga že dva meseca. Zelo je že velik. Vedno se podi za kokošmi. Če ga pripnemo, užaljeno sedi.

Včasih strga verigo. Ko se pelje kolesar ali pa motorist, se zapodi za njim. Ime mu je Črni. Ko grem v trgovino, gre z mano. Imam ga rada.

Janja, Nedeljko,
OŠ Vitomarci

STABILIZACIJA V NAŠI HIŠI

Bilo je sončno sobotno popoldne. Na vrtu so žvrgoleli ptički. Sedela sem na stolu in brala knjigo. Naenkrat me premoti klic: »Pridi h kosilu!« S težavo sem se odmaknila od napete zgodbe. Pri mizi so bili zbrani že vsi domači. Mama je postavila na mizo lonec z zeljem, zraven pa krompir?« Nato ga je razdelila. »Kaj bomo že spet jedli to zelje in krompir?« je vprašal brat. Tudi meni ni bilo vseeno, saj smo jedli že tretjič ta teden zelje. Mama se je nasmehnila in rekla: »Tudi pri hrani se je treba stabilizacijsko obnašati.« Brat ni mogel zadržati jezika, zato ji je odvrnil: »Pa zakaj ravno pri hrani. Saj vsak dan varčujemo z vodo, elektriko in drugimi stvarmi!« Oče ga je potolažil in mu rekel, da nismo edini, ki jemo zelje in krompir. Tudi ostali varčujejo na vseh področjih. Po kosilu sem odšla v kopalnico in si umila roke. Vode nisem do konca zaprla, zato je iz pipe še malo teklo. Odšla sem na dvorišče, da bi nadaljevala z branjem. Takrat prihiti mama iz hiše in nekaj maha z rokami. Vsa obupana mi pove, da je kopalnica polna vode in vse brisače so mokre. Hitro sem vstala in odhitela v kopalnico, da ji pomagam pobrisati tla. Bilo je vse polno vode. Ko sva brisali kopalnico, mi je mama ves čas pripovedovala o stabilizaciji. Sklenila sem, da se bom sedaj vedno prepričala, če je pipa zaprta.

Vsi bi morali varčevati na vseh področjih. Le tako bomo premagali krizo.

Romana Tovornik,
6/a, OŠ Olga Meglič,
Ptuj

VARČUJEMO NA VSAKEM KORAKU

Mesec oktober je mesec varčevanja že zato, da se človeštvo vsaj v tem času zave, kako pomembno je razsodno živeti. Zato smo se tudi pri nas morali odločiti, da bomo varčevali na vsakem koraku. Predvsem bomo varčevali s trdim gorivom, obleko, s hrano, ter s šolskimi potrebščinami. Naša družina šteje štiri družinske člane, pri tem pa nastajajo veliki izdatki za šolo in za primerno obutev in oblačila. Zato smo se dogovorili, da bomo na stopnišču odklopili nekaj žarnic, mama pa nama je s sestro zabičala, naj malce bolj paziva na svojo obleko. Glede toplote smo se dogovorili, da bomo vsako jutro dvignili zastore in tako privabili več sončne energije v sobo. Ker pa je v vsej državi nastala stiska z elektriko, s sestro Majo zvečer ne smeva brati knjig.

Na naši šoli smo se tudi letos udeležili precej akcij obiranja grozdja. Tudi te so del varčevanja. Na ta način pomagamo pospraviti to, kar smo pridelali. Letos je v vseh vinogradih precej dobrega in kvalitetnega grozdja, ki ga je treba pravočasno potrgati. Na šoli se tudi sicer obnašamo varčno. Zbiramo odpadni papir in druge surovine, varčujemo z materialom pri likovnem in tehničnem pouku, predvsem pa bi učenci morali malo bolj čuvati svoje šolske potrebščine in svoja oblačila.

Tudi s hrano moramo razsodneje ravnati kot doslej. Bliža se 31. oktober-svetovni dan varčevanja. Na ta dan še posebej pomislimo, kako bomo živeli čimbolj varčno. Varčni smo lahko na vsakem koraku: doma, v šoli, v trgovini, kjer se lahko odpovemo nepotrebnim stvarem. Vsak človek se naj zaveda ljudske modrosti: »KDOR VARČUJE, SI SREČO KUJE!«

Igor Škerbot,
7/b OŠ Olga Meglič,
Ptuj

KNJIGA, KI JO BEREM DVAKRAT

Že od mladih let sem občudovala svojo starejšo sestro, ki je brala knjige. V začetku sem prebirala le slikanice, v prvem razredu pa sem začela segati po bolj zahtevnih knjigah. Zelo rada berem pravljice, partizanske knjige, potopise, zgodbe o mladini.

Doma imam kot vsak otrok knjižno polico. Na njej je seveda iz dneva v dan več knjig. Še vedno se spominjam prvih knjig, ki sem jih dobila v prvem razredu, saj so mi bile takrat nekaj zelo dragocenega. Knjige dobim kot darilo ali pa jih naročim pri Mladinski knjigi.

Pred kratkim sem od Sveta knjige dobila novo knjigo Dnevnik Ane Frank. Knjiga me vedno znova pritegne, saj sem jo prebrala že dvakrat.

Dnevnik Ane Frank je dekliški dnevnik, med drugo svetovno vojno ga je pisalo dekle iz židovske družine.

Frankovi, Van Daanovi in zobozdravnik Düssel so se skrivali v okupiranem Amsterdamu. V tem skrivališču so prebili dobri dve leti, ne da bi kdaj stopili na prosto ali sploh pogledali skozi okno. Imeli so prijatelje, ki so jih poredkoma obiskali, jim prinašali od zunaj hrano, novice in knjige. Tu so živeli, lupili in kuhali krompir, se kregali, poslušali angleške radijske vesti in nihali med strahom in upom. Ana se je velikokrat spričkala s svojci in drugimi stanovalci skrivališča. Tu je doživela tudi svojo prvo ljubezen. Nemci so proti koncu vojne odkrili skrivališče. Vsi skrivači so bili aretirani in odpeljani v koncentracijska taborišča. Od taboriščnikov je preživel Anin oče. Ana je umrla marca 1945 v koncentracijskem taborišču Bergen Balsen, dva meseca pred osvoboditvijo Holandske.

Ob knjigi se marsičesa naučimo: tovarištva, nesebičnosti, domoljublja. Velikokrat ljudje sploh ne vedo, da jim knjiga lahko koristi, saj spoznamo v njih velikokrat kaj novega in zanimivega. Ob njih spoznamo resničnost tega pregovora: Knjiga nas uči nesebično ljubiti ljudi in spoštovati njihovo delo.

Majda Karo, 7/a,
OŠ Markovci

MOJA OPAŽANJA V PROMETU

Otroci in odrasli se vsak dan srečujemo s prometom. Se dovolj pogosto vprašamo, kako se pionirji vključujemo v promet kot pešci in kolesarji? V prometu smo udeleženci pešci, kolesarji, avtomobilisti, vprežna vozila v drugi. Ko smo na cesti, moramo upoštevati predpise in prometne znake.

Nekega popoldneva sem se odpravil pred naša vhodna vrata. Nenadoma se zakadita po naši ulici dva kolesarja, za njim pridrvita še avto in mopedist. Vsi so krepko kršili predpise. Odpravim se na vogal pri prodajalni Peko. Na parkirišču je gneča. Tudi tu je nekulturnega vedenja na pretek: izsiljevanje prednosti, parkiranje na pločniku . . . Nenadoma zapelje s preveliko hitrostjo na parkirišče modra zastava in se ustavi na pločniku pred starko. Namesto opravičila voznik vsuje nanjo točo neprijetnih besed. Po tem dogodku sem se raje odpravila domov.

Lansko leto sem bila tudi jaz pionir-prometnik. Pri tem krožku sem se veliko naučila. Zgodaj zjutraj sem prihajala v šolo. V šoli sem se preoblekla v uniformo. Spominjam se, ko sem si prvič oblekla uniformo, sem se počutila kot pravi miličnik. Na to svojo dolžnost sem bila ponosna in sem jo vestno opravljala.

Vsak pionir ve, da cesta ni igrišče, da prometni znaki niso tarča za streljanje, mnogi se ponašajo na cesti z akrobatskimi veščinami na kolesu.

Premalo se zavedamo, da moramo biti bolj humani in obzirni drug do drugega v prometu. Vedno bolj si moramo prizadevati za več prometnega znanja in za večjo varnost na cestah.

Milena Zvrnik, 7/a,
OŠ Olga Meglič, Ptuj

MISLI PRVOŠOLCEV O VARČEVANJU

Doma imam hranilnik. Skrbno varčujem. Za privarčevani denar si bom kupil avto.

Gregor Alič, 1/c

Moj hranilnik je cvenk. Je roza barve. Stoji na polici. V njega dajem denar.

Maja Dobljekar, 1/a

Moj očka varčuje z bencinom. Vozi se v službo. Na izlet se peljemo samo včasih.

Brigita Gorišek, 1/b

Pri nas doma varčujemo s hrano. Skuhamo toliko kot pojemo. Hrane ne odmetujemo.

Varčujem z zvezkom. Pišem na vsako stran. Z zvezka ne trgam listov. Lepo ga ovijem.

Saša Kranjc, 1/b

Imam dva hranilnika. To je striček cvenk in zmaj. V nje spuščam denar. Denar dobim od mamice, babice in drugih.

Petra Hvalec 1 b

Imam strička cvenka. V njem imam denar. Praznim ga v hranilnici. Denar dobim od vseh sorodnikov.

Milan Leskovar, 1/a, OŠ Olga Meglič, Ptuj

RISBA: Delo v stiskalnici — linorez, Marjana Brumen OŠ Tone Žnidarič Ptuj

V RAZREDU

Deklice se med odmorom pogovarjamo, dečki tekajo po razredu. Reditelja brišeta tablo. Nekateri sošolci ne pojedo vse malice.

Suzana

Deklice najraje tekajo na stranišče. Tudi pri lovu po razredu so navzoče, čeprav tega ne priznajo.

Marjan

S sošolcem najraje pohitim na šolski hodnik. Sošolkam v odmoru nagajam, ker me ne pustijo, da bi lovil sošolce. Ko pride tovarišica, sem že na svojem prostoru in mirno sedim.

Stanko

Večkrat pridem h pouku brez naloge. To tovarišico zelo jezi. Najraje se pogovarjamo in se obračamo k sošolcem, ki sedijo v zadnjih klopeh. Čas za malico nekoristno izrabimo. Hitro pojemo in že tekamo po razredu.

Albert

Ker se mnogokrat neprimerno obnašamo, nas tovarišica kaznuje. Jezi se, če ne pišemo nalog. Tudi sami smo že spoznali, da ne ravnamo prav, ko smo preveč razigrani.

Daniel

V šoli sem večkrat poreden, ker pozabim, da moram biti priden.

Vid

Mnogokrat se sošolci neprimerno obnašajo in drug drugemu nagajajo. Tovarišica ni vesela, pravi, da smo neugobljivi. Ni prav, da se med seboj spremo.

Petra

Imam devet sošolk in petnajst sošolcev. Nekateri so zelo poredni. V odmoru tekmujejo v borilnih igrah, se obmetavajo s kredo in neprimerno govorijo. Sošolke so pridne in tovariške.

Tina

Ker nas je v razredu mnogo, večkrat prihaja med nami do prepirov. Na razredni uri smo sklenili, da bomo naše obnašanje poboljšali. Upam, da bodo opomini in graje razredničarke zalegli in bomo postali vzoren in tovariški kolektiv. Sklenili smo, da bomo več časa posvetili učenju, reševanju nalog in prijetnim razgovorom. Samo na tak način bomo postali vzoren kolektiv. Povedali smo, kakšni smo v našem razredu. Ali ste tudi v vašem takšni?

Jože
vsi učenci 2. a
OŠ Ivan Spolenjak
Ptuj

IZLET K LOVRENŠKIM JEZEROM

29. septembra smo se v okviru pionirskega dneva odpravili na izlet k Lovrenškim jezerom.

Zjutraj je bilo še jesensko megleno in hladno, a kmalu se je pokazalo sonce. Avtobus je drvel proti Slovenski Bistrici in po cesti mimo Oplotnice ter se kmalu začel vzpenjati na Pohorje. Blizu koče na Pesku se je ustavil. Izstopili smo člani biološkega krožka, taborniki in drugi učenci, ki so se prijavili. Najprej smo se ustavili ob lesenem spomeniku kurirčku, ki je nekoč prenašal pošto partizanom. Po strmini smo odšli do visokega razglednega stolpa na Rogli in se povzpeli nanj po dolgih in ozkih stopnicah. S stolpa smo videli vrhove Kamniških Alp in širne iglaste gozdove. Do Lovrenških jezer je bilo še nekaj kilometrov. Ozka gozdna pot je vodila zdaj navkreber pa spet navzdol. Kmalu smo sedli v mah in si potešili lakoto. Med potjo smo občudovali pokrajino ter obirali borovnice in brusnice, ki so se nam obilno ponujale. Tudi gob ni manjkalo, toda največ je bilo pisanih strupenih mušnic. Sonce je vse topleje sijalo, postajalo je vse bolj vroče, vendar smo bili zadovoljni, da imamo lepo vreme. Iglavci so postajali vsebolj pritlikavi in grmičasti. Začutili smo, da smo blizu gozdne meje. Svet se je prevesil v planoto. Vse več je bilo pritlikavega ruševja, kjer so se v kotanjah svetlikala bistra Lovrenška jezera. Mehka travnata preproga se nam je udirala, ko smo hoteli priti do vode. Lovrenška jezera so poseben primer gorskega močvirnatega sveta. Učiteljica, ki je bila z nami, nam je razlagala, kako je tu prilagojeno rastlinstvo in živalstvo.

Nato smo se čez nekaj strmin in vzpetin podali proti Ribniški koči, ki smo jo kmalu zagledali v daljavi. Spotoma smo popili ves svoj sok. Utrujeni, a veseli smo prispeli do koče in posedli po stolih. Tam nas je čakal tudi avtobus. Zadovoljni, da smo dosegli svoj cilj, smo se po dravski dolini vračali proti domu.

Lidija Korošak, 7/c,
OŠ F. Osojnik Ptuj,
biološki krožek

ROKOMET

Nove zmage Drave, Velike Nedelje in Ormoža

V predzadnjem kolu prvega dela prvenstva v republiških rokometnih ligah so bile vse naše članske ekipe uspešne in zmagale pred svojimi privrženci. Tako so članice Drave in člani Velike Nedelje pridobili mesto, dve na lestvici, Ormožani pa prvega mesta v drugi republiški ligi ne mislijo prepustiti drugim.

DRAVA—ZAGORJE IZLAKE 28:16 (14:12)

Stadion Drava, gledalcev 50, sodnika Gomboši in Kolmanko (krog).

Drava: Farič, Hentak 3, Gomilšek 1, Šteharnik, Korošak 1, Vičar 7, Vraber, Lah 1, Radanovič 14, Majcenovič 1, Vtič, Sitsenfraj.

Domačinke so v prvem delu vodile tudi s petimi zadetki razlike, vendar so se jim gostje vedno približale. Tako je bilo tudi do 48. minute, ko je bil rezultat 17:16 za Dravo. Takrat pa je prišlo do velikega preobrata. Gostjam se je ob dobri igri od domačink v obrambi popolnoma ustavilo. Ptujčanke so to izkoristile in jim do konca srečanja dodobra napolnile mrežo. Razlika bi lahko bila še višja, če ne bi domačinke zastreljale kar petih sedemmetrovk. Tudi na tem srečanju je izredno šlo Radanovičevi, ki je dosegla polovico zadetkov, pomemben delež pa so dodale tudi ostale igralke. Drava je na lestvici prehitela Zagorje — Izlake in je peta.

VELIKA NEDELJA—POLET 25:23 (12:9)

Igrišče v Veliki Nedelji, gledalcev 200, sodnika Janžekovič in Krajnc (Maribor);

Velika Nedelja: Balkan, Majcen 8, Cvetko 5, Bezjak 6, Lah 4, Sok, Zorko, Hrga, Rajšp 2, Jurkovič, Ranfl.

Derbi sosedov so kljub napakam dobili domačini. gostje bi jih ob koncu skoraj ujeli, vendar se domačini niso dali. Velika Nedelja se je z dvema zaporednima zmagama povzpela na šesto mesto.

ORMOŽ—ŠEMPETER 31:20 (17:7)

Igrišče Ormoža, gledalcev 100, sodnika Šeruga in Babič (M. Sobota);

Ormož: Gaberc, Krstič 5, Šalamun 3, Kačičnik 1, Hebar 8, Polak 10, Zemljič 1, Pavlovič 3, Vukan 1, Fridrih, Hedžet, Vaupotič.

Domačini so odlično odigrali prvi polčas. V začetku drugega je mlada postava visoko prednost izgubljala, vendr je prva nato znova postavila razliko. Še posebej sta se izkazala Hebar in Polak.

Gaberc, zanesljivi vratar Ormožanov (foto l. kotar)

DRAVA—MINERVA 27:24 (13:12)

Mladinci RK Drava so zasluženo, vendar tesno premagali dobro ekipo iz Griž, ki je na lestvici pred Ptujčani. Spolzko igrišče je vzrok, da igra ni bila na pričakovani ravni, čeprav je bila zanimiva. Drava: Matjašič, Potočnik 1, Terbuc 7, Gobec 2, Korpar 2, Habjanič 6, Horvat 1, Žmavc 8, Iljavec, Milunič.

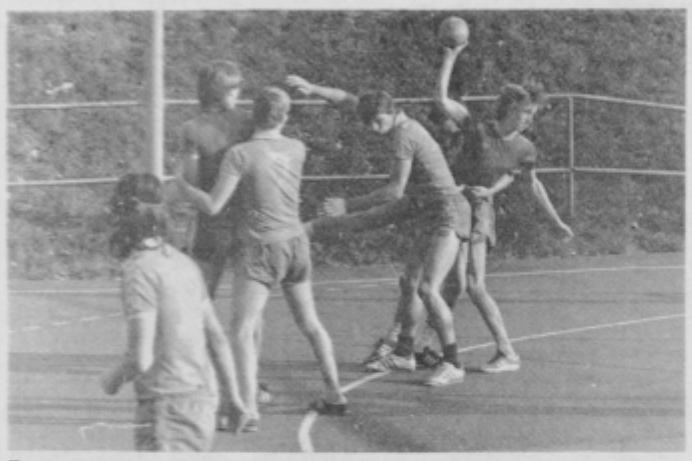

Žmavc (z žogo) je odločil sobotno srečanje

DRAVA—SLOVENSKA BISTRICA 18:18 (11:7)

Kljub temu, da so večji del vodili domačini, je neodločen izid pravičen, saj so v drugem delu bili gostje boljši, ko se je domačinom skoraj popolnoma ustavilo.

Drava: Valenko, Baklan, Gajzer 1, Matjašič 3, Bezjak 1, Sabo 9, Gregorin 3, Kumer, Peklar, Kelenc 1, Skok, Koštomaj;

Slovenska Bistrica: Vidačkovič, Jurak 6, Jugovec, Keršič 3, Kapun 2, Krašič 4, Golob, Pek 3.

TITOVO VELENJE—DRAVA 18:17 (10:10)

Ptujske mladinke so proti neporaženi ekipi lige igrale odlično, z malo več športne sreče in boljšim izvajanjem kazenskih strelov bi jo celo presenetile.

Drava: Širovnik, Šteharnik 1, Vraber 1, Lah, Korošak 7, Lašič, Župec, Hentak 3, Malek, Šoba 5, Majcenovič, Gregorec. l. kotar

PROGRAM PRIHODNJIH PRIREDITEV

V republiških rokometnih in nogometnih ligah bo ob koncu tega tedna na sporedu zadnje kolo jesenskega dela prvenstva. Članice RK Drava bodo gostovale v Beltincih, člani RK Velika Nedelja v Šmartnem pri Litiji, člani RK Ormož v Dolu, člani RK Drava pa v Zlatoličju. Nogometaši Aluminija se bodo v nedeljo v Kidričevem (ob 14. uri) pomerili z Ojstrico, Drava pa bo gostovala v Zagorju. Košarkarji KK Ptuj bodo gostovali v Zagorju, članice pa se bodo doma (sobota ob 18. uri) pomerile z Novim Mestom. V soboto popoldan bo v Gerečji vasi derbi A medobčinske nogometne lige Gerečja vas — Spodnja Polskava. Na sporedu bodo tudi srečanja v mladinskih in kadetskih ligah v vseh ekipnih športih. l. k.

NOGOMET

Drava—Boč 3:0 (3:0)

Stadion Drava v Ptuju, gledalcev 200, sodnik Žekš (M. Sobota) Strelci: 1:0 (5) Hvalec, 2:0 (35) Mihelič, 3:0 (42) Mihelič. Drava: Majcenovič, Levanič (Žitnik), Potočnik, Poplatnik, Tement, Krali, Mihelič, Glodež (Ivanuša), Vogrinec, Hvalec, Čuš (Kmetec). Boč: Ambrož, Mlakar, Kocjan, Marguč, Brodnjak, Majal, Justinek, Babšek, Kurež, Papež (Utenkar), Ramadani.

Domačini so hitro povedli. Že v peti minuti je dobro akcijo Vogrinca in Čuša z odličnim strelom zaključil Hvalec. Domačini so bili vseskozi boljši nasprotnik in so do polčasa dosegli še dva zadetka. Pri drugem je Mihelič kaznoval napako Brodnjaka, pri tretjem pa uspešno zaključil hiter nasprotni napad. Ob tem so domačini zamudili še tri čiste priložnosti (Vogrinec in Mihelič). Med gosti se je z ostro igro »odlikoval« Ramadani, rumeni karton pa si je prislužil z zelo nešportno potezo. Potem ko je s prekrškom zaustavil Kralja, ga je nato še pohodil.

V drugem polčasu ni bilo zadetka, čeprav so domačini imeli še več čistih priložnosti, zato so jo gostje zelo srečno odnesli. Ostra igra gostov (Ramadani) je povzročila poškodbi Čuša in Levaniča. Sodnik je v 75. minuti zaradi ugovarjanja izključil Majala, sedem minut pred koncem pa zaradi grobe igre še Ramadanija. Tudi takšno premoč domačini niso izkoristili, čeprav so dvakrat zadeli okvir vrat. Gostje so edino priložnost zapravili tik pred koncem, ko je bil Justinek sam pred Majcenovičem. Zmaga domačinov je popolnoma zaslužena, dosegli pa so jo v sila poprečni igri. Sodnik je imel težko delo, ob izključitvi Ramadanija pa bi skoraj prišlo do prekinitve po zaslugi gostov. Za nogomet se je vse srečno končalo, manj pa za noge domačih igralcev.

S to zmago se je Drava prebila na drugo mesto vzhodne območne republiške lige, za vodilnimi Brežicami pa zaostaja za tri točke.

Pred srečanjem članov so mladinci Drave in Osankarice igrali 1:1, kadeti Drave pa so v Rogaški Slatini domačega Steklarja premagali kar z 9:0.

Nafta—Aluminij 1:1

Kidričani so nastopili v soboto in v Lendavi pokazali najboljšo igro v prvem delu prvenstva. Z malo več prisebnosti in športne sreče bi lahko napolnili mrežo domačinov, saj so imeli kopico lepih priložnosti. Tako pa so domačini povedli, Aluminij pa je točko osvojil z zadetkom Krajnca.

Aljuminij: Simonič, Rihtarič, Kokot, Juševec, Panikvar, Mesarič, Koren, Škerjanc, Krajnc, Bek in Špehonja.

Nova zmaga Gerečje vasi

V A medobčinski nogometni ligi so v nedeljo odigrali srečanja predzadnjega kola prvega dela prvenstva. Izidi: Stojnci — Gerečja vas 1:4, Tržec — Zgornja Polskava 4:2, Spodnja Polskava — Gorišnica 6:2, Hajdina — Dornava 3:3, Središče — Skorba 3:0 in Slovenja vas — Markovci 5:1. Vodi Gerečja vas pred Spodnjo Polskavo.

Rezultati zadnjega kola v B ligi: Apače — Lovrenc 1:5, Rogoznica — Oplotnica 1:0, Grajena — Osankarica 1:1, Pragersko — Leskovec 4:1 in Partizan — Kicar 0:5.

Čevljarji v polfinalu

Ekipa Čevljarstvo Miloš, zmagovalci tega območja v malem nogometu, se je po zmagi v Mariboru uvrstila v republiški polfinale.

l. kotar

Dravaši so na srečanju z Bočem zapravili ducat priložnosti (foto l. kotar)

NAMIZNI TENIS

ZMAGA IN PORAZ

Člani NTK Petovia so v soboto in nedeljo nastopile v Ptuju. V soboto popoldan so se v Mladiki pomerile z Orehovico z Reke in jo premagale z 8:1. Po tri zmage sta dosegli Sonja Marinkovič in Tamara Kampuš, dve pa je prispevala Sanja Džankič, ki ji proti Miloševičev ni in ni šlo.

Veliko bolj zanimivo je bilo v nedeljo dopoldan, ko je v Ptuju gostoval zagrebški Maraton, ena vodilnih ekip medrepubliške lige. V prvem srečanju je Džankičeva premagala Eiblovo, nato pa sta Marinkovičeva in Kampuševa izgubili. Tako so gostje povedle z 2:1. Po zmagah Kampuševe proti Eiblovi in Džankičeve proti Borkovičevi je Petovia prešla v vodstvo s 3:2. Vendar so gostje dobile naslednji dve partiji in povedle s 4:3. Izenačila je Marinkovičeva, odločilno srečanje pa je Džankičeva izgubila in gostje so zmagale s 5:4. Odločila je Jovičičeva, ki je premagala vse tri Ptujčanke. Resnici na ljubo je treba

Kampuševa med nastopom (foto l. Kotar)

priznati, da so se Ptujčanke držale bolje kot je bilo pričakovati in bi z malo več sreče in prisebnosti lahko zmagale.

l. kotar

Nastop judoistov

Judoisti se tudi tokrat niso borili za prvenstvene točke v republiški ligi. Nastopili so na memorialu Ivo Reye v Celju. Judo klub Drava je nastopil s petimi tekmovalci, ki so osvojili tri tretja mesta. To je uspelo Firbasu v kategoriji do 60 kilogramov, Tajhmanu v kategoriji do 86 kg in Murku v absolutni kategoriji. Nastopila sta tudi Štebih in Kostec, ki pa sta že v začetku dobila premočna nasprotnika. l. k.

Keglajči ptujske Drave slavili

Kegljaški klub Drava Ptuj je bil gostitelj ekip, ki sodelujejo v B skupini. V soboto in nedeljo so na kegljišču KK Drava nastopile vse ekipe in sicer: KK Hoče, Ceršak, Miklavž, Poštar, Fala, Marjeta, Gradis, Kovinar, Prepolje in Drava. Poleg pravega športnega vzdušja moramo omeniti odlično organizacijo ptujskih kegljaških delavcev. Tudi glede sojenja ni bilo nobenih pripomb.

Kegljači so bili mnenja, da je kegljišče izredno »težko.« To je razumljivo, saj nobena od ekip ni dosegla pričakovanih rezultatov. To

Najboljši posameznik Šeruga na desni, levo klubski tovariš Seidl.

velia tudi za domačine, ki so na domačem terenu pričakovali veliko več, kljub temu, da sta manjkala Kokol in Ivančič. O težavnosti kegljišča priča tudi podatek, da je odstopil odlični kegljač in najboljši posameznik lige, član KK Prepolje Ivan Klep. Od njega so kegljači Prepolj in Ptuja pričakovali največ, vendar je bila želja veliko večja od športne sreče.

Kljub skromnim rezultatom je slavila ekipa KK Drave in si s tem izboljšala mesto na lestvici. Rezultati: KK Drava 2282, Marjeta 2263, Kovinar 2256, Gradis 2216 . . . podrtih kegljev.

Končni vrstni red po 7. kolu: KK Prepolje, 16675, Kovinar 16504, Drava 16452, Gradis 16425 . . . podrtih kegljev.

Rezultati nastopa ptujske ekipe: Šeruga 395, Plajnšek 393, Colnarič 392, Seidl 384, Špehonja 370 in Krajnc 348 podrtih kegljev.

Tudi tokrat je bil najboljši posameznik Alojz Šeruga. Kot običajno se je kegljalo 100 lučajev mešano. Do konca tekmovanja je preostalo še eno kolo, ki bo na kegljišču Habakuk v Mariboru.

Besedilo in posnetek: S. Vičar

KROS CICIBANOV

Ob koncu prejšnjega meseca je bilo zaključno občinsko tekmovanje v krosu za cicibane. Nastopilo je 14 ekip s 70 nastopajočimi. V ekipni uvrstitvi je zmagala organizacijska enota Hajdina, pred OE Raičeva 12 in OE Potrčeva 9, med posamezniki pa Vasja Crnjakovič (Med vrti 2) pred Majo Ladič (Raičeva 12) in Žigo Golobom (Hajdina). Najboljše ekipe in posamezniki so prejeli pohvale, medalje in diplome ZTKO. V predtekmovanju pa je nastopilo kar 1200 cicibanov. Zaključno tekmovanje je bilo pri organizacijski enoti Med vrti 2.

l. k.

Prvenstvo v šahu

ŠD MIP organizira od jutri dalje člansko prvenstvo za leto 1983. Igralo se bo v klubskih prostorih (dvorana Mladika) ob torkih in petkih, sistem pa bo odvisen od števila prijavljenih šahistov. Na turnirju bo moč osvojiti vse naslove do mojstrskega kandidata. Prijave sprejemajo še jutri 15 minut pred začetkom tekmovanja, ki se bo začelo ob 17. uri. Vabijo vse ljubitelje šaha! l. k.

PETI V CELJU

Ekipa slepih in slabovidnih je nastopila na tradicionalnem turnirju za Strausov memorial v Celju. V tekmovanju z zvenečo žogo so ptujski tekmovalci osvojili 5. mesto. Zmagala je ekipa Murske Sobote, ki je s tem osvojila lep prehodni pokal v trajno last. Za Ptuj so nastopili Furjan, Hrenko in Vuk.

anc

KOŠARKA

Ptuj—Kovinar Štore 75:70 (38:35)

V športni dvorani Mladika je bila prva prvenstvena tekma novincev v slovenski ligi. Domači košarkarji so nastopili v najmočnejši postavi in zasluženo zmagali.

Začetna nervoza domačinov je gostom omogočila, da so kaj hitro prišli v vodstvo v 8 min. s 6:15. Do 15. min. so domačini povezali svoje vrste in prešli v vodstvo, ki ga do konca niso več izpustili.

V drugem delu so se borbeni gostje nekajkrat približali na točko razlike, toda domačinom je zlasti v zadnjih minutah uspelo zagotoviti zmago. Sodnika Tkavc — Maribor in V. Potočnik — Slov. Konjice sta tekmo dobro sodila pred 100 gledalci.

Za domačine so bili uspešni: Vlah 10, Volmajer 6, Marčič 12, Beranič 10, Cobelj 8, Purić 15, Kotnik 5, Dobrijević 9;

za goste pa Bokšan 2, Lamut 1, Džurić 13, Planko 18, Jurič 26, Šlatau 8.

Pozdrav pred tekmo (foto Kosi)

anc

HUMOR

Oh Martin, oprosti! Čisto sem pozabila, da imaš danes god. Zato jih boš pa drugič, ko boš spet pijan prišel domov, dobil nekaj manj.

V pripravah na razstavo turističnih spominkov v Ptuju.

Ne vem kako to, čim bolj nazdravljam stabilizaciji, tem bolj postajam nestabilen?

v znamenju

OD 10. 11. DO 17. 11. 1983

od 21. 3. do 20. 4

ŽENSKA: Premalo ste aktivni. Gibanje vam bo olajšalo vsakodnevne probleme. Kmalo bo sneg. Zimski šport bo skrajšal mrzle dneve. Otroke razveselite z odločitvijo. Nenavaden obisk. Prijetno počutje ob koncu tedna. Vabilo.

MOŠKI: Po nepotrebnem se vmešavate v težave ki niso vaše. Ne zahtevajte hvaležnosti, če je sami niste zmožni. Izlet je izvedljiv. Nemirni boste.

od 20. 4. do 20. 5.

ŽENSKA: Negotovost preženite. Nobeno dejstvo ni tragično. Občutek varnosti, vam bo zagotovila jegova ljubezen. Končajte delo danes. Obisk.

MOŠKI: Pripravite se na naporno delo. Veliko gibanja na svežem zraku, znižajte število cigaret, in kakšen kozarček po kosilu, vam bodo vrnili moč. Kratek oddih, prijetna družba ob koncu tedna. Ne prepirajte se.

od 21. 5. do 21. 6.

ŽENSKA: Ne čakajte, nihče ne bo opravil vašega dela. Nezaupanje škoduje. Preveč zapravljate denar. Ne bodite zavidljivi. Nemirni postajate.

MOŠKI: Pazite na križišču. Neprevidnost povzroča nesreče. Zimski šport vam bo vrnil zdravje. Preveč se vozite v avtomobilu, premalo pešačite. Pomagajte prijatelju iz stiske. Nevljudnost vas vznemirja. Obvestite jo.

od 22. 6. do 22. 7.

ŽENSKA: Postanite prizanesljivi. Upoštevajte želje drugih. Trma je slab zaveznik. Premagajte dvom z ustvarjanjem. Z glasbo preženite dolgčas.

MOŠKI: Premalo stika imate z družino. Hlad med vami povzroča nesoglasja. Poiščite skupno razvedrilo. Zbližal vas bo počasen tek po trim stezi. Poskusite dobiti moč nad sabo. Pokažite nežnost, srečna bo. Zabava.

od 23. 7. do 23. 8.

ŽENSKA: Nepremišljenost se maščuje. Ne pokažite jeze. Postajate vse bolj zavidljivi. Nekdo vam bo očital nehvaležnost. Bojujte se z molkom. Pismo.

MOŠKI: Trenutna kriza. Hitro bo minila. Opravite delo do konca. Kratko potovanje. Novica vas bo vznemirila. Obvladajte nemir, škodoval vam bo. Opravite namesto žene, hvaležna vam bo, čustvene vezi se bodo poglobile.

od 24. 8. do 23. 9.

ŽENSKA: Končano je delo, ki vas je utrujalo. Nekdo nenahno misli na vas. Premalo ste zavzeti zanj. V njegovi bližini se boste spočili in nasmejali.

MOŠKI: Pritegnili ste pozornost nase, nekoga, ki vas je preziral. Postala bosta zaveznika. Ne zaupajte mu preveč poslovnih zadev. Zavidljiv bo postal. Pripravite se na zimski šport. Nabavite sani in smuči za otroke. Sreča.

od 24. 9. do 23. 10.

ŽENSKA: Rešili ste nekoga iz duševne potrtosti. Kar vam je zaupano obdržite zase. Premalo ste previdni na cesti. Pogumno premagajte oviro. Pismo.

MOŠKI: Uporabite nasvet prijatelja. Izkušnje naj vas ne prestrašijo. Razplet. Pretiravati ne smete. Lažnivec se vas bo izogibal. Približajte se ji veselo in razigrano. Vesela vas bo, čeprav tega ne bo pokazala.

od 24. 10. do 22. 11.

ŽENSKA: Ostanite pravični. Ne bodite pod vplivom mišljenja drugih. Ne dovolite, da bi se odtujili svojcem, zaradi nevoščljivosti znancev.

MOŠKI: Nemir prenašate na sodelavce, kar se odraža na delu. Ne znate jih spodbujati k aktivnosti, preveč jo zavirate. Dosledni delavec ste, prenašajte svojo vrlino na mlajše s potrpežljivostjo in razumevanjem.

od 23. 11. do 21. 12.

ŽENSKA: Preveč se zapirate vase in v knjige. Tek je pravo zdravilo za utrujenost. Opustili ste gibalne in dihalne vaje. Premalo ste v družbi.

MOŠKI: Avto in hiša vam ne bosta pomagala najti pravega dekleta, ki jo pogrešate. Svojo bistvo spremenite, pa vas bodo hitro opazile, še preveč jih bo. Ne zatekajte se k pijači, le strmoglavite lahko krepko navzdol.

od 22. 12. do 20. 1.

ŽENSKA: Obiščite razstavo. Ne bo vam žal. Kratek izlet bo spremenil vaš enoličen vsakdan. Gibajte se čimveč. Nikdo misli na vas, ozrite se nanj.

MOŠKI: Ne pozabite na rojstni dan svoje žene. Ne razpravljajte kakšne napake so naredili otroci. Povzdignite njihove vrline, izginile bodo tudi slabosti. Ne zamujajte sestanka. Očitali vam bodo predrznost. Vabilo.

od 21. 1. do 19. 2.

ŽENSKA: Ne pričakujte pomoči. Odvisni ste od svoje sposobnosti in iznajdljivosti. Razbremenite se težkih misli. Odgovorite mu na pismo. Nepozabno slovo.

MOŠKI: Ukrepajte hitro in pazljivo. Občutek osamljenosti bo trenuten. Dobro delo se obrestuje. Ne zanemarjajte prijateljice. Kupite darilo, obdarite mamo. Poskušajte se prilagoditi mišljenju drugih. Dopisovanje.

od 20. 2. do 20. 3.

ŽENSKA: Prijatelj vas ocenjuje po vrlinah, nasprotnik po napakah. Nasvete nekaj časa obdržite, poslušajte, razmislite. Časa za zmenek, ne odlašajte.

MOŠKI: Ne brskajte po preteklosti. Nemirni dnevi. Hitro boste ozdraveli. V veselju je moč. Premalo časa imate zase. Nobeno spoznanje ni dokončno. Globoka misel. Nekdo misli na vas. Zobozdravnika potrebujete. Sreča.

Res gospa, vi ste že tretja, ki to sprašuje. Tudi vam moram odgovoriti enako: vaš mož ne martinuje pri nas! Sicer pa tako nimamo nobenega gosta več in pravkar zapiramo.

Zaradi sosede, ki stanuje za našo hišo, se mu je glava obrnila nazaj! Najbrž se mu je v vratu zaskočilo kako vretence?

UGANKARSKI SLOVARČEK

ALISON = oseba iz romana John Osbornea »Ozri se v gnevu«

ALOR = indonezijski otok z glavnim mestom Kalabahi

ANAPA — črnomorsko klimatsko zdravilišče ob vznožju Kavkaza

LANAK = gorski prelaz na kitajsko-pakistanski meji

MON = jezik v Burmi

OCANA = odličen španski profesionalni kolesar, po moči takoj za Mercxom (Luis)

PERM = šesta, najmlajša doba in plast paleozoika, v kateri so se razvili prvi plazilci

TAMM = sovjetski fizik, Nobelovec 1958 skupaj z rojakoma Frankom in Červenkom (Igor Jevgenjevič, 1895—1972)

TRAVAJI = nosila indijanskih nomadskih plemen iz dveh drogov in mrežo, katero so sprva vlekli psi pozneje pa konji

Rešitev prejšnje križanke

VODORAVNO: Alatri, Moreas, Aranka, kralji, stran, Ati, Oleg, arenda, AK, žurnalistika, ro, aga, maja, trskar, ime, Ela, ato, faros, VE, Artemida, seter, ujede, prostor, Bing, razstava, Ajas.

335 — REKREATIVEC V VODI — OSEBA IZ ROMANA »OZRI SE V GNEVU« — BLIŽNJA SORODNICA — JOSIP BROZ — ZDRAVILIŠČE OB VZNOŽJU KAVKAZA — DRUŽBENI RAZRED — ŠESTAVINA MASTNIH OLJ — LETALSKA STEZA NATRIJ

SESTAVIL EDI KLASINC — JAPONSKA BIRALKA BISEROV — JEZIK V BURMI — GRŠKA ČRKA — TERMIN — PISATELJ ANDRIĆ — LESAGEOV JUNAK BLAS — OTOK V INDONEZIJI OLUPEK — ANTON TROST — ANTON MELIK — SPARINA — SLIKAR ŠUBIC — SKRBNIŠTVO — SOVJETSKI TEORETSKI FIZIK

ITALIJ. POMOREC VESPUCCI — 1 POKRAJINA V GRČIJI — MESTO V UKRAJINI — PRIVRŽEVALCI RASIZMA — REKA V AVSTRIJI

SOLATA — DOPISUJ V »TEDNIK« — VOLUHARICA — NERD. DEL OB DRAVI

NEJASNOST MISLI ZARADI VRŽELI — GORSKI PRELAZ V KARAKORUMU — GLAVNO MESTO ZRN — PRSI — PLAST PALEOZOIKA — KALCIJ

BRANKO MIKLAVČ — JUTRO (MERA)

ODISEJEV OČE — FRANC IGRALKA (LESLIE) — SUKANEC — PLOD

DRŽAVA V ZDA — OČESNA ŠARENICA — OZIROMA

VODNI VRTINEC — RIMSKA ŠEST — ŠPANSKI KOLESAR (LUIS)

IZRAELSKA LUKA — ARABSKI ŽREBEC — JUGOSL. NOGOM. VRATAR (RADE)

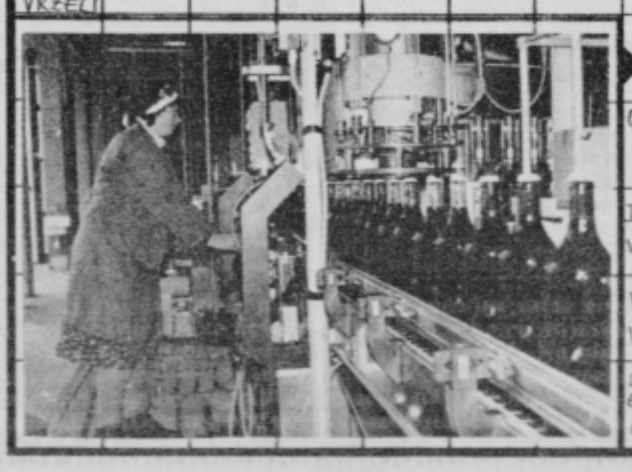

TV spored

TV LJUBLJANA

PETEK, 11. NOVEMBRA:

8.50 TV v šoli: TV koledar, Majhna delavnica, Ruščina, M. A. Reljković, Poročila; 17.20 Poročila; 17.25 Domači ansambli: Štirje kovači; 17.55 Modro poletje, španska otroška nanizanka; 18.25 Obzornik ljubljanskega območja; 18.40 Zdravilne vode, izobraževalna serija; 19.10 Risanka; 19.24 TV in radio nocoj; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik I; 19.55 Vreme; 20.0u Zgodovina Slovencev v filmskih freskah: Prečuden cvet, dokumentarna serija; 20.45 Ne prezrite; 21.00 Šerif v New Yorku, ameriška nanizanka; 22.10 TV dnevnik II; 22.25 Megla, ameriški film.

SOBOTA, 12. NOVEMBRA:

8.00 Poročila; 8.05 Ciciban, dober dan: Pri urarju; 8.20 ZBIS: Stojan in Liljana; 8.30 Modro kot pisano, otroška nanizanka TV Novi Sad; 9.00 I. Otrin: Pesem giba — Daljni vzhod, baletna serija; 9.25 Zemljepisne posebnosti: Nevidni svet ameriška poljudnoznanstvena serija; 10.20 Zgodovina Slovencev v filmskih freskah: Bratje, nabrusimo kose, dokumentarna serija; 11.00 Ljudje in zemlja ponovitev; 12.05 Poročila; 14.00 Skopje: Boks za „Zlati gong": 16.55 Zagreb: Nogomet (prijateljska tekma) Jugoslavija—Francija, prenos; 18.15 Poročila; 18.20 Planet opic, ameriška nadaljevanka; 19.10 Risanka; 19.24 TV in radio nocoj; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik I; 19.55 Vreme; 20.00 Iz preteklosti, ameriški film; 21.35 Zrcalo tedna; 21.55 Zlata vrtnica — Portorož '83, ponovitev zabavno gl. oddaja; 23.40 Poročila.

NEDELJA, 13. NOVEMBRA:

9.25 Poročila; 9.30 Živ žav, otroška matineja; 10.20 Modro poletje, ponovitev španske otroške nanizanke; 10.50 Fantje s Hill Streta, ameriška nanizanka; 11.40 625, oddaja za stik z gledalci; 12.00 Kmetijska oddaja; 14.00 Poročila; 15.00 James Last in drugi nemški pevci, zabavno glasbena oddaia; 15.40 Prisrčni pozdrav z zemlje, češkoslovaški film; 17.20 Poročila; 17.25 Naš kraj: Dolič; 17.40 Športna poročila; 17.55 Olimpijska kronika; 18.40 Slovenci v zamejstvu; 19.10 Risanka; 19.23 TV in radio nocoj; 19.25 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 19.55 Vreme; 20.00 13. julij, nadaljevanje in konec; 20.55 Športni pregled; 21.25 Živeti z naravo, dokumentarna serija TV Sarajevo; 22.10 Poročila;

PONEDELJEK, 14. NOVEMBRA:

8.50 TV v šoli: TV koledar, N. Iveljić: Pipo, Slovenščina, Prijateljstvo, Arhitektura v kamnu in lesu, Poročila; 17.20 Poročila; 17.25 Modro kot pisano, otroška nanizanka TV Novi Sad; 17.55 Higiena molže, izobraževalna oddaja; 18.15 Po onkološkem inštitutu, 2. oddaja; 18.45 Zdravo, mladi; 19.15 Risanka; 19.24 TV in radio nocoj; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik I; 19.55 Vreme; 20.00 A. P. Čehov: Tri leta, 1. del sovjetske drame; 21.05 Glasbeni magazin: Nocoj . . . o rocku; 22.05 TV dnevnik II.

TOREK, 15. novembra:

8.50 TV v šoli: TV koledar, Šolsko območje, Za učitelja, Otroci ustvarjajo, Sedmi kontinent, Baranja, Poročila; 16.05 Šolska TV: Nekatere je strah, Poklici v živilski tehnologiji; 17.05 Poročila; 17.10 Z besedo in sliko: Kapa nevidnica; 17.30 Otvoritev 6. slovenskega knjižnega sejma; 18.25 Posavki obzornik; 18.40 Mali svet: Pes, moj prijatelj, otroška oddaja; 19.10 Risanka; 19.24 TV in radio nocoj; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik; 19.55 Vreme; 20.00 E. J. Neuman: V tretjem Rajhu, nadaljevanje in konec; 20.55 Dokumentarec meseca: Brat — ali kako nehati; 21.35 I. Otrin: Pesem giba — Amerika in Balanchine; 22.00 TV dnevnik II;

SREDA, 16. NOVEMBRA:

8.50 TV v šoli: TV koledar, Poštni nabiralnik, Pogozdovanje in zaščita gozdov, Odmor, Vstaja jugoslovanskih narodov, Narodni park Risnjak, Poročila; 17.20 Poročila; 17.25 Pedenjžep; 17.55 Glasba za kitaro, glasbena serija; 18.25 CELJSKI OBZORNIK; 18.40 Mozaik kratkega filma: Let k odrešitvi, ameriški film; 19.10 Risanka; 19.24 TV in radio nocoj; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnik I; 19.55 Vreme; 20.00 35 mm — filmska delavnica; 22.15 TV dnevnik II;

ČETRTEK, 17. NOVEMBRA:

8.50 TV v šoli: TV koledar, Rišemo hribe in doline, Sadni izdelki, Odmor, Zapuščena gnezda, Misli s svojo glavo, Poročila; 16.25 Šolska TV: Nekatere je strah, Poklici v živilski tehnologiji; 17.25 Poročila; 17.30 Zemljepisne posebnosti: Poslednja bitka v raju, ameriška poljudnoznanstvena serija; 18.25 Severno primorski obzornik; 18.40 Obramba in samozaščita; 19.10 Risanka; 19.24 TV in radio nocoj; 19.26 Zrno do zrna; 19.30 TV dnevnikI; 19.55 Vreme; 20.00 Tednik; 21.05 Tarče Mikea Androsa, ameriška nanizanka; 22.00 TV dnevnik II.

mali oglasi

PRODAM nova dvižna kovinska garažna vrata. Tel. št. 771-566 (od 16. ure dalje).

PRODAM novo peč za centralno kurjavo TV T-central 32. Franc Vesenjak, Zamušani 27, Gorišnica.

NUJNO prodam spalnico, dnevno sobo in kuhinjo zaradi selitve. Ogled vsak dan Ostojič, Gregorčičev dr. 6, Ptuj.

komunala gradbeništvo in promet n. sol. o.
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB n. sol. o.

KOMUNALA, GRADBENIŠTVO IN PROMET, n. sol. o.
Ptuj, Žnidaričevo nabrežje 3

DELAVSKI SVET

1. TOZD KOMUNALNI SERVISI
po določilih 194. in 195. člena statuta TOZD
2. TOZD AVTOPARK
po določilih 186. in 187. čl. statuta TOZD
3. TOZD NIZKE GRADNJE IN HIDROGRADNJE
po določilu 186. in 187. čl. statuta TOZD

razpisujejo OPRAVILA IN NALOGE

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA (VODJA TOZD7

Za individualnega poslovodnega organa — vodja TOZD, je lahko imenovan kandidat, ki izpolnjuje, poleg z zakonom določenih, še naslednje pogoje:

1. VODJA TOZD Komunalni servisi:
- da ima višjo strokovno izobrazbo gradbeno-komunalne, ekonomske ali druge ustrezne družboslovne smeri in da ima 3 leta delovnih izkušenj na vodilnih delih v komunalni dejavnosti ali
- da ima srednjo strokovno izobrazbo enakih smeri (kot v pogojih višje strokovne izobrazbe) in da ima 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delih v komunalni dejavnosti in
- da izpolnjuje pogoje najodgovornejših nalog in funkcij, določenih v Družbenem dogovoru o urěsničevanju kadrovske politike v občini Ptuj.

2. Vodja TOZD AVTOPARK:
- da ima višjo strokovno izobrazbo prometne ali ekonomske smeri,
- da ima 3 leta delovnih izkušenj v cestno-prometni dejavnosti, ali
- da ima srednjo strokovno izobrazbo enakih smeri in 5 let delovnih izkušenj v cestno-prometni dejavnosti in
- da izpolnjuje pogoje za kadrovanje za opravljanje najodgovornejših nalog in funkcij določenih v Družbenem dogovoru o uresničevanju kadrovske politike v občini Ptuj

3. Vodja TOZD Nizke gradnje in hidrogradnje:
- da ima višjo strokovno izobrazbo gradbene ali ekonomske smeri in
- da ima 3 leta delovnih izkušenj na vodilnih delih v gradbeništvu, zlasti v nizkih gradnjah in hidrogradnjah in
- da izpolnjuje pogoje za kadrovanje za opravljanje najodgovornejših nalog in funkcij, določenih v Družbenem dogovoru o uresničevanju kadrovske politike v občini Ptuj.

Izbrani delavci bodo imenovani za dobo 4 let. Kandidati morajo k prijavi predložiti dokazila o izpolnjevanju pogojev, ter kratek opis dosedanjega strokovnega in družbenopolitičnega dela.

Prijave pošljite v 15 dneh od objave razpisa na naslov KGP Ptuj, Žnidaričevo nabrežje 3, za razpisno komisijo TOZD.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

kino

KINO PTUJ

Četrtek, 10. novembra: APOKALIPSA JUTRI, Italijanska barvna srhljivka; od petka, 11. do nedelje 13. novembra: DESET ZAPOVEDI — I. del, ameriški barvni zgodovinski spektakel; Torek, 15. in sreda, 16. novembra: ZMAJ IZ ARIZONE, hongkongški barvni film; četrtek, 17. novembra: VSI SMO BILI HIPIJI, ameriški barvni film.

Dežurstvo prehrambnih trgovin

SOBOTA, 12. novembra 1983

prodajalni KOLONIALE in KEKEC

SOBOTA, 19. novembra 1983

prodajalni POTROŠNIK in JELEN

VABILO

Društvo upokojencev Ptuj vabi svoje člane, da se udeleže rednega občnega zbora, ki bo v četrtek, 17. novembra 1983 ob 8.30 v društvenih prostorih v Aškerčevi ulici 9/I.

Društvo upokojencev Ptuj

ISKRENO SE zahvaljujem zdravnikom dr. Šodi, dr. pr. Neudauerju, dr. Vukasoviču, dr. Mršku in dr. Tropu ter ostalemu bolniškemu osebju Internega oddelka Splošne bolnišnice dr. J. Potrča — Ptuj, fizioterapevtkam, sestram Marjanci Kajzer, Marički Vipavec in vsem drugim, ki so mi ob nenadni in težki bolezni z vsestransko zdravniško pomočjo in intenzivno nego pomagali do ozdravitve. Najlepše se zahvaljujem vsem za njihov trud in prizadevanje. Hvaležna Anica ŠVEGL, Ptuj — Kraigherjeva 16.

KUPIM MOPED APN-4 ali avtomatik 3. Stanko Gojkovšek, Draženci 65.

MOTOKULTIVATOR, italijanski ugodno prodam. Jože Toplak, Janežovski vrh 36, Desternik.

PREPOVEDUJEM odlaganje smeti v bivši Krepekovi jami v Tržcu. V nasprotnem primeru bom sodno postopal — lastnik Franc Rus, Tržec 22, Videm.

PRODAM brejo kravo tretjega teleta — vozno. Martin Petek, Slovenja vas 38 A.

PRODAM žrebico — plemensko, staro 3 leta, prepuščeno. Franc Belec, Ločič 10, Trnovska vas.

PRODAM dve breji telici. Franc Ribič, Krčevina 68 pri Ptuju.

MLIN IN OLJARNA Alojz Belšak, Terbegovci 39, 69244 Videm ob Ščavnici obvešča vse cenjene stranke, da redno obratuje ob ponedeljkih, sredah in sobotah. Ostali dnevi po naročilu. Prosi za razumevanje.

PRODAM okoli 300 škopov, Jurgec, Krčevina 147.

UGODNO prodam spalnico (nizke omare) z jogiji, jedilni kot, 3 peči na olje EMO in dvodelno sobno omaro. Danica Lisec, Trubarjeva 6 Ptuj.

DVOLETNE JABLANE raznih sort (lepa krona) tudi enoletne jablane in hruške dobite v drevesnici Janeza Matjašiča, gor. Oblaki — Zagorci, p. Juršinci.

PRODAM TRAKTOR Stayer z 18 KM (hitri), Klinger, Borovci 3.

Štedilnik GORENJE s kotličkom, — desni, rabljen 4 mesece za 8.000.— din ter CENTRAL 15 rabljeno 5 mesecev za 20.000,— din prodam. Naslov v upravi.

POCENI PRODAM kavč in dva fotelja. Borovnik, Kraigherjeva 11, Ptuj.

ZAVOD RADIO-TEDNIK ugodno proda dve oljni peči. Vse informacije dobite v upravi zavoda, Vošnjakova 5, Ptuj.

UGODNO prodam Zastavo 750, starejši letnik. Janko Petrovič, Nova vas 55, Markovci.

PRODAM FIAT 750, letnik 1972. Naslov v upravi.

PRODAM traktor ZETOR 6911, z 1.300 urami. Milan Čeh, Podvinci 30, Ptuj.

120 kg težkega prašiča za zakol prodam. Ilovšek, Pobrežje 21, p. Videm pri Ptuju.

PRODAM zmrzovalno skrinjo 400 l, električni kombinirani štedilnik, barvni televizor Gorenje, globok otroški voziček in športni — uvoženi. Makovec, Trubarjeva 3, Ptuj, tel. 771-779.

Kvalitetna sadna drevesca raznih sort jablan, hrušk, breskev, črešenj, višenj ter sadik črnega in rdečega ribeza prodajamo dnevno od 8. do 18. ure, tudi v soboto in nedeljo, če ni temperatura pod 0 stopinj C. Drevesnica ČEH — Selce 51, p. Voličina v Sl. goricah.

PRODAM moške in ženske plašče za močnejše postave. Svenšek, Lackova ul. 6, Ptuj.

emona merkur p. o. **ptuj**
62250 ptuj, murkova 2, slovenija, jugoslavija

Delavski svet DO Emona Merkur Ptuj

objavlja

potrebo po delavcu za opravljanje naslednjih del oz. nalog:

Organiziranje in vodenje poslovanja prodajalne VOLAN (poslovodja)

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da imajo dokončano poslovodsko oz. srednjo komercialno šolo
2. da imajo 5 let delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih.

Za objavljena dela je določeno poskusno delo 2 meseca.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtev za opravljanje objavljenih del oz. nalog naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov: Emona Merkur Ptuj, Murkova ul. 2.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po zaključenem roku, za sprejem prijav.

krvodajalci

Majšperk, 27. oktobra 1983:

Marija Dobršek, Mostečno 53; Stanka Šoba, Strug n. h.; Frančka Lešnik, Majšperk 71; Vinko Lončarič, Jelovica 16; Martina Eberl, Lešnje 32; Cirila Purg, Lešje 21: Marta Zolger, Majšperk 10; Anton Lorber, Brez 27; Franc Kampuš, Breg 15; Janez Lampret, Majšperk 51; Jožica Grobelšek, Ptujska 103; Hermina Gajser, Majšperk 30; Marija Erlač, Breg 54; Jožica Unuk, Kraigherjeva 15; Ida Kacjan, Breg 22; Leopold Brglez, Naraplje 5; Veronika Kamenšek, Brez 54; Milan Tucovič, Majšperk 27; Ivan Kamenšek, Breg 54; Marija Štajnberger, Naraplje 18; Anton Zupanc, Brez 7; Milan Peršuh. Lešje 40; Matevž Štajnberger, Naraplje 18; Franc Mohorko, Stari grad 40; Branko Lah, Naraplje 12; Roman Letonja, Skrblje 25; Franc Zupanc, Skrblje 11; Marjan Muršec, Lovrenc 9; Franc Brglez, Breg 55; Marija Lampret, Sveča 44; Anton Kupčič, Ptujska gora 43; Danica Potočnik, Breg 15; Kristina Tominc, Breg 40; Anton Zagoršek, Sp. Hajdina 80; Roman Pišek, Breg 36; Rozalija Turkuš, Majšperk 49; Nežika Bedenik, Nadole 13; Nada Novina, Jelovice 18; Silvo Kopše, Majšperk 60; Alojz Korez, Stoperce 57 a.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dobre in plemenite mame in ome

Nežke Svenšek

iz Brstja 2

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in dobrim sosedom, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih. Hvala za poklonjene vence in cvetje, govorniku KS Budina — Brstje, gospodom duhovnikom za opravljen obred ter pevkam za odpete žalostinke.

VSI NJENI

Ptuj, 28. 10. 1983

ZAHVALA

Ob bridki izgubi dragega moža, očeta in dedka

Jožeta Ogrizka

iz Ptuja, Vošnjakova 3

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih. Še posebej hvala TGA Kidričevo, pevcem in godbi TGA, MIP — PE Blagovnica in TOZD Maloprodaja, gasilskim društvom, govornikom, lovcem, g. duhovniku za opravljen obred in vsem sorodnikom. Še enkrat hvala.

Ptuj, 10. november 1983

ŽALUJOČI: žena Jožica, sinovi Vlado, Zdenko in Jože z družinami.

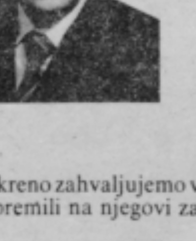

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubega, dobrega moža, očeta, sina, brata in dedka

Ignaca Bračiča

iz Ptuja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, pokrili njegov grob s cvetjem in nam izrekli pisno ali ustno sožalje.
Posebna hvala tudi dobrim sosedom, kolektivu Mesne industrije Perutnine Ptuj, tov. Zagoršku, vsem govornikom in g. duhovniku za opravljen obred.
Iskrena hvala vsem, ki ste ga imeli radi!

Žalujoči: žena Marija, hčerka Danica in sin Dušan z družinama, oče, mati ter bratje in sestre z družinami.

Zimska služba je pripravljena

Zima je takorekoč pred vrati, zato je prav, da izvemo kako so nanjo pripravljeni v temeljni organizaciji za vzdrževanje in varstvo cest v Ptuju, kjer opravljajo zimsko službo na naših cestah. Za odgovor smo prosili Janija Premužiča, namestnika vodje zimske službe v tej temeljni organizaciji, ki je dejal:

„Menim, da smo na zimsko službo popolnoma pripravljeni. Stroji, kamioni, plužna vozila in posipalci so bili že pregledani in čakajo, oziroma so pripravljeni tako, da jih lahko ob vsakem času koristimo. Pričeli smo tudi z izvajanjem ostalih del, ki so potrebna za večjo varnost v prometu v zimskem času. Tu mislim na nameščanje opozorilnih prometnih znakov pred poledico ter na postavljanje snežnih koljev. Vsa dela pa potekajo seveda po prioritetnem vrstnem redu; od magistralnih cest do lokalnih, ipd."

Kako pa je s posipnim materialom? Ali bo letos na voljo dovolj soli in peska?

„Prepričan sem, da bodo letošnje količine zadostovale, tako da s te plati ni pričakovati težav. Tudi strojni in avtopark sta takorekoč pripravljena. Z uporabniki cest smo se dogovorili za prioritetno izvajanje zimske službe, tako, da istočasno ne bo potekala na vseh cestah hkrati, ampak po pomembnosti. Občani morajo vedeti, da bodo najprej splužene magistralne ceste, zatem regionalne, in šele nato lokalne manj obremenjene ceste."

Kako pa je z delovno silo, s cestarji, jih je dovolj za kvalitetno opravljanje zimske službe?

„Naši cestarji so pripravljeni, saj je zimska služba pravtako redno vzdrževanje cest. Posameznike smo določili za težje odseke cest, ostale pa smo razporedili v dežurne ekipe, ki jih bomo — ko bodo razmere zahtevale — aktivirali 24 ur na dan."

Glede na toplejšo jesen se nam verjetno obeta hladnejša zima. Kljub temu bo zanimivo odgovoriti na vprašanje: koliko soli predvidevate, da bomo porabili v letošnji zimi na naših cestah?

„Na razpolago imamo 700 ton soli in okoli 1.800 kubikov posipnih materialov. Po našem mnenju bo to zadostovalo za letošnjo zimo, če bo podobna zadnjim. V slučaju, da bi česarkoli pričelo zmanjkovati pa imamo dogovorjene še naknadne količine."

Po vsem tem se nam uporabnikom cest torej ni treba bati da bi bile v tej zimi težke vozne razmere zaradi nečistih in neposutih cest. Zavedati pa se moramo, kot je bilo že povedano, da bodo ceste plužene in posipane po prioritetnem redu. V tem pa je predvideno takojšnje pluženje ob pričetku sneženja le za magistralno cesto Hajdina-Macelj, vse ostale ceste pa bodo plužili po potrebi.

M. Ozmec

Za takšne razmere se res velja dobro pripraviti (foto I. kotar)

IZ ZAKONA O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

Dolžnosti ob prometni nezgodi (64. člen)

„Kdor je ali pride na kraj prometne nezgode, v kateri je kdo poškodovan in mu je potrebna zdravniška pomoč, mora takoj obvestiti najbližji zdravstveni zavod ali reševalno postajo ali najbližjo postajo milice oziroma drugi pristojni organ za notranje zadeve.

Voznik, ki je na kraju prometne nezgode ali je prišel na kraj prometne nezgode, v kateri je kdo poškodovan, mora na zahtevo pooblaščene uradne osebe organa za notranje zadeve takoj prepeljati poškodovanca do najbližjega zdravstvenega zavoda.

Voznik iz prejšnjega odstavka je dolžan prepeljati poškodovanca do najbližjega zdravstvenega zavoda še preden pride pooblaščena uradna oseba organa za notranje zadeve, razen če se nezgoda pripeti na kraju, kjer je pričakovati hiter prihod vozila za prvo pomoč ali če glede na naravo in težo poškodb utemeljeno sklepa, da bi se s takim prevozom stanje poškodovanca lahko poslabšalo."

— Kdor ob prometni nezgodi ravna v nasprotju z določbo prvega odstavka 64. člena, se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo od 800 do 4.000 din ali s kaznijo zapora do 60 dni.

— Voznik, ki na zahtevo pooblaščene uradne osebe organa za notranje zadeve ne odpelje poškodovanega do najbližjega zdravstvenega zavoda, se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo od 500 do 3000 din ali s kaznijo zapora do 30 dni.

—OM

ČRNA KRONIKA

Teden od 1. do vključno 8. novembra je na cestah ožjega območja ptujske občine minil razmeroma mirno, saj so miličniki posredovali le v šestih prometnih nesrečah in zabeležili eno hujšo ter tri lažje telesne poškodbe. Vzroki nesreč so bili neprevidno prehitevanje, izsiljevanje prednosti in neprimerna hitrost. Na vozilih je tokrat le za okoli 310.000 din materialne škode.

HUDO POŠKODOVANA PEŠKA

Do hujše nesreče je prišlo v soboto, 5. novembra ob 10.30 na Rogozniški cesti v Ptuju. Peška Marija Statler (33 let) iz Ptuja je šla skupaj s svojim možem peš ob kolesu iz Ptuja proti Rogozniškemu pokopališču. Blizu žage ju je dohitel voznik kombija Mirko Vertič (41 let). Kljub temu, da je v tistem trenutku vozil nasproti neznan voznik traktorja, se je Vertič odločil za prehitevanje obeh pešcev. Pri tem je zaradi pretesnega prehitevanja zbil Stadlerjevo po cesti, kjer je obležala huje poškodovana, prepeljali so jo v ptujsko bolnišnico.

-OM

NA TRAVNIK IN V DREVO

Na magistralni cesti pri Lancovi vasi je nedeljo, 6. novembra voznica osebnega avtomobila Jana Kramarič iz Petrinje zapeljala s ceste na travnik in se tam zaletela v drevo. Voznica in sopotnik Martin Kramarič sta bila težje poškodovana.

-u

unial
tovarna glinice in aluminija
Boris Kidrič n. sub. o.
Kidričevo

UNIAL, Tovarna glinice in aluminija „Boris Kidrič" Kidričevo z n. sub. o., kolegijski začasni organ, objavlja

dela oz. naloge v DS SS — sektorju za plan, organizacijo in AOP

ZAHTEVNA ORGANIZACIJSKA DELA

Pogoj:
— visoka šola organizacijske smeri,
— 3 leta delovnih izkušenj,
— pasivno znanje tujega jezika.

Področja dela: projektiranje posameznih rešitev za polsistem organizacije in informacijskega sistema.

Prijave, z dokazili o izpolnjevanju pogojev, pošljite v 8 dneh v Kadrovsko soc. službo DO. Prošenj, ki bodo brez ustreznih dokazil, ne bomo upoštevali. Prosilci bodo dobili odgovor v 15 dneh po izbiri.

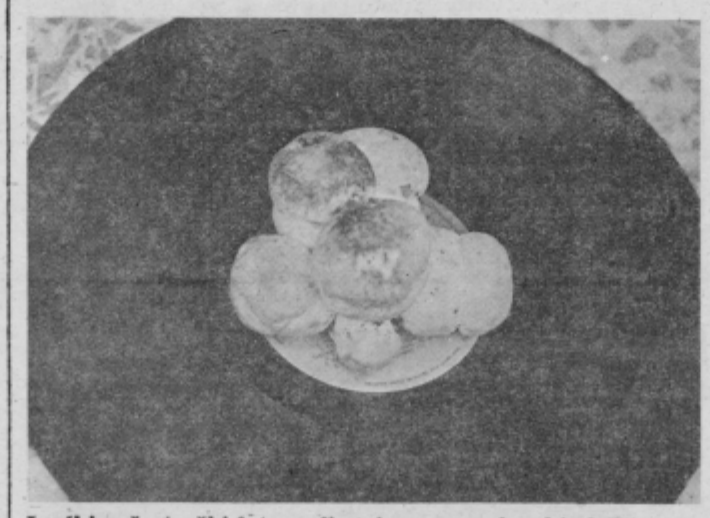

Jurčki — šesterčki fotografirani na gramofonski plošči. (Foto: JOS)

Jurčki tudi v novembru

Letošnja jesen je bila zares polna različnih naravnih presenečenj, zlasti pa je ugodno presenetilo lepo in toplo vreme. To vreme je prav gotovo tudi vzrok, da je Katarina Zavec iz Plencev našla prejšnjo soboto v gozdu med grabljanjem listja nenavadno družino jurčkov. Kar šest jih je zraslo iz skupne korenine, zdravih kot dren.

V novembru sicer rastejo nekatere vrste gob, zlasti sivke, vendar pa so jurčki in še šesterčki povrh, prav gotovo redkost.

emona kmetijski kombinat n. sol. o. ptuj
tozd ***ptujske toplice*** *b. o. ptuj*
62250 ptuj, aleja hrabrstva in enotnosti 1, jugoslavija
telefon: (062) 771-782 771-721
teleks: kk ptuj 33-208
žiro račun: 52400-601-10974

Cenjene koristnike sindikalnih vstopnic za kopanje v Ptujskih toplicah obveščamo, da sindikalne vstopnice iz leta 78, 79, 80, 81, 82 veljajo še samo do 1. 1. 84.

Vstopnice iz leta 1983 pa do 1. 5. 84.

Po teh navedenih rokih so vse navedene sindikalne vstopnice neveljavne.

Prosimo za razumevanje.

NOV KIOSK NA ZIHERLOVI PLOŠČADI V PTUJU

Namesto rož — krompirček

Ema Šmigoc iz Pragerskega je v soboto, 29. oktobra odprla nov kiosk na Ziherlovi ploščadi v Ptuju. S ponudbo: hot-doga, pomfrita, hamburgerjev in piščancev, je razveselila številne krajane, ki so že dalj časa pričakovali takšno ponudbo. Kiosk je zanimiv tudi za šolarje. Zanimivo je, da v kiosku redno kupujejo tudi prebivalci doma upokojencev.

Tovarišica Ema razmišlja že naprej. Rada bi dopolnila ponudbo. Razmišlja o palačinkah, pečenki. Zainteresirani lahko naročijo tudi celega piščanca, zraven kupijo krompir in kosilo je tu. Manjka samo še solata. Poseben problem je beli kruh. V Ptuju ga ni, zato ga dobavlja iz Maribora.

Ema Šmigoc rada postreže . . . **foto: M. Ozmec**

Pri pridobitvi obrtnega dovoljenja ni imela posebnih težav. Kot je povedala, so »občinski« možje znali prisluhniti.

MG

1. RAZSTAVA TURISTIČNIH SPOMINKOV

Odprli jo bomo v torek popoldan

V primerjavi z drugimi, Slovenci zelo zaostajamo pri spominkarstvu. Vzroki so različni. Za ptujsko občino lahko rečemo, da je izbira skromna. Imamo kurenta, klopotec, nekaj keramike . . . in seznam se izčrpa. Je pa naša okolica etnološko zelo bogata in iz nje bi lahko črpali mrsikateri motiv za turistični spominek.

Da bi turistom v sezoni 84 v občini ponudili več, se je komisija za turistične spominke ri TD Ptuj odločila za organizacijo razstave. Priprave so v zaključni fazi.

Krajša slovesnost ob otvoritvi razstave bo v torek, 15. novembra ob 16. uri pred MIP-ovo Blagovnico. Razstava bo namreč v izložbenih oknih Blagovnice.

Razstavljeni spominki bodo tudi ocenjeni.

MG

osebna kronika

Rodile so:

Milena Vukovič, Kvedrova 5 — Adriano; Renata Pečnik, Zadružni trg 5 — deklico; Marija Kozel, Dolena 6 — dečka; Marjana Grašič, Rotman 57 — Romano; Bernarda Šegula, Mariborska 32 — Sanjo; Danica Turk, Podlehnik 7/a — deklico; Marta Šori, Rotman 24 — deklico; Štefanija Šegula, Bukovci 141 — Martina; Anica Šmigoc, Skorišnjak 41 — dečka; Alojzija Ceglec, Lešnica 65 — deklico; Ljudmila Rajh, Vrazova 4, Ormož — Mihaela; Danica Vidovič, Strajna 53 — Dušanko; Katarina Šamperl, Drbetinci 57 — Simono; Zdenka Emeršič, Cirkulane 46/a — dečka; Marija Ivanovič, Župečja vas 11 — Simono; Danica Vaupotič, Hardek 20 — deklico; Janja Pušenjak, Noršinci 1/a, Ljutomer — deklico; Marjanca Bračko, Slovenja vas 61 — Janjo; Marjeta Emeršič, Gradišča 52/a, — Barbaro; Dragica Šori, Sp. Velovlak 41 — Adrijano; Zdenka Žula, Vel. vrh 3 — Andreja; Irena Potočnik, Obrež 143 — Tamaro; Zdenka Lovrenčič, Svrženjakova 10/a — dečka; Angela Kelc, Sp. Velovlak 40 — deklico; Kristina Vrzel, Osluševci 52 — deklico ; Marija Krajnc, Pavlovci 35 — Roberta;

Poroke:

Darko Lovrić, Rijeka, dr. Z. Kučiča 29 in Draga Radin, Ul. Jožefe Lacko 9; Ivan Sirec, Medvece 3/a in Milena Šober, Pragersko 102; Dušan Pernek, Tržec 1 in Katarina Kmetec, Lancova vas 17.

Umrli so:

Marija Peršuh, Pleterje 48, roj. 1902, umrla 31. oktobra 1983; Elizabeta Toplak, Potrčeva 42, roj. 1910, umrla 1. novembra 1983; Dinko Tasovac, Župančičeva 4, roj. 1918, umrl 2. novembra 1983; Roza Krošl, Majšperk 7, roj. 1901, umrla 27. oktobra 1983; Ana Vesenjak, Gorišnica 35, roj. 1938, umrla 3. novembra 1983.

TEDNIK

izdaja zavod za časopisno in radijsko dejavnost RADIO-TEDNIK 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, poštni predal 99. Ureja uredniški kolegij, ki ga sestavljajo vsi novinarji zavoda, direktor in glavni urednik FRANC LAČEN, odgovorni urednik FRANC FIDERŠEK, tehnični urednik ŠTEFAN PUŠNIK, novinarji: Jože Bračič, Nevenka Dobljekar, Majda Goznik, Ludvik Kotar, Martin Ozmec in Marjan Šneberger. Uredništvo in uprava Radio-Tednik, telefon (062) 771-261 in 771-226. Celoletna naročnina znaša 450 dinarjev, za tujino 1.125 dinarjev. Žiro račun SDK Ptuj 52400-603-31023. Tiska ČGP Večer Maribor. Na podlagi zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu je TEDNIK uvrščen med proizvode, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

emona merkur ptuj

15 % ceneje v prodajalni Oprema

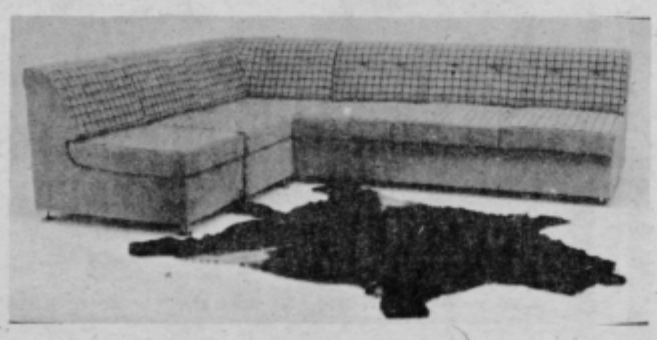

za izdelke TOZD

— Nova oprema Slovenj Gradec
— sedežne garniture
— kavči, fotelji
— vzmetnice
— **za dinarje deviznega porekla**